

304-2
2600

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

БОЛЬШЭВІК

БЕЛАРУСІ

№ 1

№ 1

аб 05
18500

М Е Н С К

Выдавецтва ЦК КП(б)Б „ЗВЯЗДА“
1937

00581
50 90

ПРОЛЕТАРЫ І УСІХ КРАЇН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ

ПАЛІТЫКА-ЭКАНАМІЧНЫ
ШТОМЕСЯЧНІК
ОРГАН ЦК КП(б)Б

ГОД ВЫДАНИЯ І

№ 1

Студзень 1937 г.

ГОСПОДСТВО Т.С.С.Р.

И.И.И.

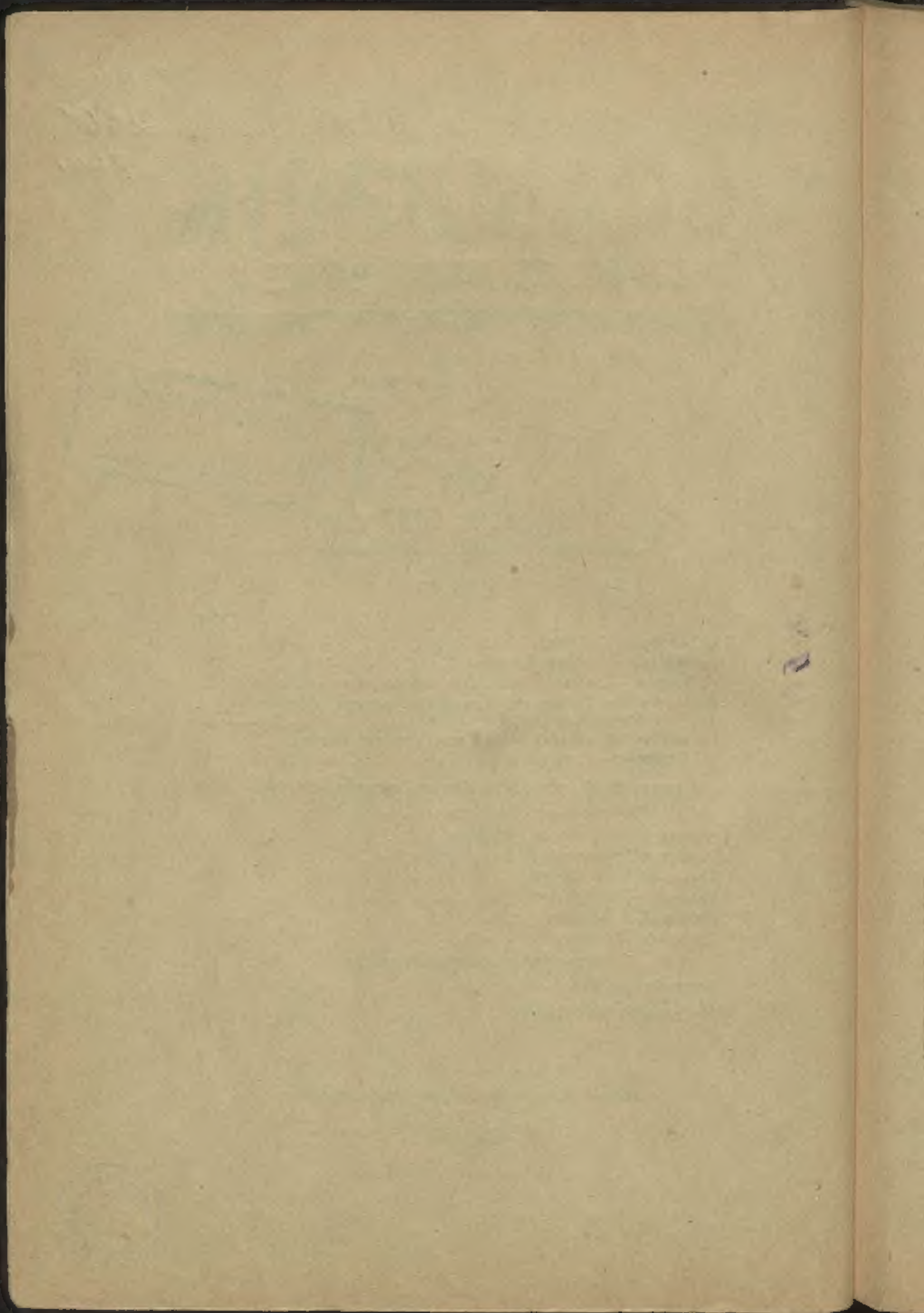
З М Е С Т

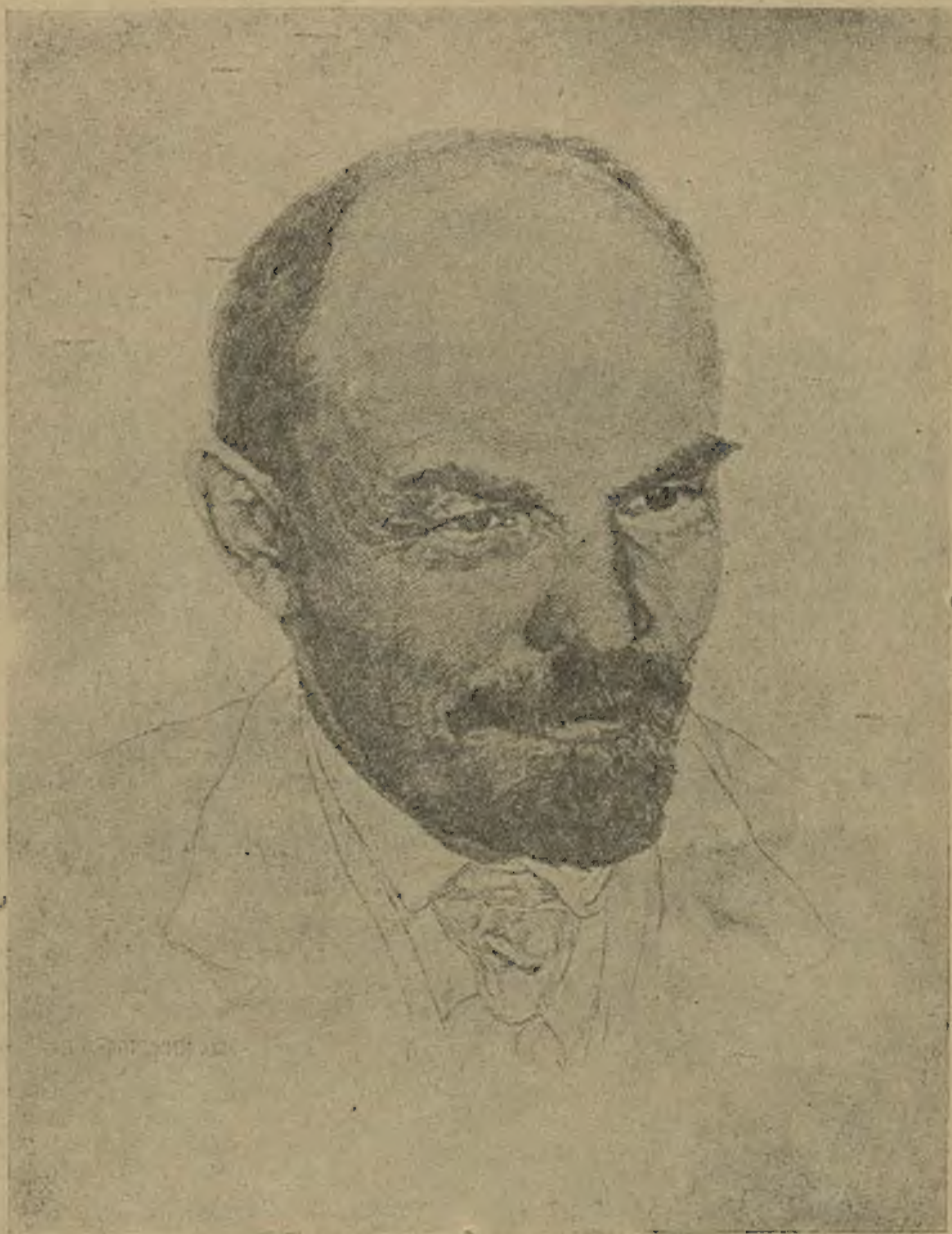
	Стар.
І. Сталін — Аб Леніне	5
Перадавы — Трыумф левінізма	11
Р. Соскін — Сталінская Канстытуцыя і перамога соцьялізма	19
М. Клімчук — Партарганізацыя Магілёўшчыны ў барацьбе за датэрміновае выкананне плана	29
І. Сыраежнік — Вопыт работы нашай партарганізацыі	33
А. Любоўіч — План народнай гаспадаркі БССР на 1937 г.	40
З матар'ялаў Інстытута Маркса-Энгельса-Леніна	
Неапублікаваныя дакументы В. І. Леніна:	
Запіска ў Рэўваенсовет рэспублікі	51
Тэлеграма Рэўваенсовету Ўсходфронта	51
Тэлеграма М. В. Фрунзе	51
Тэлеграма І. В. Сталіну	52
Пісьмо Д. І. Курскаму	52
Запіска ў Палітбюро	52
У дапамогу прапагандысту:	
Соцьялізм і роўнасць	53
Пастановы ЦК КП(б)Б	59

Адрас рэдакцыі:
Менск, Чырвонаяармейская вул.,
ЦК КП(б)Б, пачынае 7.
Тэлефон рэдакцыі
па камутатару 21000 даб. 50.

05 03-
18900

аб
Я л
Лен
фал
і я
най
каб
маг
вын

ём
пак
ўве
Зна
аса
пер
Ен
фал
кла
кір
нн
цэл
раў
ў б
рус
у ду
кам
зы
ў к
пр
паз
нал
пра
пла
аб
кох

І. Сталін

Аб Леніне

Прамова на вечары крэмлёўскіх курсантаў 28 студзеня 1924 г.

Таварышы! Мне казалі, што ў вас тут наладжан вечар успамінаў аб Леніне, а я запрошан на вечар у якасці аднаго з дакладчыкаў. Я лічу, што няма патрэбы прадставіць звязны даклад аб дзейнасці Леніна. Я думаю, што было-б лепш абмежавацца паведамленнем раду фактаў, адзначаючых некаторыя асаблівасці Леніна як чалавека і як дзеяча. Паміж гэтымі фактамі, можа быць, і не будзе ўнутранай сувязі, але гэта не можа мець рашаючага значэння для таго, каб атрымаць агульнае ўяўленне аб Леніне. У кожным разе, я не маю магчымасці ў даным выпадку даць вам больш таго, што абяцаў вышэй.

Горны арол

Упершыню я пазнаёміўся з Леніным у 1903 г. Праўда, гэтае знаёмства было не асабістае, а завочнае, у парадку перапіскі. Але яно пакінула ва мне незгладзімае ўражанне, якое не пакідала мяне за ўвесь час маёй работы ў партыі. Я быў тады ў Сібіры, у ссылцы. Знаёмства з рэвалюцыйнай дзейнасцю Леніна з канца 90-х гадоў і асабліва пасля 1901 г., пасля выдання «Іскры», прывяло мяне да пераконання, што мы маем у асобе Леніна чалавека незвычайнага. Ён не быў тады ў маіх вачах простым кіраўніком партыі, ён быў яе фактычным тварцом, бо ён адзін разумеў унутраную сутнасць і неадкладныя патрэбы нашай партыі. Калі я параўноўваў яго з астатнімі кіраўнікамі нашай партыі, мне ўвесь час здавалася, што саратнікі Леніна—Плеханаў, Мартаў, Аксельрод і іншыя—стаяць ніжэй Леніна цэлай галавой, што Ленін у параўнанні з імі не проста адзін з кіраўнікоў, а кіраўнік вышэйшага тыпу, горны арол, які не ведае страху ў барацьбе і смела вядзе ўперад партыю па нявыведаных шляхах рускага рэвалюцыйнага руху. Гэта ўражанне так глыбока запала мне ў душу, што я адчуў неабходнасць напісаць аб ім аднаму свайму блізкаму другу, які быў тады ў эміграцыі, патрабуючы ад яго водзіву. Праз некаторы час, будучы ўжо ў ссылцы ў Сібіры,—гэта было ў канцы 1903 года,—я атрымаў захапляючы адказ ад майго друга і простае, але глыбока змястоўнае пісьмо Леніна, якога, як аказалася, пазнаёміў мой друг з маім пісьмом. Пісьмяцо Леніна было параўнальна невялікае, але яно давала смелую, бясстрашную крытыку практыкі нашай партыі і надзвычай яснае і сціслае ўкладанне ўсяго плана работы партыі на бліжэйшы перыяд. Толькі Ленін умеў пісаць аб самых заблытаных рэчах так проста і ясна, сцісла і смела—калі кожная фраза не гаворыць, а страляе. Гэтае простае і смелае пісь-

мяцо яшчэ больш умацавала мяне ў тым, што мы маем у асобе Леніна горнага арла нашай партыі. Не магу сабе дараваць, што гэтае пісьмо Леніна, як і многія іншыя пісьмы, па прывычцы старога падпольчыка, я спаліў.

З гэтага часу пачалося маё знаёмства з Леніным.

Скромнасць

Упершыню я сустрэўся з Леніным у снежні 1905 г. на канферэнцыі большэвікоў у Тамерфорсе (у Фінляндыі). Я спадзяваўся ўбачыць горнага арла нашай партыі, вялікага чалавека, вялікага не толькі палітычна, але, калі хочаце, і фізічна, бо Ленін рысаваўся ў маім уяўленні ў выглядзе велікана, статнага і самавітага. Якім-жа было маё расчараванне, калі я ўбачыў самага звычайнага чалавека, ніжэй сярэдняга росту, які нічым, літаральна нічым не адрозніваўся ад звычайных смертных...

Прынята, што «вялікі чалавек» звычайна павінен пазніцца на сходы, з тым, каб члены сходу з заміраннем сэрца чакалі яго паяўлення, прычым перад паяўленнем вялікага чалавека члены сходу папярэджваюць: «тсс... цішэй... ён ідзе». Гэтая абраднасць здавалася мне не лішняй, бо яна імпануе, унушае павагу. Якім-жа было маё расчараванне, калі я даведаўся, што Ленін з'явіўся на сход раней дэлегатаў і, забіўшыся недзе ў кутку, па-прасеццку вядзе гутарку, самую звычайную гутарку з самымі звычайнымі дэлегатамі канферэнцыі. Не скрыю, што гэта здалося мне тады некаторым парушэннем некаторых неабходных правіл.

Толькі пазней я зразумеў, што гэтая прастата і скромнасць Леніна, гэтае імкненне астацца непрыметным або, у кожным разе, не кідацца ў вочы і не падкрэсліваць сваё высокае становішча,—гэтая рыса прадстаўляе адну з самых сільных старон Леніна, як новага правадыра новых мас, простых і звычайных мас найглыбейшых «нізоў» чалавецтва.

Сіла логікі

Вельмі выдатнымі былі дзве прамовы Леніна, якія ён выказаў на гэтай канферэнцыі: аб бягучым моманце і аб аграрным пытанні. Яны, на жаль, не захаваліся. Гэта былі натхнёныя прамовы, прывёўшыя ў бурнае захапленне ўсю канферэнцыю. Незвычайная сіла пераконання, прастата і яснасць аргументацыі, кароткія і для ўсіх зразумелыя фразы, адсутнасць рысоўкі, адсутнасць галавакружных жэстаў і эфектных фраз, якія б'юць на ўражанне,—усё гэта выгадна адзначала прамовы Леніна ад прамой звычайных «парламенцкіх» аратараў.

Але мяне захапіў тады не гэты бок прамой Леніна. Мяне захапіла тая непераможная сіла логікі ў прамовах Леніна, якая некалькі суха, але затое грунтоўна авалодвае аўдыторыяй, паступова электрызуе яе і потым бярэ яе ў палон, як кажуць, без астачы. Я памятаю, як гаварылі тады многія з дэлегатаў: «Логіка ў прамовах Леніна—гэта нейкія ўсясільныя шчупальцы, якія ахапляюць цябе з усіх бакоў абцутамі і з абдымкаў якіх няма сілы вырвацца: або здавайся, або рашайся на поўны правал».

Я думаю, што гэта асаблівае ў прамовах Леніна з'яўляецца самым моцным бокам яго аратарскага майстэрства.

Без хныкання

Другі раз сустрэў я Леніна ў 1906 годзе на Стокгольмскім з'ездзе нашай партыі. Вядома, што на гэтым з'ездзе большэвікі засталіся ў меншасці, пацярпелі паражэнне. Я ўпершыню бачыў тады Леніна ў ролі пераможанага. Ён ні на іёту не быў падобен на тых правадыроў, якія хныкаюць і сумуюць пасля паражэння. Наадварот, паражэнне ператварыла Леніна ў згустак энергіі, які натхняе сваіх староннікаў да новых баёў, да будучай перамогі. Я гавару аб паражэнні Леніна. Але якое гэта было паражэнне? Трэба было паглядзець на праціўнікаў Леніна, пераможцаў на Стокгольмскім з'ездзе—Плеханава, Аксельрода, Мартава і іншых: яны вельмі мала былі падобны на сапраўдных пераможцаў, бо Ленін у сваёй бязлітаснай крытыцы меншавізма не пакінуў на іх, як кажуць, жывога месца. Я памятаю, як мы, дэлегаты-большэвікі, збіўшыся ў кучку, глядзелі на Леніна, пытаючыся ў яго парады. У прамовах некаторых дэлегатаў сквазілі зморанасць, смутак. Памятаецца як Ленін у адказ на такія прамовы едка працадзіў праз зубы: «Не хныкайце, таварышы, мы напэўна пераможам, бо мы правы». Нянавісць да хныкаючых інтэлігентаў, вера ў свае сілы, вера ў перамогу,—вось аб чым гаварыў тады з намі Ленін. Адчувалася, што паражэнне большэвікоў з'яўляецца часовым, што большэвікі павінны перамагчы ў бліжэйшым будучым.

«Не хныкаць з прычыны паражэння»—гэта тая самая асаблівасць у дзейнасці Леніна, якая дапамагала згуртоўваць вакол сябе адданую да канца і веруючую ў свае сілы армію.

Без ганарыстасці

На наступным з'ездзе, у 1907 годзе, у Лондане, большэвікі аказаліся пераможцамі. Я ўпершыню бачыў тады Леніна ў ролі пераможца. Звычайна перамога кружыць галаву некаторым правадырам, робіць іх занослівымі і ганарыстымі. Часцей за ўсё ў такіх выпадках пачынаюць святкаваць перамогу, спачываць на лаўрах. Але Ленін ні на іёту не быў падобен на такіх правадыроў. Наадварот, іменна пасля перамогі станаўіўся ён асабліва пільным і настарожаным. Памятаецца, як Ленін настойліва ўнушаў тады дэлегатам: «першая справа—не захапляцца перамогай і не ганарыцца; другая справа—замацаваць за сабой перамогу; трэцяя—дабіць праціўніка, бо ён толькі пабіт, але далёка яшчэ недабіт». Ён едка высмейваў тых дэлегатаў, якія лёгкадумна запэўнівалі, што «ад гэтага часу з меншавікамі пакончана». Яму няцяжка было даказаць, што меншавікі ўсё яшчэ маюць карэнні ў рабочым руху, што з імі трэба змагацца ўмеючы, усяляк пазбягаючы пераацэнкі сваіх сіл і, асабліва, недаацэнкі сіл праціўніка.

«Не ганарыцца перамогай»—гэта тая самая асаблівасць у характары Леніна, якая дапамагала яму цвяроза ўзважваць сілы праціўніка і страхаваць партыю ад магчымых нечаканасцей.

Прынцыповасць

Правадыры партыі не могуць не даражыць думкай большасці сваёй партыі. Большасць—гэта сіла, з якой не можа не лічыцца правадыр. Ленін гэта разумеў не горш, чым усякі іншы кіраўнік партыі. Але Ленін ніколі не станаўіўся палоннікам большасці, асабліва, калі

гэтая большасць не мела пад сабой прынцыповай асновы. Бывалі моманты ў гісторыі нашай партыі, калі думка большасці або мінутныя інтарэсы партыі прыходзілі ў канфлікт з карэннымі інтарэсамі пролетарыята. У такіх выпадках Ленін, не задумваючыся, рашуча станавіўся на бок прынцыповасці супроць большасці партыі. Больш таго, ён не баяўся выступаць у такіх выпадках літаральна адзін супроць усіх, разлічваючы на тое, — як ён часта гаварыў аб гэтым, — што: «прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка».

Асабліва характэрны ў гэтых адносінах два наступныя факты.

Першы факт. Перыяд 1909—1911 гг., калі партыя, разбітая контр-рэвалюцыяй, перажывала поўнае разлажэнне. Гэта быў перыяд бязвер'я ў партыю, перыяд павальнага бегства з партыі не толькі інтэлігентаў, але часткова і рабочых, перыяд адмаўлення падполля, перыяд ліквідатарства і развалу. Не толькі меншавікі, але і большэвікі прадстаўлялі тады цэлы рад фракцый і плыней, большай часткай адарваных ад рабочага руху. Вядома, што ў гэты імённа перыяд узнікла ідэя поўнай ліквідацыі падполля і арганізацыі рабочых у легальную, ліберальную сталыпінскую партыю. Ленін быў тады адзіным, які не паддаўся агульнаму паветрыю і высока трымаў сцяг партыйнасці, збіраючы разрозненыя і разбітыя сілы партыі з дзіўнай цярплівасцю і з небывалым упорствам, ваюючы супроць усіх і ўсякіх антыпартыйных плыней унутры рабочага руху, адстойваючы партыйнасць з небывалай мужнасцю і з нябачанай настойлівасцю.

Вядома, што ў гэтай спрэчцы за партыйнасць Ленін аказаўся потым пераможцам.

Другі факт. Перыяд 1914—1917 гг., перыяд разгару імперыялістычнай вайны, калі ўсе ці амаль усе соцыял-дэмакратычныя соцыялістычныя партыі, паддаўшыся агульнаму патрыятычнаму чаду, аддалі сябе на ўслужэнне айчыннаму імперыялізму. Гэта быў перыяд, калі II Інтэрнацыянал схіліў свае сцягі перад капіталам, калі перад шавіністычнаю хваляй не ўстаялі нават такія людзі, як Плеханаў, Кауцкі, Гэд і іншыя. Ленін быў тады адзіным ці амаль адзіным, які падняў рашучую барацьбу супроць соцыял-шавінізма і соцыял-пацыфізма, выкрываў здрадніцтва Гэдаў і Кауцкіх і кляміў палавінчатасць межавумачных «рэвалюцыянераў». Ленін разумеў, што ён мае за сабой нязначную меншасць, але гэта не мела для яго рашаючага значэння, бо ён ведаў, што адзіна вернай палітыкай, якая мае за сабой будучыню, з'яўляецца палітыка паслядоўнага інтэрнацыяналізма, бо ён ведаў, што прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка.

Вядома, што і ў гэтай спрэчцы за новы Інтэрнацыянал Ленін аказаўся пераможцам.

«Прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка» — гэтая самая формула, пры дапамозе якой Ленін браў прыступам новыя «непрыступныя» пазіцыі, заваёўваючы на бок рэвалюцыйнага марксізма лепшыя элементы пролетарыята.

Вера ў масы

Тэарэтыкі і правадыры партый, якія ведаюць гісторыю народаў, якія праштудзіравалі гісторыю рэвалюцый ад пачатку да канца, часам хварэюць адной непрыстойнай хваробай. Хвароба гэта называецца баязню мас, нявер'ем у творчыя здольнасці мас. На гэтай глебе ўзнікае часам нейкі арыстакратызм правадыроў у адносінах да

мас, не спрактыкаваных у гісторыі рэволюцый, але закліканых дамаць старое і будаваць новае. Баязнь, што стыхія можа разбушавацца, што масы могуць «паламаць шмат лішняга», жадаанне разыграць ролю мамкі, якая стараецца вучыць масы па кніжках, але не жадае вучыцца ў мас,—вось аснова гэтага роду арыстакратызма.

Ленін прадстаўляў поўную процілегласць такім правадырам. Я не ведаю другога рэволюцыянера, які так глыбока верыў-бы ў творчыя сілы пролетарыята і ў рэволюцыйную мэтазгоднасць яго класавага інстынкту, як Ленін. Я не ведаю другога рэволюцыянера, які ўмеў-бы так бязлітасна бічаваць самаздаволеных крытыкаў «хаоса рэволюцыі» і «вакханаліі самачынных дзеянняў мас», як Ленін. Памятаецца, як у час адной гутаркі, у адказ на заўвагу аднаго з таварышоў, што «пасля рэволюцыі павінен ўстанавіцца нармальны парадак», Ленін саркастычна заўважыў: «Бяда, калі людзі, якія жадаюць быць рэволюцыянерамі, забываюць, што найбольш нармальным парадкам у гісторыі з'яўляецца парадак рэволюцыі».

Адсюль пагардлівыя адносіны Леніна да усіх тых, якія стараліся звысока глядзець на масы і вучыць іх па кніжках. Адсюль нястомная пропаведзь Леніна: вучыцца ў мас, асэнсць іх дзеянні, старанна вывучаць практычны вопыт барацьбы мас.

Вера ў творчыя сілы мас—гэта тая самая асаблівасць у дзеянні Леніна, якая давала яму магчымасць асэнсаць стыхію і накіроўваць яе рух у русло пролетарскай рэволюцыі.

Геній рэволюцыі

Ленін быў народжан для рэволюцыі. Ён быў заправды і смен рэволюцыйных выбухаў і велзарнейшым майстрам рэволюцыйнага кіраўніцтва. Ніколі ён не адчуваў сябе так свабодна і радасна, як у эпоху рэволюцыйных патрасенняў. Гэтым я зусім не хачу сказаць, што Ленін аднолькава ўхваляў усякае рэволюцыйнае патрасенне або што ён заўсёды і пры ўсіх умовах стаяў за рэволюцыйныя выбухі. Ніколі. Гэтым з хачу толькі сказаць, што ніколі геніяльная праява Леніна не праяўлялася так поўна і выразна, як у час рэволюцыйных выбухаў. У дні рэволюцыйных паваротаў ён літаральна расцвітаў, станаўіўся яснавідным, прадугадваў рух класаў і магчымыя зігзагі рэволюцыі, бачачы іх, як на далоні. Нездарма гаворыцца ў нашых партыйных колах, што «ілыч умее плаваць у хвалях рэволюцыі, як рыба ў вадзе».

Адсюль «здзіўляючая» яснасць тактычных лозунгаў «галавакружыцельная» смеласць рэволюцыйных замыслаў Леніна.

Успамінаюцца два асабліва характэрныя факты, якія адзначаюць гэтую асаблівасць Леніна.

Першы факт. Перыяд перад Окцябрскім пераваротам, калі мільёны рабочых, сялян і салдат, падганяемыя крызісам у тылу і на фронце, патрабавалі міру і свабоды; калі генералітэт і буржуазія падрыхтоўвалі ваенную дыктатуру ў інтарэсах «вайны да канца»; калі ўся так званая «грамадская думка», усе так званыя «соцыялістычныя партыі» стаялі супроць большэвікоў, трэціруючы іх «нямецкімі шпіёнамі»; калі Керэнскі спрабаваў загнаць у падполле—і часткова ўжо паспе загнаць—партыю большэвікоў; калі ўсё яшчэ магчымыя дысцыплінаваныя арміі аўстра-германскай кааліцыі стаялі супроць нашых стомленых і разлагаўшыхся армій, а заходне-еўрапейскія «соцыялістычныя

шчасна прабывалі ў блоку са сваімі ўрадамі ў інтарэсах «вайны да поўнай перамогі»...

Што значыла падняць паўстанне ў такі момант? Падняць паўстанне ў такой абстаноўцы—гэта значыць паставіць усё на карту Але Ленін не баяўся рызыкнуць, бо ён ведаў, бачыў сваім яснавідным зрокам, што паўстанне немінуча, што паўстанне пераможа, што паўстанне ў Расіі падрыхтуе канец імперыялісцкай вайны, што паўстанне ў Расіі ўскалыхне змучаныя масы Захада, што паўстанне ў Расіі ператворыць вайну імперыялісцкую ў вайну грамадзянскую, што паўстанне дасць рэспубліку саветаў, што рэспубліка саветаў паслужыць аплотам рэвалюцыйнага руху ва ўсім свеце.

Вядома, што гэтае рэвалюцыйнае прадбачанне Леніна збылося пазней з нябачанай дакладнасцю.

Другі факт. Першыя дні пасля Окцябрскай рэвалюцыі, калі Совет Народных Камісараў спрабаваў прымусіць мяцежнага генерала, галоўнакамандуючага Духоніна, спыніць ваенныя дзеянні і адкрыць перагаворы з немцамі аб перамір'і. Памятаецца, як Ленін, Крыленко (будучы галоўнакамандуючы) і я адправіліся ў Галоўны штаб у Піцеры да провада для перагавораў з Духонным. Мінута была жудасная. Духонін і Стаўка катэгарычна адмовіліся выканаць загад Совнаркома. Камандны склад арміі знаходзіўся цалкам у руках Стаўкі. Што датычыць салдат, то невядома было, што скажа 12-мільённая армія, падначаленая так званым армейскім арганізацыям, настроеным супроць Совецкай улады. У сым Піцеры, як вядома, наслявала тады паўстанне юнкероў. Акрамя таго Керэнскі ішоў на Піцер вайной. Памятаецца, як пасля некаторай паузы каля провада твар Леніна засвяціўся нейкім незвычайным святлом. Відаць было, што ён ужо прыняў рашэнне. «Пойдзем на радыёстанцыю, — сказаў Ленін, — яна нам паслужыць карысць: мы знімем у спецыяльным загадзе генерала Духоніна, прызначым на яго месца галоўнакамандуючым тав. Крыленко і звернемся да салдат праз галаву каманднага складу з заклікам — акружыць генералаў, спыніць ваенныя дзеянні, звязацца з аўстра-германскімі салдатамі і ўзяць справу міру ў свае ўласныя рукі».

Гэта быў «скачок у невядомае». Але Ленін не баяўся гэтага «скачка», наадварот, ён ішоў яму насустрач, бо ён ведаў, што армія хоча міру, і яна заваюе мір, змятаючы па шляху да міру ўсе і ўсякія перашкоды, бо ён ведаў, што такі спосаб устанавлення міру не пройдзе дарэмна для аўстра-германскіх салдат, што ён развяза цягу да міру на ўсіх без выключэння фронтах.

Вядома, што гэтае рэвалюцыйнае прадбачанне Леніна таксама збылося пазней з усёй дакладнасцю.

Геніяльная празарлівасць, здольнасць быстра схватваць і разгадваць сутрапы сэнс надыходзячых падзей — гэта тая самая ўласцівасць Леніна, якая дапамагала яму памячаць правільную стратэгію і ясную лінію паводзін на паваротах рэвалюцыйнага руху.

Трыумф ленінізма

13 год назад перастала біцца палкае сэрца вялікага гения чалавечества—заснавальніка ВКП(б) і Комуністычнага Інтэрнацыянала, арганізатара перамогі пролетарскай рэвалюцыі, тварца першай у гісторыі чалавечага грамадства соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян

21 снежня 1924 года не стала Владзіміра Ільіча Леніна.

Ушоў ад нас геніяльны мысліцель, тварэц і арганізатар новага жыцця, свабоднага ад рабства, галечы, цемры і эксплуатацыі. Смерць вырвала з нашых радоў Леніна. Аднак вобраз яго застаўся ў сэрцах мільённых мас савецкага народу і працоўных усяго свету. Ён пакінуў нам найбагацейшы скарб—свае вучэнне, ленінізм, які гіганцкім пражэктам асвятляе шлях да перамогі соцыялізма і камунізма. У свых бяссмертных творах Ленін яскрава ўказваў нам шляхі, якія забяспечаць перамогу соцыялізма і камунізма.

У Леніне была ўвасоблена воля і надзеі мільёнаў прыгнечаных і эксплуатаемых. Ён не толькі быў геніяльным тэарэтыкам і арганізатарам пролетарыята, але і выдатным будаўніком новай дзяржавы рабочых і сялян у форме савецкай улады, заклікаў назаўсёды знішчыць эксплуатацыю чалавека чалавекам, знішчыць падзел чалавечага грамадства на класы.

«Ленін, агітатар і ўсеаб'емлючы дзяржаўны дзеяч амаль звышчалавечай празарлівасці, які ўмеў ва ўсіх акалічнасцях беснамыслова і ў поўным аб'ёме ажыццявіць сінтэз рэвалюцыйнай тэорыі і практыкі,—заўсёды дзейнічаў на аснове марксізма. Ленінізм—гэта і ёсць марксізм. Гэта—новая глава ў марксізме. Гэта не дапаўненне, гэта канкрэтнае прымяненне марксізма да сучасных умоў.

Творчы геній Леніна выразіўся ва ўвасабленні соцыялістычнай тэорыі ў рэвалюцыю (а затым у рэвалюцыйны парадокс)*).

«Вера ў творчыя сілы мас—гэта тая самая асаблівасць у дзейнасці Леніна, якая давала яму магчымасць асэнсіць стыхію і накіроўваць яе рух у русло пролетарскай рэвалюцыі» (Сталін).

Ленін паклаў пачатак вялікаму руху ў нашай краіне і ва ўсім свеце, мяжы якому—большэвізм. Сумесна са сваім геніяльным вучнем, другам і саратнікам тэарэтыкам Сталіным ён арганізаваў і вядзешаў самаго магутнага, вярхоўнага і маючага імя партыю—партыю большэвістаў.

Ленін, па выражэнню Сталіна, быў народжан для рэвалюцыі.

Ён быў сапраўдным геніем рэволюцыйных выбухаў і велізарнейшым майстрам рэволюцыйнага кіраўніцтва.

«Ленін... кіраўнік вышэйшага тыпу, горны арол, які не ведае страху ў барацьбе і смела вядзе ўперад партыю па нявыведаных шляхах рускага рэволюцыйнага руху» (Сталін).

Сіла гэтага мастэрства Леніна заключалася ў тым, што ён верыў у творчыя здольнасці рабочага класа і шырокіх мас працоўных нашай краіны. Яшчэ ў гады грамадзянскай вайны, у гады голаду і разрухі, Уладзімір Ільіч у сваім артыкуле «Галоўная задача нашых дзён» адкрэсліваў, што перад савецкім ладом адкрыты велізарныя магчымасці руху к камунізму. Ён заклікаў партыю і рабочы клас на большыцкую барацьбу з няжасцямі разрухі і голаду, за магутную машынную індустрыю, як адзіна правільны шлях для стварэння ўмоў перамогі соцыялізма ў нашай краіне.

Як выдатны пролетарскі тэарэтык, стратэг і арганізатар, Ленін не толькі заклікаў да барацьбы за стварэнне эканамічнай незалежнасці нашай краіны ад капіталістычнага свету, не толькі ўказаў шлях да перамогі соцыялізма і камунізма, але і сам прыймаў непасрэдны ўдзел у арганізацыі гэтай перамогі. Пад яго кіраўніцтвам быў распрацаваны «План электрыфікацыі Расіі»—«ГОЭЛРО»

«Электрыфікацыя была тым жывым каранем, які звязваў з зямлёю ўвесь гіганцкі план індустрыялізацыі. Ленін, якому ясна было будучае, бачыў, якая роля прадстаіць электрычнаму току,—бачыў у той момант, калі ніхто гэтага не мог бачыць, калі паціханьку ішоў сваім парадкам нэп, калі яшчэ не загіблі раны змучанага народу і ў поўным разгары была пляска контр-рэволюцыйных надзей буржуазіі» *).

Владзімір Ільіч непасрэдна кіраваў закладкаю першага магутнага гідраэлектрастанцыі—на рацэ Волхаў пад Ленінградам.

Ленін, побач са сваім вучнем і саратнікам—таварышом Сталіным, распрацоўваў шляхі эканамічнага развіцця нашай краіны пасля сканчэння грамадзянскай вайны. Разграміўшы контррэволюцыйныя вылазкі «іудушкі» Троцкага і яго прыхвасняў, яны перавялі народную гаспадарку на рэйкі нэпа. Гэта быў адзіна правільны шлях аднаўлення разбуранай імперыялістычнай і грамадзянскай войнамі народнай гаспадаркі, адзіна правільны шлях для стварэння ўмоў канчатковай перамогі соцыялізма над капіталізмам у нашай краіне.

* * *

13 год назад перастала біцца сэрца Леніна. Але сцяг Леніна не ўпаў. Бяссмертны і непераможны сцяг марксізма-ленінізма падхапіў магутнай рукою вялікі спадарожнік Уладзіміра Ільіча—таварыш Сталін. У жалезнай руцэ таварыша Сталіна сцяг ленінізма ярка асвятляе шлях да соцыялізма і камунізма.

13 год назад ля труны вялікага Леніна таварыш Сталін перад тварам усяго свету сфармуляваў яго заветы і, выражаючы думкі ўсяго савецкага народу, даў гістарычную клятву:

«Трымаць высока і захоўваць у чыстаце вялікае званне члена партыі.

*) Аляксандр Барбюс, «Сталін», стар. 184

Захоўваць адзінства нашай партыі, як зрэнку вока.

Захоўваць і ўмацоўваць дыктатуру пролетарыята.

Умацоўваць усімі сіламі саюз рабочых і сялян.

Умацоўваць і расшыраць саюз працоўных усіх свету—Комуністычны Інтэрнацыянал».

Клятвенныя словы таварыша Сталіна сталі для нас праграмай барацьбы за перамогу соцыялізма ў нашай краіне

13 год без Леніна наша партыя змагаецца і перамагае. Пад мудрым кіраўніцтвам таварыша Сталіна яна ператварыла ў рэальнасць геніяльнае вучэнне ленинізма, узносячы выдатны будынак бяскласавага соцыялістычнага грамадства Цверда і непіхлена партыя большэвікоў выконвае на практыцы клятву свайго правадыра, даную ім ля труны Владзіміра Ільіча.

Высока трымаючы сцяг ленинізма, вялікі Сталін разграміў усе контррэвалюцыйныя тэорыі здраднікаў з трацкіска-зіноўеўскай апазіцыі—гэтых падлых рэстаўратараў капіталізма, якія, прыкрываючыся «левымі» фразамі і двурэшнічаючы, імкнуліся сцягнуць партыю з правільнага ленинскага шляху. Таварыш Сталін выявіў і выкрыў контррэвалюцыйныя тэорыі правай апазіцыі і права-лявецкага блоку, выкрыў контррэвалюцыйную сутнасць і разбіў ушчэнт вялікадзяржаўных шавіністаў і нацыяналістаў усіх плыней і колераў. Як верны вучань і бліжэйшы саратнік Леніна, таварыш Сталін адстаяў чыстату вучэння марксізма-ленинізма ад усіх апартуністычных наскокаў і скажэнняў і ўзняў яго на новую тэарэтычную вышыню.

Ленинска-сталінскі ЦК ВКП(б), выконваючы клятву правадыра, адстаяў чыстату і маналітнасць радуу большэвіцкай партыі. Перыядычна праводзячы чыстку сваіх радоў, праверку і абмен партыйных дакументаў, наша партыя выгнала нямала прытаіўшыхся ворагаў рабочага класа і прамых контррэвалюцыйных элементаў, якія шляхам абману і двурэшніцтва пралезлі ў яе рады, каб, прыкрываючыся партыйным білетам, тварыць сваю контррэвалюцыйную справу.

Дзякуючы геніяльнай празарлівасці і прынцыповай непрымірмасці таварыша Сталіна да ўсялякіх праяў і прошукаў класавых ворагаў і апартуністычных элементаў усіх масцей, былі выкрыты манеўры і імкненні трацкіска-зіноўеўскай зграі. Ніхто іншы, як таварыш Сталін, яшчэ задоўга да выкрыцця ўсёй гэтай банды як дыверсантаў, тэрарыстаў, агалцелых рэстаўратараў капіталізма, папярэдзіў партыю аб тым, што перамога соцыялізма можа выклікаць ажыўленне сярод трацкістаў і іншых контррэвалюцыйных элементаў, што яны, не спыняючыся ні перад чым, будучы імкнуцца нанесці удар партыі і рабочаму класу.

Закалікаючы партыю і кожнага камуніста павысіць сваю большэвіцкую рэвалюцыйную пільнасць, таварыш Сталін указаў:

«Трацкізм ёсць перадавы атрад контррэвалюцыйнай буржуазіі.

Вось чаму лібералізм у адносінах да трацкізма, хоць-бы і разбітага і замаскаванага, ёсць галавацяпства, мяжуючае са злачынствам, здрадай рабочаму класу».

Толькі дзякуючы рэвалюцыйнай празарлівасці мудрага Сталіна наша партыя своєчасова разграміла контррэвалюцыйны трацкізм,

правы апартунізм і права-лявацкі блок і забяспечыла ажыццяўленне генеральнай лініі партыі на індустрыялізацыю краіны. Пад мудрым кіраўніцтвам свайго любімага правадыра і настаўніка наша партыя мабілізавала рабочы клас на ажыццяўленне плана індустрыялізацыі краіны і на яго аснове—перабудовы сельскай гаспадаркі. Ажыццяўляючы пад сталінскім кіраўніцтвам заветы Ільіча, наша партыя забяспечыла небывалы эканамічны і культурны рост і поўную эканамічную незалежнасць нашай краіны ад капіталістычнага свету.

Наша краіна пакрыта зараз тысячамі новых прадпрыемстваў, узброеных сучаснай перадавой тэхнікай. Сельская гаспадарка з акіна дробных аднаасобных гаспадарак ператворана ў буйнейшую ў свеце калектывізаваную сельскую гаспадарку, узброеную перадавой тэхнікай. На палях нашых калгасаў і совгасаў працуюць ужо 400 тысяч трактароў, каля 90 тысяч камбайнаў і больш 2,5 мільёна розных складаных і поўскладаных сельскагаспадарчых машын.

У жорсткіх класавых баях з рэнегатамі, здраднікамі, апартуністамі і ўсімі ворагамі соцыялізма Цэнтральны Камітэт партыі на чале з вялікім Сталіным не толькі адстаяў вучэнне Леніна аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў нашай краіне, але і на справе ажыццяўліў важнейшыя яго палажэнні.

Соцыялізм ужо не мара, а рэальная рэчаіснасць.

На працягу 13 год барацьбы без Леніна партыя большэвікоў пад сталінскім кіраўніцтвам забяспечыла канчатковую перамогу соцыялізму ва ўсіх галінах нашай народнай гаспадаркі і эканомікі. На адной шостай частцы земнай сушы капіталізм назаўсёды ліквідаваны.

Наша партыя перамагала таму, што яна верна, паслядоўна і непакісна ажыццяўляла вучэнне Леніна аб умацаванні саюза рабочага класа і сялян.

У 1924 годзе, калі неўмалімая рука смерці вырвала з нашых радоч Леніна, у нас быў першы перыяд або пачатак нэпа, а цяпер мы маем апошні перыяд нэпа, перыяд поўнай ліквідацыі капіталізма ва ўсіх сферах народнай гаспадаркі.

«Такім чынам поўная перамога соцыялістычнай сістэмы ва ўсіх сферах народнай гаспадаркі з'яўляецца цяпер фактам.

...Эксплуатацыя чалавека чалавекам знішчана, ліквідавана, а соцыялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці ўцверджана, як непакісная аснова нашага савецкага грамадства» (Сталін).

Трыумфам ленінізма з'яўляецца Сталінская Канстытуцыя, якая замацавала тое, што краіна соцыялізма заваявала пад ленінскім і сталінскім кіраўніцтвам. У першым артыкуле гэтага гістарычнага дакумента запісаны залатыя словы:

«Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік ёсць соцыялістычная дзяржава рабочых і сялян».

Сталінская Канстытуцыя—яркі довад таго, што толькі камуністычная партыя, як авангард рабочага класа, з'яўляецца адзінай партыяй, якая здольна забяспечыць перамогу эканізмачам над сваімі эксплуатаатарамі, што толькі камуністычная партыя, і ніякая іншая, забяспечыць перамогу пратэтарскай рэвалюцыі і перамогу соцыялізма над капіталізмам ва ўсім свеце.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі працоўныя класы вялікага

Савецкага Саюза за 19 год упартай барацьбы здолелі ліквідаваць клас эксплуатацый і пабудоваць сацыялізм у сваёй краіне.

«Не стала класа капіталістаў у галіне прамысловасці. Не стала класа кулакоў у галіне сельскай гаспадаркі. Не стала купцоў і спекулянтаў у галіне тавараабароту. Усе эксплуатацыйскія класы аказаліся, такім чынам, ліквідаванымі.

Астаўся рабочы клас.

Астаўся клас сялян.

Асталася інтэлігенцыя» (Сталін).

Але і рабочы клас і клас сялян—ўжо не тыя, якімі яны былі яшчэ ў нядаўнім мінулым. Таксама і інтэлігенцыя не тая. Эканамічныя змены ў сувязі з перамогай сацыялізма выклікалі змены і ў класе рабочых, класе сялян і сярод інтэлігенцыі.

Таварыш Сталін у сваім дакладзе на Надзвычайным VIII З'ездзе Саветаў СССР адзначыў:

... Рабочы клас СССР—гэта зусім новы, вызвалены ад эксплуатацыі, рабочы клас, падобнага якому не ведала яшчэ гісторыя чалавецтва.

... Савецкае сялянства—гэта зусім новае сялянства, падобнага якому яшчэ не ведала гісторыя чалавецтва.

Наша савецкая інтэлігенцыя—гэта «зусім новая, працоўная інтэлігенцыя, падобнай якой не знойдзецца ні ў адной краіне зямнага шара».

У нашай краіне ў выніку пераможнага ходу сацыялістычнага будаўніцтва ўсе больш і больш сціраюцца грані паміж рабочым класам і сялянствам. Сельскагаспадарчая праца паступова, на аснове машынізацыі і механізацыі сельскагаспадарчай вытворчасці, становіцца рознавіднасна індустрыяльнай працы. Таксама сціраюцца грані паміж класам рабочых і сялян і інтэлігенцыяй. Безупынна паліпшаецца добрабыт шырокіх мас працоўных. «Жыць стала лепш, жыць стала веселей».

На аснове паслядоўнага ажыццяўлення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі ўсе народнае і нацыянальнае ў краіне аб'яднаны ў дружнюю брацкую сям'ю. Паводле меткага выражэння выдатнага французскага рэвалюцыйнага дзеяча Анры Барбуса, Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік з'яўляецца «Сузор'ем нацыянальнасцей».

Савецкая ўлада і партыя пад кіраўніцтвам Сталіна нястомна працавалі над уздымам эканомікі і культуры раней прыгнечаных і адсталых нацыянальных абласцей і рэспублік, якія ў мінулым з'яўляліся калоніямі рускага царызма і капіталізма. Партыя і савецкая ўлада забяспечылі высокія тэмпы развіцця сацыялістычнай прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры былых акраін.

Савецкі Саюз аказвае адромную дапамогу нацыянальным рэспублікам і абласцям у іх эканамічным, гаспадарчым і культурным росце. У выніку рад рэспублік і абласцей вышаў у рады перадавых. Ўрым таму прыкладам служыць наша Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка.

Беларусь была адной з самых заняпалых калоній рускага царызма. Працоўныя масы расуджаны былі на галечу, жорасты і галодную смерць. Цяпер Беларусь з'яўляецца перадавой ордэнаванай рэспублікай. Беларускі народ, як і многія іншыя нацыянальнасці акраін, толькі

дзякуючы перамозе Окцябрскай рэволюцыі, упершыню у гісторыі свайго існавання атрымала сваю дзяржаўнасць.

Сталінскае кіраўніцтва забяспечыла трыумф ленінізма у рознастайных галінах соцыяльнага, нацыянальнага і культурнага будаўніцтва. Усе гэта дасягнута на аснове правядзення ў жыццё вучэння Леніна—Сталіна.

«У рэзультате мы маем цяпер многанацыянальную соцыялістычную дзяржаву, якая ўпаўне склалася і вытрымала ўсе іспыты, моцнасці якой маглі-б пазайздросціць любая нацыянальная дзяржава ў любой частцы свету» (Сталін).

Савецкі Саюз пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна ператворан у непрыступную крэпасць соцыялізма. СССР гранітай скалою ўзвышаецца сярод буйнога акіяна капіталістычнага хаоса. СССР з'яўляецца маяком, які паказвае працоўным і эксплуатаемым масам капіталістычных краін шлях да свайго вызвалення. Гісторыя паставіла рабочы клас Савецкага Саюза і яго авангард—Усесаюзную Комуністычную Партыю большэвікоў на перадавыя пазіцыі барацьбы за соцыялізм і камунізм. І гэту гістарычную ролю партыі большэвікоў і рабочага класа Расіі геніяльна розум Леніна прадбачыў яшчэ на зары большэвізма.

Владзімір Ільіч яшчэ ў 1902 годзе ў сваёй брашуры «Што рабіць?» пісаў:

«Гісторыя паставіла цяпер перад намі бліжэйшую задачу, якая з'яўляецца **найбольш рэволюцыйнай з усіх бліжэйшых задач** пролетарыята якой-бы там ні было іншай краіны. Ажыццяўленне гэтай задачы, разбурэнне самага магутнага аплоту не толькі еўрапейскай, але таксама (можам мы сказаць цяпер) і азіяцкай рэакцыі зрабіла-б рускі пролетарыят авангардам міжнароднага рэволюцыйнага пролетарыята».

Партыя большэвікоў на чале з Леніным і Сталіным ажыццявіла гэту гістарычную рэволюцыйную задачу. Рабочы клас і яго авангард—ВКП(б) з'яўляюцца цяпер перадавым баявым атрадам міжнароднага пролетарыята і працоўных мас у іх барацьбе за сваё вызваленне з-пад гнёту капіталістычнай эксплуатацыі.

Само існаванне СССР, яго поспехі ў пабудове соцыялізма, у знішчэнні класа капіталістаў, выклікаюць, з аднаго боку, уздым рэволюцыйнай свядомасці прыгнечаных мас капіталістычных краін, калоній і поўкалоніі, а, з другога боку, —звярыную нянавісць капіталістычных драпежнікаў і фашысцкіх галаварэзаў.

Імперыялістычныя клікі розных капіталістычных краін, сярод якіх перадавое месца займаюць фашысцкія заправылы Трэцян імперыі і імперыялістычная зграя Японіі, ліхаманкава рыхтуюцца да ваеннага нападу на Савецкі Саюз, жадаючы знішчыць яго, як перадавы атрад міжнароднага пролетарыята.

У барацьбе супроць савецкай улады фашысты знайшлі сабе верных агентаў і памочнікаў сярод падонкаў разгромленага ў свой час контррэволюцыйнага трацкізма. Гэтае чалавечае атрэб'е на чале з ашалелым псам «Іудушкай» Троцкім стала непасрэдным пасобнікам фашызма і імперыялістычных клік у іх барацьбе за рэстаўрацыю капіталізма ў нашай краіне. Працэс над фашысцкімі гадамі з трацкіска-

зіноўеўскай банды, над зграяй тэрарыстаў, дыверсантаў, шпіенаў і забойцаў у жніўні 1936 г., працэс на Кемераўскіх рудніках і апошні працэс над агалцелымі фашысцкімі псамі Нягаковым, Радэкам і іншымі, якія складалі паралельны трацкісцка-фашысцкі цэнтр, з усёй нагляднасцю агалілі звырыны твар гэтых адкідаў чалавечага грамадства. Як фашысцкія агенты, яны ішлі на самыя падлыя сродкі барацьбы з партыяй, з краінай сацыялізма, каб дабіцца сваёй мэты — рэстаўрацыі капіталізма. Яны сталі на шлях тэрору, дыверсіі, шпіянажу ў карысць нямецкага фашызма і японскіх імперыялістаў, яны заключылі саюз з фашыстамі Трэцяй імперыі і японскім імперыялізмам для нападу на савецкую краіну. Огітам і ў розніцу распадавалі яны фашыстам нашы тэрыторыі. Гэтыя страшныя злачынствы рэстаўратараў капіталізма з трацкісцка-зіноўеўскай банды і правых адшчапенцаў выкрыты зараз перад усім светам.

Увесь савецкі народ са здавальненнем сустракае справядлівы прыгавор Ваеннай калегі Вярхоўнага суда Саюза ССР над гэтай бандай фашысцкіх шпіенаў, дыверсантаў, тэрарыстаў, здраднікаў радзімы, рэстаўратараў капіталізма. Прыгавор суда гэта прыгавор усяго 170-мільённага савецкага народу над кучкай падлых здраднікаў, крыважэрных забойцаў, чые рукі заліты крывёю трыбуна рэвалюцыі — Сяргея Міронавіча Кірава, крывёю стаханаўцаў Кемераўскіх руднікоў, крывёю лепшых людзей нашай радзімы.

«Як кінематаграфічная лента, пушчаная адваротным ходам, гэты працэс нам напаміну і паказаў усе асноўныя этапы гісторычнага шляху трацкістаў і трацкізма, які патраціў 30 з лішнім год свайго існавання на тое, каб падрыхтаваць урэшце сваё канчатковае ператварэнне ў штурмавы атрад фашызма, адно з аддзяленняў фашысцкай паліцыі» (Вышинскі).

Працэсы над забойцамі-трацкістамі яшчэ і яшчэ раз напамінаюць нам аб тым, што класавы вораг не спыняе барацьбы супроць нашай партыі, супроць краіны сацыялізма. Наш абавязак — яшчэ вышэй узняць болей-вышнюю рэволюцыйную пільнасць, заўсёды ўмець выкрыць і разбіць ворагаў сацыялізма, у якую-б вопратку яны ні маскаваліся. Наш абавязак — усямерна мацаваць болей-дольна і нашай славай і непераможнай Чырвонай арміяй, нашымі морскімі і паветранымі флотамі, абароназдольнасць нашай краіны.

Мы заўсёды павінны быць гатовыя адказаць на імперыялістычным інтэрвентам сакрушальным ударам, «каб у іх аджымым не паўдана было ім соваць свае свінное рыла ў наш савецкі народ».

* * *

Справа Леніна жыве і перамагае. Выхаваныя сацыялістычнай рэвалюцыяй, партыяй большэвікоў і таварышом Сталіным мільёны працоўных нашай краіны не ведаюць іншага шляху да новага радаснага жыцця, акрамя ўказанага Леніным — Сталіным.

Ленінскае вучэнне асвятляе самыя цёмныя, адсталыя, далёкія куткі зямнага шара. Яно нагняе мільёны прыгнечаных і эксплуатаемых на барацьбу за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне. Расце і мацнее дзецішча Леніна баявы штаб сусветнай рэвалюцыі Комуністычны Інтэрнацыянал. Расце і шырацца раты комуністычных партый у капіталістычных краінах, займаючы авангардныя пазіцыі ў барацьбе народаў супроць фашызма.

Хартыя вялікіх свабод і росквіту савецкай дэмакратыі—Сталінская Канстытуцыя нагхняе шырокія масы працоўных усяго свету на апошні дзгурм капіталізма. Наша соцыялістычная радзіма наказвае ім шлях да свабоднага, шчаслівага, радаснага, заможнага, культурнага жыцця. Гэта шлях, па якому вядзе нашу краіну партыя Леніна—Сталіна.

Няма такой сілы, якая магла-б спыніць гістарычны рух працоўных да новага бяскласовага соцыялістычнага грамадства. Няма такой сілы, якая магла-б пагасіць факел рэвалюцыі, запалены над светам вучэннем Леніна. Няма такой сілы, якая магла-б затрымаць трыумф ленінізма ва ўсім свеце.

* * *

1937 год рабочыя нашай прамысловасці і транспарту, калгаснае сялянства і ўсе працоўныя розных галін народнай гаспадаркі пачалі рух за далейшае разгортванне стаханаўскага руху, за аўда-дальне тэхнічны вытворчасці і вышнімі парукі Гэты магутны ўздым дасягнуў дачае павелічэнне жыцця, павелічэнне багання прадуктаў і дабраў, рост добрабыту савецкага народу. Гэты ўздым умацуе магутнасць нашай радзімы, яшчэ больш наблізіць нас да ажыццяўлення наставленага Леніным і Сталіным задачы—«дагнаць і перагнаць перадавыя ў тэхнічна-эканамічных адносінах капіталістычныя краіны». Магутны стаханаўскі рух з'яўляецца зарукай таго, што гэту задачу мы выканаем у найкарацейшы тэрмін.

«Са сцягам Леніна перамаглі мы ў баях за Окцябрскую рэвалюцыю.

Са сцягам Леніна дабіліся мы рашаючых поспехаў у барацьбе за перамогу соцыялістычнага будаўніцтва.

З гэтым-жа сцягам пераможам у пролетарскай рэвалюцыі ва ўсім свеце» (Сталін).

18381

Р. Соскін

Сакратар Аршанскага РК КП(б)Б

Сталінская Канстытуцыя і перамога соцыялізма

Распрацаваная па ініцыятыве і пад непасрэдным кіраўніцтвам таварыша Сталіна новая Канстытуцыя падводзіць слаўныя вынікі 19-гадовай барацьбы народаў СССР за пабудову соцыялізма.

Сталінская Канстытуцыя—гістарычны дакумент новай эпохі дэмакратыі, яркае ўвасабленне трыумфу соцыялізма ў нашай краіне.

Увесь 170-мільённы савецкі народ з вялікім энтузіязмам сачыў за работай З'езда, які зацвярджаў хартыю вялікіх свабод—Сталінскую Канстытуцыю.

Малыя і старыя, жанчыны і мужчыны, рускія і грузіны, украінцы і беларусы, армяне і казакі, туркмены і асрэдджанцы, узбекі і кіргізы, башкіры і татары—усе народы многанацыянальнай савецкай дзяржавы жылі адною думкай, думкай аб Сталінскай Канстытуцыі.

Таварыш Сталін з уласцівай яму праматой і мудрасцю далажыў З'езду аб тых зменах, што адбыліся ў жыцці СССР за перыяд часу паміж II і VIII Надзвычайным з'ездамі саветаў, г. зн. з 1924 па 1936 год. Таварыш Сталін указаў, што 1924 год быў першым перыядам нэпа, калі

«Савецкая ўлада дапусціла некаторае ажыўленне капіталізма пры ўсямерным развіцці соцыялізма, калі яна разлічвала на тое, каб у ходзе спаборніцтва двух сістэм гаспадаркі, капіталістычнай і соцыялістычнай, арганізаваць перавагу соцыялістычнай сістэмы над капіталістычнай. Задача заключалася ў тым, каб у ходзе гэтага спаборніцтва умацаваць пазіцыю соцыялізма, дабіцца ліквідацыі капіталістычных элементаў і завяршыць перамогу соцыялістычнай сістэмы».

Тады прамістоўнасць яшчэ не дасягала даўнягага ўзроўню. Мы мелі адсталую тэхніку. Удзельная вага прыватнага капіталу ў прамісловасці роўна была 20 проц.

У сельскай гаспадарцы кулак прадстаўляў яшчэ даволі значную сілу. Веска наша была неабсяжным зямлем дробных аднаасобных сялянскіх гаспадарак з іх адсталай тэхнікай.

«Мы гаварылі тады не аб ліквідацыі кулацтва, а аб яго абмежаванні» (Сталін).

Соцыялістычны сектар у тавараабароце склаў тады 50—60% а, а ўсё астатняе было занята купцамі і спекулянтамі. Такою была наша эканоміка ў перыяд 1924 года.

За 12 год, што прайшлі з таго часу, у эканоміцы нашай краіны адбыліся карэнныя змены. Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, на

чале з таварышом Сталіным, соцьялізм у СССР перамог канчаткова і беззваротна.

Характарызуючы гэтыя змены, таварыш Сталін у сваім дакладзе адзначыў, што калі ў 1924 годзе мы мелі першы перыяд або пачатак нэпа, то цяпер мы маем апошні перыяд або канец нэпа.

«Самае-ж галоўнае ў тым, што капіталізм выгнан зусім са сферы нашай прамысловасці, а соцьялістычная форма вытворчасці з'яўляецца цяпер безраздзельна пануючай сістэмай у галіне прамысловасці».

Мы маем цяпер самую буйную ў свеце, машынізаваную, узброеную новай тэхнікай соцьялістычную сельскую гаспадарку. Нашы калгасы маюць 316 тысяч трактароў магутнасцю ў 5 мільёнаў 700 тысяч конскіх сіл. Калгасы разам з саўгасамі маюць звыш 400 тысяч трактароў магутнасцю ў 7 мільёнаў 580 тысяч конскіх сіл.

Сектар аднаасобнай гаспадаркі займае не больш 2—3% усёй пасеўнай плошчы.

Тавараабарот знаходзіцца поўнасцю ў руках дзяржавы, кааперацыі і калгасаў.

«Нарадзіўся і развіўся новы, савецкі гандаль, гандаль без спекулянтаў, гандаль без капіталістаў».

Такім чынам, поўная перамога соцьялістычнай сістэмы ва ўсіх сферах народнай гаспадаркі з'яўляецца цяпер фактам.

А што гэта значыць?

Гэта значыць, што эксплуатацыя чалавека чалавекам внішчана, ліквідавана, а соцьялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці ўніверсальна, як непахісная аснова нашага савецкага грамадства» (Сталін).

Усё гэта гаворыць аб тым, што мы маем цяпер новую, соцьялістычную эканоміку, якая не ведае крызісаў і беспрацёўя, талечы і разарэння і дае грамадзянам усе магчымасці для заможнага і культурнага жыцця.

На прыкладах паасобных рэспублік, прамысловых цэнтраў і раёнаў наглядна можна бачыць, якія велізарныя зрухі адбыліся ў нашай краіне за 19 год існавання Савецкай улады.

Так, калі ў 1913 годзе прамысловая прадукцыя ўсёй Расіі (у сучасных межах СССР) раўнялася 10 мільярдам 200 мільёнам рублёў, то валавая прадукцыя адной прамысловасці Украінскай ССР у 1936 годзе раўнялася 15 мільярдам рублёў.

Прамысловасць аднаго толькі горада Ленінграда ў 1936 годзе дала больш як на 10 мільярдаў рублёў прамысловай прадукцыі, г. зн. столькі, колькі давала уся прамысловасць царскай Расіі ў 1913 годзе.

Прамысловая прадукцыя прадпрыемстваў Масквы ў 1936 годзе павялічылася ў 13 раз супроць 1913 года.

Кошт усёй прадукцыі прамысловасці Беларусі (у сучасных межах БССР) складаў у 1913 годзе 99 мільёнаў 900 тысяч рублёў, а ў 1936 г. прадпрыемствы соцьялістычнай прамысловасці Беларускай ССР даюць прадукцыю на 2 мільярды рублёў.

Грандыёзнасць змен, што адбыліся ў эканоміцы нашай ордэнаноснай Рэспублікі, як і ва ўсёй вялікай Савецкай краіне, мы наглядна бачым на прыкладзе нашага Аршанскага раёна.

У Оршы да рэвалюцыі, як адзначана ў кнізе «Россия» пад рэдакцыяй Сямёнава, налічвалася «рознага роду прамысловых устаноў

больш як 40 з больш чым 200 рабочымі. Жыхароў у Оршы 15 тысяч. Прыбыткі горада складаюць 19 тысяч рублёў». Орша, як і ўся Беларусь, як гэта вобразна сказана ў пісьме беларускага народу таварышу Сталіну, прадстаўляла сабою «фабрыку квасу».

За 19 год савецкай улады зусім змянілася эканамічнае і культурнае аблічча Аршаншчыны. У Оршы вырасла 18 буйных прадпрыемстваў, на якіх працуюць да 17 000 рабочых. У 1936 годзе, не лічачы прадпрыемстваў чыгуначнага вузла, яны далі прадукцыі на 50.518 965 рублёў.

У 27 саматужна-прамысловых прадпрыемствах раёна працуюць 2.397 чалавек. Усе гэтыя прадпрыемствы карэнным чынам рэканструяваны і ў 1936 годзе далі прадукцыі на 18.590.600 рублёў.

На спрадвеку непраходных балотах цяпер вырас савецкі гігант — Першая раённая электрастанцыя БССР імя таварыша Сталіна. Па яе правадах пюльсую электраэнергія, якая дае жыццё сестням фабрык і заводаў буйнейшых рабочых цэнтраў рэспублікі Віцебска, Магілёва, Оршы, многіх гарадоў і мястэчак, калгасаў і саўгасаў.

На Асінаўшчым балотце, дзе раней не ступала нага чалавека, цяпер вырас буйнейшы ў БССР тарфяны завод.

Пра Белдрэс і Асінторф складзены строфы ў пісьме беларускага народу таварышу Сталіну:

«Пад Оршай на чорных балотных прасторах
Збудован БелДРЭС і, заместа лучын,
Ён ходзіць па хатах — святло сваё дорыць,
Ён сіла матораў, ён сэрца машын.
Наш торф — гэта буйных багаццяў скарбніца
І спірт, і апал, і ўгнаенне, і таз;
Наш торф — энергетыкі нашай крывіца,
І торф — матар'ял будаўніцтва ў нас».

Пад праменьнямі сонца іскрацца беласнежныя карпусы гігантаў першай сталінскай пяцігодкі. Аршанскі мясакамбінат з гадовай прадукцыяй насцю звыш 10 000 000 рублёў. Хлебакамбінат прадукцыяй насцю больш 2.000.000 рублёў.

У перыяд другой пяцігодкі пабудован сілікатны завод, які дае 14 мільёнаў штук сіліката.

Цагліна за цаглінай узнікаюцца ўгару карпусы магутнага ільнакамбіната ўсесаюзнага значэння.

Значна механізаван цэкавы завод «Чырвоны Окцяб», які дае прадукцыі больш, як на 11 мільёнаў рублёў у год.

На месцы маленькай механічнай майстэрні вырас буйнейшы завод «Чырвоны змагар».

Прасторы сельскай гаспадаркі пакрыліся шырокім дываном калгасных палёў.

Да 1917 года ў былым Аршанскім лавеце 14 тысяч бядняцка-серадняцкіх гаспадарак мела 45.655 дзесяцін дрэннай надзельнай зямлі, а 384 памешчыкі і 400 кулакоў уладалі звыш 278.288 дзесяцінамі адборнай зямлі. Зараз у Аршанскім раёне 201 калгас, з якімі замацавана бясплатна і навечна 104 020 гектараў зямлі. Акрамя таго, у раёне 5 саўгасаў.

Раён калектывізаваны на 95,4 процанта.

На налях сацыялістычнай вескі нашага раёна працуюць 112 трактараў, 2 камбайны і іншыя складаныя сельскагаспадарчыя машыны.

Электрыфікавана 44 калгасы. 2.000 калгасных двароў маюць лямпку Ільіча.

У 1937 годзе машына-трактарны парк у сувязі з арганізацыяй 3-й МТС паглычыцца. Усе калгасы будуць абслужаны машына-трактарнымі станцыямі.

Да 1917 года на тэрыторыі Аршанскага раёна было звыш 50 цэркваў, манастыроў, сынагог—ачагоў мракабесся—і ўсяго толькі 3 народных прыходскіх школ.

Цяпер Аршаншчына мае: пед'інстытут, педтэхнікум, сельгастэхнікум, вышэйшую і раённую калгасныя школы, 135 сярэдніх і ніжэйшых школ, дзе навучаецца 25.000 дзяцей на роднай мове; 221 бібліятэку; 198 чырвоных куткоў пры калгасах; гукіныя кіно-тэатр. На месцы былога сабора красуецца зараз адзін з лепшых у БССР аэраклубаў. 14 новых цэркваў на раёне ператвораны ў калгасныя клубы.

Ліквідаваць ў асноўным няграмацкасць.

Партыя і савецкая ўлада выхавала дзесяткі і сотні адданных будаўнікоў сацыялізма—новую працоўную інтэлігенцыю.

Паводле даных, на 1935 год з калгаснікаў нашага раёна скончылі савецкія вузы і тэхнікумы і цяпер працуюць на радзе ўчасткаў 96 інжынераў, 148 тэхнікаў, 83 аграномы, 124 зоатэхнікі, 386 настаўнікаў, 138 медработнікаў, 172 вестурачы і 279 чал. начальстваў складаў Чырвонай арміі.

Мы можам ганарыцца тым, што Аршанскі раён заваяваў пераходны чырвоны сцяг ЦК КП(З)Б і Соўнаркома БССР за паспяховае сканчэнне сельскагаспадарчага года. Аршанскі раён, як перадавы, на працягу трох год утрымлівае за сабою сцяг ЦВК БССР.

Нашы дасягненні ні ў якім разе не павінны выклікаць у нас галавакружэнне і самасупакоенасць. Наадварот, мы павінны яшчэ з большым энтузіязмам і энергіяй арганізоўваць працоўныя масы на выкананне задач, якія стаяць перад раёнам на розных участках сацыялістычнага будаўніцтва.

Зарукай далейшага палепшання нашай працы як у прамысловасці, так і сельскай гаспадарцы, з'яўляецца рост кадраў стаханаўцаў на прадпрыемствах, у саўгасах, калгасах. Імёны лепшых людзей нашага раёна шырока вядомы ўсёй Савецкай Беларусі. Працоўныя Аршанскага раёна ўправе ганарыцца імямі: Ражковым, Палітыка, Кедровай, Тіханскай, Пуцкалёвай.

У пісьме беларускага народу вялікаму Сталіну ордэнаносец тав. Ражкоў паказан як знатны чалавек Савецкай Беларусі, лепшы стаханавец калгаснай вёскі.

* ■ *

Канчатковая перамога сацыялізма і сацыялістычных форм вытворчасці над капіталістычнымі у нашай краіне пацягнула за сабой і карэныя змены ў сацыяльным складзе і класавай структуры савецкага грамадства. Канчаткова ліквідаваны эксплуатаатарскія класы.

«Не стала класа капіталістаў у галіне прамысловасці. Не стала класа кулакоў у галіне сельскай гаспадаркі. Не стала купцоў і спекулянтаў у галіне тавараабароту. Усе эксплуатаатарскія класы аказаліся, такім чынам, ліквідаваны.

Астаўся рабочы клас.

Астаўся клас сялян.

Асталася інтэлігенцыя» (Сталін).

Рабочы клас сам па сабе ўжо не той, якім ён з'яўляўся раней. З ходам перамогі сацыялізма і ён змяніўся. З класа, пазбаўленага пры капіталізме сродкаў і прыладаў вытворчасці, у выніку перамогі Окцябрскай сацыялістычнай рэвалюцыі ён стаў класам, які ўстанаўліў сваю дыктатуру, каб падавіць супраціўленне капіталізма і ліквідаваць яго рэшткі, класам, які на чале свайго авангарда—куністычнай партыі большавікоў, у саюзе з асяродковымі масамі сялянства, будзе новае, бяскласавое сацыялістычнае грамадства.

«Пролетарыят СССР ператварыўся ў зусім новы клас, у рабочы клас СССР, які знішчыў капіталістычную сістэму гаспадаркі, які ўцвярдзіў сацыялістычную ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці і які накіроўвае савецкае грамадства па шляху кунізму.

Як бачыце, рабочы клас СССР гэта—зусім новы, вызвалены ад эксплуатацыі, рабочы клас, падобнага якому не ведала яшчэ гісторыя чалавецтва» (Сталін).

Як у рабочым класе, так і ў сялянстве нашай краіны таксама адбыліся карэнныя змены. Наша савецкае сялянства, вызваленае ад эксплуатацыі,

... «у сваёй пераважнай большасці ёсць калгаснае сялянства, г. зн. яно базіруе сваю работу і сваё дастаенне не на аднаасобнай працы і адсталай тэхніцы, а на калектыўнай працы і сучаснай тэхніцы. Нарэшце, у аснове гаспадаркі нашага сялянства ляжыць не прыватная ўласнасць, а калектыўная ўласнасць, вырашана на базе калектыўнай працы.

Як бачыце, савецкае сялянства—гэта зусім новае сялянства, падобнага якому яшчэ не ведала гісторыя чалавецтва» (Сталін).

У савецкай інтэлігенцыі таксама адбыліся вялікія змены. За апошнія 10 год у рады савецкай інтэлігенцыі ўліліся новыя людзі з рабочых і сялян, выхаваных куністычнай партыяй і савецкім урадам.

«80—90% савецкай інтэлігенцыі—гэта выхадцы з рабочага класа, сялянства і іншых слаёў працоўных... Раней яна павінна была служыць багатым класам... Цяпер яна павінна служыць народу, бо не стала больш эксплуатацыйскіх класаў. І менам таму яна з'яўляецца цяпер роўнапраўным членам савецкага грамадства, дзе яна разам з рабочымі і сялянамі, у адной упражцы з імі, вядзе будоўлю новага, бяскласавата сацыялістычнага грамадства.

Як бачыце, гэта зусім новая, працоўная інтэлігенцыя, падобная якой не знойдзеце ні ў адной краіне зямнага шара» (Сталін).

Падводзячы вынікі зменам у класавай структуры савецкага грамадства, таварыш Сталін адзначыў:

«... Грані паміж рабочым класам і сялянствам, роўна як паміж гэтымі класамі і інтэлігенцыяй—спіраюцца, а старая класавая выключнасць—знікае. Гэта значыць, што адлегласць паміж гэтымі сацыяльнымі групамі ўсе больш і больш скарачаецца».

За перыяд першай і другой сталінскіх пяцігодак на ранейшых пустырах выраśli новыя гарады: Магнітагорск (200 тысяч жыхароў), Караганда (150 тысяч жыхароў), Пракоп'еўск (100 тысяч жыхароў), Сталнагорск, Кіраўск, Комсамольск, Бярэзнікі і т. д.

Сярод шматлікіх новапабудаваных заводаў, фабрык і іншых прадпрыемстваў выдзяляюцца такія гіганты, як чэлябінскі трактарны завод імя Сталіна, сталінградскі трактарны завод імя Дзержынскага, харкаўскі трактарны завод імя Орджанікідзе, торкаўскі аўтамабільны завод імя Молатава, маскоўскі аўтамабільны завод імя Сталіна, маскоўскі шарыкападшыпнікавы завод імя Кагановіча, Уфімскі маторны завод, Саратаўскі завод камбайнаў, Кузнецкі металургічны завод, Магнітагорскі металургічны завод, маскоўскае метро, Белморканал, будаўніцтва канала Волга-Масква, краматорскі завод цяжкага машынабудаўніцтва імя Сталіна, Кузбасвугаль, Карагандавугаль, авіяцыйныя заводы і многія іншыя прамысловыя гіганты сацыялістычнай прамысловасці, сярод якіх у БССР—Гомсельмаш, Магілёўская шэўкавая фабрыка, гомельскі шклозавод імя Сталіна, Бабруйскі лесакамбінат, Крычаўскі цэментны завод і т. д.

Наша савецкае грамадства стварыла сацыялістычны лад, г. зн. ажыццявіла першую або ніжэйшую фазу камунізма.

Для ўсіх грамадзян СССР практычна ажыццёўлены правы, аб якіх марылі лепшыя розумы чалавецтва.

Права на працу, за якое змагаўся пролетарыят з першых дзён свайго выступлення на гістарычнай арэне, запісана цяпер у Асноўны Закон савецкай дзяржавы.

«Грамадзяне СССР маюць права на адпачынак».

Дзяржава траціць мільярды рублёў на абслугоўванне адпачынку працоўных. Самы кароткі ў свеце рабочы дзень уведзены ў нас.

«Грамадзяне СССР маюць права на матар'яльнае забяспечанне ў старасці, а таксама—у выпадку хваробы і страты працаздольнасці».

«Грамадзяне СССР маюць права на асвету».

Гэта права ў капіталістычным грамадстве з'яўляецца манополіяй пануючых класаў.

«Жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынай ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця».

Якая іншая Канстытуцыя, у якой дзяржаве можа гарантаваць матар'яльныя і культурныя дастаткі, як гэта маем мы ў нашай Сталінскай Канстытуцыі?

Сталінская Канстытуцыя гонар і радасць усіх працоўных СССР. Яна—вынік вялікіх гістарычных перамог, атрыманых нашай краінай пад мудрым вадзіцельствам геніяльнага Сталіна.

Выступаючы на з'ездзе па дакладу таварыша Сталіна, знатны сталевар тав. Мазай сказаў: «Сталінская Канстытуцыя—вельзарнейшы дакумент усіх вякоў. Гэта—канстытуцыя рабочых, канстытуцыя кал-

гаснікаў. Мы ведаем, што яе пісаў наш любімы бацька—таварыш Сталін. Ён тварэц яе, і яму наша любоў і падзяка».

Настаўніца тав. Остахава ў сваім выступленні падкрэсліла: «Пройдуць вякі, але ў гісторыі чалавецтва нашы дні застануцца незабыўнымі. Праз стагоддзі чалавецтва пранясё нашу радасць сённяшняга дня, нашу радасць сённяшніх перамог, у сэрцах мільёнаў працоўных застануцца назаўсёды вогненныя словы таварыша Сталіна».

Беларускі народ у сваім пісьме вялікаму Сталіну таворыць:

«Ты, мудры настаўнік, між геніяў геній,
Сабраў у вянок іх, у золак адзін.
Твая Канстытуцыя—сцяг пакаленняў
Узнямае народы нявольных краін.

Хай смутак вачэй тваіх добрых не росіць,
Ці сонейка захад, ці сонейка ўсход.
Прымі прывітанне, якое прыносіць
Табе, правадыр, беларускі народ».

Імя «Сталін» стала сімвалам барацьбы і перамог для ўсіх народаў вялікага Савецкага Саюза, для працоўных усяго свету.

У нас, у краіне соцьялізма, дасягнут вышэйшы ўзровень дэмакратыі, не фармальнай, паказной, буржуазнай, а сапраўднай дэмакратыі для ўсіх працоўных, незалежна ад полу, нацыянальнасці і расы.

«Расія будзе самай яркай дэмакратыяй зямлі»—прадказваў у гады рэакцыі слаўны буравеснік рэволюцыі, вялікі пролетарскі масгак слова М. Горкі.

Няма граніц шчасцю і радасці многанацыянальнага згуртаванага народу СССР, які мае самую паслядоўную ў свеце дэмакратычную Канстытуцыю. Гэты геніяльны дакумент увойдзе ў гісторыю ў непарыўнай сувязі з імем вялікага Сталіна, які поплец з Леніным расціў і паставаў камуністычную партыю, збіраў сілы рабочага класа, арганізаваў перамогу над буржуазіяй і абараніў маладую савецкую ўладу ад безлічч ворагаў.

Пад кіраўніцтвам Сталіна працоўныя нашай краіны разграмілі контррэвалюцыйны трацкізм і зноўеўшчыну разам з іх агентурай—правымі апартуністамі.

Пад слаўным кіраўніцтвам нашай партыі і яе мудрага правадыра «жыць стала лепш, жыць стала веселей».

Працоўныя масы Беларусі заўсёды будуць памятаць 1919 год, калі вялікі Сталін прыязджаў у Менск і асабіста кіраваў яго абаронай. Беларускі народ піша таварышу Сталіну:

«Мы поспехі нашы ў баях здабывалі,
Да радасці партыя нас прывяла,
Вучылі вялікія Ленін і Сталін,
А дружба народаў нам сілу дала.

Разбіць ланцугі і пазбыцца былога
Нам рускія рабочыя, як брат, дапамог,
І наша краіна з братэрскай падмогай
Няспынна да новых ідзе перамог.

Яна ўпершыню расцвіла як дзяржава,
Ад шчырага сэрца ўдзячна табе,
Бо ты даў ёй гэта законнае права,
Бо ты ўздаваў і стварыў КПБ».

Іншым цветам радасці і шчасця расцвіла наша вялікая, гарача любімая радзіма.

* * *

У абмеркаванні праекта Сталінскай Канстытуцыі прынялі ўдзел 46.500 грамадзян нашага раёна, г. зн. 87% выбаршчыкаў. Унесена 540 прапаноў і дадаткаў да праекта.

Зараз па ўсяму раёну з велізарным энтузіязмам вывучаюцца непарыўна з'яўзаныя між сабою дакументы нашай эпохі: прамова таварыша Сталіна і зацверджаная 3'ездам новая Канстытуцыя.

Працоўныя масы свае пачуцці, думкі і падзяку тварцу новай Канстытуцыі выразілі ў народнай творчасці. Прыводзім некаторыя з запісаных у калгасах нашага раёна частушак:

Весялей іграй, гармошка,
Песні славы нашых дзён,
Канстытуцыю мы маем —
Вялікі сталінскі закон.
У ёй сталінскія словы
Зоркай яркаю гараць.
Чалавек, ён мае права,
Жыццё, шчасце будаваць.
І на працу — гордасць нашу —
Нам прадстаўлены права.
Сталін родны даў нам гэта, —
Канстытуцыя дала.
На рабоце, на вучобе,
Мы, стаханаўцаў сям'я,
На асвету права маем, —
Канстытуцыя дала.
Эх, жыццё! Якая радасць,
Найшчасліўшая пара
Адпачынак кожны мае, —
Канстытуцыя дала.
За Канстытуцыю, за радасць нашу,
За славу пчасця нашых дзён,
Дзякуй, дзякуй, родны Сталін,
За выдатнейшы Закон.

Задача партыйных, савецкіх і прафесіянальных арганізацый: узмацніць палітычную, культурна-масавую, агітацыйна-прапагандыскую работу; рашуча палепшыць работу савецкага апарата; чутка прыслухоўвацца да патраб населенства, аживіць работу саветаў секцый, дэпутатскіх груп, пачаць рэгулярную справаздачнасць перад выбаршчыкамі: рашуча, смела, па-бо ўпэўнена разгарнуць крытыку і самакрытыку нашых недахопаў; цвёрда праводзіць у жыццё Сталінскую Канстытуцыю, бязлітасна караць тых, хто хоць-бы ў найменшай меры паспрабаваў парушыць ці сказаць яе; арганізаваць далей-

шае глыбокае вывучэнне кожнага артыкула Сталінскай Канстытуцыі ва ўсіх цэхах, брыгадах, звеннях, школах, арцелях і т. д.; узмацненне абаронную работу, каб зрабіць непрыступнай крэпасцю кожнае прадпрыемства і калгас.

Запісаныя ў Сталінскай Канстытуцыі выкарыстанні перамогі соцыялізма не даюць спакою азвярэлым фашызмам. Яны не перастаюць марыць аб захваце савецкай зямлі.

Японская ваеншчына сваімі налётамі на нашы далёка-ўсходнія рубяжы імкнецца справакаваць вайну. Але нашы слаўныя пагранічнікі саўсёды даюць ёй добра зразумець, што трэба «для сваіх прагулак падалей выбраць закаулак».

Прымаючы Канстытуцыю, савецкі народ даў свяшчэнную клятву берагчы яе як зрэнку вока і абараняць да апошняй кроплі крыві.

Савецкі Саюз—адзіная краіна, якая вядзе да канца паслядоўную палітыку міру.

Але дзень, калі крывавыя фашысцкія гады паспрабуюць парушыць нашу мірную працу, будзе днём іх пагібелі.

СССР—цвярдзіння, моцная спаянасцю і сапраўдным савецкім патрыятызмам сваіх грамадзян.

Тав. Любчанка ў сваім выступленні на VIII З'ездзе Саветаў прывеў яркі таму прыклад. Адна з прызыўных камісій г. Кіева не прыняла ў армію шофера-ўдарніка Якаўлева, прадаставіўшы яму льготу, як адзінаму сыну старухі-маткі. На заўтра-ж з'явіўся ў камісію маці Якаўлева і заявіла: «Вы закрываеце майму сыну шлях да шчасця. Дайце яму магчымасць навучыцца са зброяй у руках абараняць нашу радзіму».

Мы моцны любоўю і спачуваннем дзесяткаў мільёнаў працоўных за межамі нашай краіны. Яскравейшым прыкладам службы велізарнейшай сімпатыі да нашай краіны тэрачнага іспанскага народу, які вядзе барацьбу з фашызмам.

У барацьбе з ворагам мы не будзем адзінокі: чорныя, жоўтыя, чырвоныя, белыя людзі розных краін, усе сілы рабочага класа будуць разам з намі абараняць вялікі Савецкі Саюз.

Мы моцны цэнтралізаванай ўрадавай уладай, безгранічным агарытэгам кіраўнікоў камуністычнай партыі і нашага дарагога, любімага Сталіна.

Калі патрабуецца ад нас абараняць сваю радзіму, мы зробім гэта з дапамогай нашай добра абучанай і ўзброенай пяхоты, ліхой конніцы, магутных лінкораў, крэйсераў, мінаносцаў, падводных лодак, тысяч баявых самалётаў, танкаў і магутнай артылерыі.

У савецкага народу ёсць што абараняць, ёсць каму абараняць, ёсць чым абараняць.

Беларускі народ у п'сьме вялікаму Сталіну гаворыць:

«А нашы траніцы бетонам заліты,
Мы чуйна вартуем савецкі фарпост,
Няхай-жа памкнуцца фашысты-бандыты,
Касцямі палягуць яны на пагост.

І мірныя людзі—іх сотні імёнаў—
Вартуюць нядрэмна свае рубяжы.
А ў часе трывогі паўстануць мільёны.
І вораг не пройдзе савецкай мяжы».

Аб непрыступную цвярдыню СССР разаб'юцца мутныя хвалі ашалелага фашызма. Упэуненасць у гэтым яшчэ больш мацнее у нас ад усведамлення таго, што кіраўніцтва гэтай цвярдыняй, «яе ключы знаходзяцца ў руках такога каменданта, як наш слаўны, вялікі, наш родны таварыш Сталін».

На страх ворагам, на радасць працоўным усяго свету, наш непераможны карабель—СССР з верным капітанам на чале—вялікім Сталіным імчыцца ўперад па сусветнаму акіяну праз соцыялізм к камунізму.

бы.
леў
скл
дал
пэс
пав
ніз

пар
вал
пла
цел
дал

110
193

Шо
1,5
гат

рэа
тав
мыс

к к
леў
Мя
300
соц
43,1
нал

стба
скал
твр
рэн

М. Клімчук

Сакратар Магілёўскага РК КП(б)Б

Партарганізацыя Магілёўшчыны ў барацьбе за датэрміновае выкананне плана

У 1936 стаханаўскім годзе перад прамысловасцю Магілёўшчыны была пастаўлена задача—даць краіне прадукцыі на 148.084.000 рублёў. Прырост прадукцыі у параўнанні з 1935 годам павінен быў скласці 38,3 проц. Перад нашай прамысловасцю паўстала задача далейшага асваення праектных магутнасцей, тэхнікі вытворчых працэсаў, выяўлення ўнутраных рэзерваў і т. д. Адначасова трэба было павысіць якасць прадукцыі, якая на радзе прадпрыемстваў была нізкай.

У выніку барацьбы за выкананне гэтых задач партыйныя і непартыйныя большэвікі Магілёўшчыны 4 снежня 1936 года рэпартавалі ЦК КП(б)Б і СНК БССР аб датэрміновым выкананні гадавога плана, а роўна праз месяц—аб выкананні ўзятага на сябе абавязальства: выпусціць к 1 студзеня 1937 года на 15 мільёнаў рублёў дадатковай прадукцыі.

Такім чынам, план 1936 стаханаўскага года выканан на 110,2 проц., або на 163 мільёны руб. Прырост прадукцыі супроць 1935 года склаў 41 мільён рублёў.

Нядрэнных паказчыкаў дабіліся мы і ў галіне палепшання якасці. Шоўкавая фабрыка выпуск прадукцыі першага гатунку павысіла на 1,5 проц., завод імя Сталіна і рымарная фабрыка значна павысілі гатунковасць прадукцыі.

Гэтых поспехаў «магілёўская прамысловасць» дабілася на аснове рэалізацыі пастановы снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) і ўказання таварыша Сталіна на першай усесаюзнай нарадзе стаханаўцаў прамысловасці і транспарту.

Стаханаўскі рух ахапіў усе ўчасткі нашай прамысловасці. Калі к канцу 1935 года, акрамя ініцыятараў стаханаўскага руху на Магілёўшчыне (Астапава—аўтарэмзавод, Дзядзюлі—шоўкавая ф-ка, Мядзведзева—завод імя Сталіна), налічвалася стаханаўцаў 200—300 чал., то к канцу 1936 года армія стаханаўцаў—рэвалюцыянераў сацыялістычнай вытворчасці—вырасла на 4002 чал., што складае 43,1 проц. усіх рабочых, занятых у прамысловасці. Акрамя таго, налічваецца 2052 ударнікі, што складае 22 проц. вытворчых рабочых.

Партыйныя і профсаюзныя арганізацыі большасці прадпрыемстваў злішчылі перашкоды, якія тармазілі разгортванне стаханаўскага руху (сабатаж, дрэнная арганізацыя рабочага месца, бескультур'е і т. п.), узначалілі энтузіязм мас і накіравалі яго на ператварэнне прадпрыемстваў у сцэльныя стаханаўскія Рад прадпрыемстваў.

мы ўжо можам назваць стаханаўскімі: скурзавод імя Сталіна, які выканаў праграму на 120,5 проц., мясакамбінат, які выканаў другую пяцігодку за 4 гады, рымартную фабрыку, машынабудаўнічы завод імя Дзімітравы, якія выканалі гадавы план на 143,4 проц. На гэтых прадпрыемствах колькасць стаханаўцаў і ўдарнікаў дасягае 80—90 проц.

Гэтых поспехаў мы дабіліся шляхам шырокага разгортвання ўнутрыпартыйнай выхаваўчай работы, накіраванай на павышэнне палітычнага ўзроўню і выхавання камуніста ў духу ідэяльнай непрымірымасці ў барацьбе са злейшымі ворагамі партыі і народу — трацкіска-зіноўеўскім ахвосцем і правымі адшчапенцамі; шляхам арганізацыі палітычна заастрэчанай, ідэяльна насычанай партыйнай прапаганды, стараннай падрыхтоўкі і правядзення партсходаў, партдаручэнняў, умацавання дысцыпліны, павышэння авангарднай ролі камуніста і яго класавай пільнасці.

Праверка і абмен партдакументаў паслужылі магутным рычагам палепшэння ўсёй ўнутрыпартыйнай работы. Магілёўская партыйная арганізацыя ачысціла свае рады ад чуждых элементаў і прамых ворагаў партыі, ад асколкаў разбітых рэстаўратараў капіталізма — трацкіска-зіноўеўскай сволачы, нераззброіўшыхся бундаўцаў і людзей, выпадкова трапіўшых у партыю.

На нашы прадпрыемствы ў свай час прабраліся такія элементы, як авантюрыст Дубаў (дирэктарам мэблевай фабрыкі). Дубаў глушыў рабочую ініцыятыву, тармазіў стаханаўскі рух, свядома перашкаджаў росту прадукцыйнасці працы. Дубаў з партыі выключан і з работы знят. Пасля ўмацавання партарганізацыі і зменшэння праціска фабрыка паспяхова закончыла 1936 год.

Доўга арудваў на трубаліцейным заводзе «комуніст» Палевіч. Ён называў сябе і рабкорам, і стаханаўцам, настраіваў рабочых супроць кіравання завода і ўсёй партарганізацыі, сабатаваў і выступав супроць выканання новаўведзеных норм выпрацоўкі. Практыкуючыся высокім званнем рабкора, ён стараўся адцягнуць кіраванне завода ад вырашэння асноўных задач. З Палевіча маска сарвана. Калектыў вызначыўся ад непатрэбных заводу людзей, і работа пайшла на ўздым. Аналагічныя факты былі на цагельных заводах № 7, № 4 і іншых прадпрыемствах.

Выкінуўшы нягодны хлам, партарганізацыі здолелі згуртаваць вакол сябе лепшых людзей і павесці іх у бой за аўладанне стаханаўскімі метадамі работы, за ператварэнне прадпрыемстваў у стаханаўскія. Па-новаму расстаўлены сілы, лепш вывучаецца партыйны актыў, канкрэтней і насычаней вядзецца палітагітацыя. Перамога сістэмы палітагітацыі дала станоўчыя вынікі. Раней чытчыкамі былі непадрыхтаваныя людзі. Зараз кожная партыйная арганізацыя вылучыла палітагітатараў, якія працуюць пад непасрэдным кіраваннем сакратара парткома або парторга. Для палітагітатараў арганізаваліся раённыя семінары. Зараз такія семінары працуюць на прадпрыемствах (аугарэзавод, завод імя Сталіна, швейная, шоўкавая ф-ка).

Адной з форм уцягнення шырокіх мас рабочых у палітычнае і гаспадарчае жыццё з'яўляюцца палітдні. Да іх вядзецца старанная падрыхтоўка, заагэзана збіраюцца пытанні. Палітдні прыносяць многа каштоўных прапановаў у галіне лепшай арганізацыі вытворчасці, пастаўкі масава-выхаваўчай работы і т. п.

Шырокае абмеркаванне праекта Сталінскай Канстытуцыі выклікала небывалы ўздым творчага энтузіязму сярод працоўных нашага раёна. Вытворчымі перамогамі яны стараліся даказаць сваю адданасць нашай партыі і тварцу гістарычнага дакумента—любімаму таварышу Сталіну. К дню зацверджання Сталінскай Канстытуцыі 60 проц. прадпрыемстваў рапартавалі аб датэрміновым выкананні гадавых заданняў (завод імя Дзімітравы, трублітзавод, шорная, швейная фабрыка і т. д.).

Рост стаханаўскага руху выклікаў неабходнасць павысіць авангардную ролю камуніста. Партарганізацыі пачалі практыкаваць самасправаздачы камуністаў. Работа гэта спачатку вялася па шаблону, самасправаздачы ператвараліся ў біяграфічныя даклады, выносіліся фармальныя рашэнні «прыняць да ведама». Але наступова мы дабіліся таго, што самасправаздачы сталі большэвільскіх метадам выхавання камуністаў. Старанная падрыхтоўка да справаздач, прадуманыя ўказанні партыйнай арганізацыі спрыялі таму, што камуніст быстра рос і займаў сапраўды авангардную ролю. Так, на шоўкавай фабрыцы камуніст Талкачоў п працаваў на т сабой. Дрэнна выконваў норму. Гравёрка была выяўлена, што да тав. Талкачова нячула падышлі, некалькі раз перакідвалі з месца на месца, а гэта адбівалася на яго рабоце і палітычным росце. Зараз ён з'яўляецца стаханаўцам і ўпарта працуе над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню.

За гэты перыяд партарганізацыя вырастала дзiesiąткі партыйцаў, якія нядрэнна павялі партыйна-масавае работу на прадпрыемствах. Да іх адносяцца тт. Ніскіна—работніца матальнага корпуса шоўкавай фабрыкі, Лабякоў—СУЗ, Каганюўскі—сакратар парткома завода імя Сталіна, Фурман—сакратар парткома трублітзавода, Воўшынін—парторг друкарні, Мазурава—сакратар парткома кандзіцёрскай фабрыкі.

Соцыялістычнае спаборніцтва Магілёва з Бабруйскім спрыяла датэрмінаваму выкананню гэтага года плана раённай прамысловасці. Рад прадпрыемстваў не толькі асвоіў новыя нормы, але і перакрыв іх. Калектыў завода імя Сталіна бліскача справіўся з новымі нормамі, якія былі павялічаны ў сярэднім на 70 проц. Зараз на заводзе толькі 8 чалавек не выконвае нормы.

На шоўкавай фабрыцы сутачнае заданне ў 1935 г. складала 4 тоны шоўку, а ў 1936 г. было даведзена да 8 тон. Стаханаўскі рух на фабрыцы апракіннуў старыя ўяўленні аб прадукцыйнасці працы. Калі прадзільшчык абслугоўваў раней дзве старонкі (адну прадзільную машыну), то цяпер ён абслугоўвае 5 старонак.

У 1936 годзе трубаліцейны завод упершыню з моманту пуску ў эксплуатацыю выканаў гадавы план датэрмінова: замест 10.000 тон па плане выпусціў 11.300 тон труб.

Рэзка змяніўся знешні выгляд вытворчых участкаў, рабочых месц. Павысілася культурнасць у абыходжанні з абсталяваннем, інструментам. У цэхах—чыстата, кветкі. Рацыяналізатарская работа нашых вынаходцаў дала многа новага ў рэканструкцыі вытворчых працэсаў. На рымарнай фабрыцы абароты швейных машын з 800 даведзены да 1200, на шоўкавай фабрыцы абароты прадзільных цэнтрафуг з 5800 даведзены да 7200. Многа каштоўнейшых прапаноў унесена на аўтарэмзаводзе, заводзе імя Сталіна, швейнай фабрыцы і іншых прадпрыемствах.

Барацьба за план, разгортванне партыйна-масаван работы забяспечылі рост новых выдатных людзей, энтузіастаў соцыялістычных метадаў працы. На шоўкавай фабрыцы брыгадзір прадзільшчыкаў Паша Андрэйчыкава заслужыла аўтарытэт у стаханаўскай рабоце і была абрана дэлегатам на XII Усебеларускі, а потым на VIII Нацзвычайны З'езд Советаў СССР. Тысячы рабочых нашага раёна з вялікай увагай праслухалі даклад аб З'ездзе, аб вялікім Сталіне, аб лепшых яго саратніках тт Мслатаве, Варашылаве, Літвінаве і іх выступленнях.

Рабочыя скурзавода імя Сталіна тав. Мядзведзеў перакрыў ў 4 разы праектную магутнасць мездрыльнай машыны. Рад яго рацыяналізатарскіх прапанов у галіне скуранай вытворчасці даў павышэнне прадукцыйнасці працы. На працэсе кантоўкі сыравіны прадукцыйнасць павысілася на 50, проц. Тав. Мядзведзеў таксама з'яўляецца дэлегатом XII Усебеларускага З'езда Советаў.

На трубаліцейным заводзе камуніст тав. Кавалёў дабіўся не толькі перавыканання сваёй нормы, але і ўнёс рад прапаноў, рацыяналізуючых адліўку труб.

На швейнай фабрыцы парторг змены тав. Бекераў дабіўся перавыканання новых норм усей зменай. Палітагітатар тав. Дучкова выконвае норму на 213 проц. На шоўкавай фабрыцы кандыдат партыі тав. Круглікава дае 900 маткоў шоўку замест нормы 700. Такіх таварышоў мы маем зараз сотні і тысячы.

Культурна-матэрыяльнае становішча рабочых-стаханаўцаў значна палепшылася. 500—800 руб. у месяц—часты заробтак на нашых прадпрыемствах. Для рабочых-стаханаўцаў атрамантавана 1008 кватэр.

Сваіх поспехаў прамысловасць Магілёўскага раёна дзбілася, дзякуючы канкрэтнаму кіраўніцтву і дапамозе ЦК КП(б)Б і асабіста таварыша Гікало.

Выкананне плана 1936 года не дае ніякага права супакойвацца. Большэвікі Магілёўшчыны ведаюць, што выкананне дзяржаўных планаў—гэта мінімум таго, што трэба даць. Стаханаўскі рух нязмерна пашырае нашы вытворчыя магчымасці. Вывучыць іх, ускрыць, заняцца рацыяналізацыяй тэхналагічных працэсаў, якія павышаюць прадукцыйнасць і якасць працы,—вось адна з важнейшых нашых задач. Нельга таксама забываць, што не ўсе прадпрыемствы справіліся з вытворчым планам 1936 года. Аўтарэмзавод гадавую праграму выканаў толькі на 95 проц., цагельныя заводы № 3 і № 4 таксама не выканалі ўстаноўленага плана.

1937 год ставіць перад намі больш складаныя задачы. План па прамысловасці павялічыўся на 40 проц. супроць 1936 года. Мы павінны даць прадукцыі, арыентавана, на 207 мільёнаў руб. супроць 148 мільёнаў руб. у 1936 годзе. Партыйныя арганізацыі нашых прадпрыемстваў абавязаны змагацца за далейшае палепшанне ўнутрыпартыйнай работы, работы з беспартыйнай масай, шырока разгортваць стаханаўскі рух, укараняць культуру на вытворчых участках, дабівацца высокай якасці прадукцыі.

Заданні 1937 года мы безумоўна выканаем і перавыканаем. На гэта нас мобілізуе Сталінская Канстытуцыя, нязмерная любоў і адданасць працоўных мас нашай партыі, яе геніяльнаму кіраўніку і арганізатару соцыялістычных перамог—вялікаму Сталіну.

І. Сыраожка

Начальнік палітаддзела соўгаса „Чырвоны Окцябр“

Вопыт работы нашай партарганізацыі

Соўгас „Чырвоны Окцябр“, Чэрыкаўскага раёна, арганізаван у 1931 г. на стэпавай, зусім спустошанай зямлі, якая да рэволюцыі эксплуатавалася багаццямі горада Чэрыкава. „Чырвоны Окцябр“—адзін з буйнейшых соўгасаў Савецкай Беларусі: агульная плошча яго—2170 га, уборачная—1936 га. У мінулым соўгас меў дрэнную рэпутацыю сярод калгасаў і навакольнага насельніцтва. Ураджаі былі нізкія, жывёлагадоўля не наладжана, арганізацыйна і гаспадарча соўгас быў слаба ўмацаван.

З 1934 года становішча рэзка мяняецца. Праведзеныя партыяй і ўрадам мерапрыемствы па арганізацыйна-гаспадарчым умацаванню соўгаса спрыялі значнаму павышэнню ўраджайнасці палёў і развіццю жывёлагадоўлі. У параўнанні з 1933 годам ураджайнасць зернавых культур павялічылася на 250 проц., бульбы—на 200 проц. Адначасова павысіўся тэмп развіцця жывёлагадоўлі і росту таварнай прадукцыі. Колькасць зданай дзяржаве мясной прадукцыі ўзрасла на 196 проц., зернавой—на 100 проц. Гаспадарча-эканамічны рост соўгаса спрыяў налішчэнню матэрыяльнага добрабыту рабочых і служачых. За гэты перыяд заробатная плата сталых рабочых узрасла на 156 проц., служачых на 100 проц., трактарыстаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў—на 200 проц.

На 500 проц. у параўнанні з 1933 г. павялічылася колькасць рагатай жывёлы, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні рабочых соўгаса. Па свіннях і хатняй птушцы павелічэнне яшчэ большае. Зараз у соўгасе няма такіх рабочых, якія-б не мелі свіней і птушкі. Больш 70 проц. рабочых маюць рагатую жывёлу.

Такія, параўнальна невялікія, дасягненні мы маем у соўгаснай і рабочай эканоміцы за апошнія гады. Мы гаворым—параўнальна невялікія, бо па ўсяму Савецкаму Саюзу дасягненні соўгасаў значна большыя. Наша партыйная арганізацыя яшчэ не выканала поўнае патрабавання партыі і ўрада. Але і гэтыя дасягненні не прышлі самі па сабе, а з'явіліся вынікам агромнага тэхнічнага і культурнага росту ўсяго Савецкага Саюза і ўпартай барацьбы партарганізацыі і рабочых соўгаса. За апошнія 3 гады наш соўгас атрымаў больш 10 трактароў, 2 складаныя малатарні і многа розных складаных і поўскладаных машын. Сілу тэхнікі мы асабліва адчуваем таму, што да гэтага часу мелі невялікую колькасць трактароў, ды і тыя былі замежных марак.

Соўгасная партыйная арганізацыя за гэты час правяла вялікую работу па ачыстцы гаспадаркі ад класава-чуждых элементаў. Палеп-

шылася палітычная і культурна-масавае работа сярод рабочых і служачых. Колькасна і якасна ўзнялася прадукцыйнасць працы.

У мінулыя гады трактарысты і конныя аратыя ўзворвалі глебу не глыбей як на 10 см. Зараз мы арэм выключна трактарамі на 15—16 см., а ў некаторых месцах і глыбей. Раней саўгас вельмі зацягваў свае пасеўныя і ўборачныя работы, прычым 40—50 проц. гэтых работ выконвалася з дапамогаю калгасаў. У апошнія-ж 2 гады саўгас спраўляецца ўласнымі сіламі, карыстаючыся старонняй дапамогай толькі пры ўборцы зернавых. Саўгас не мала дапамог пазакольным калгасам кармамі і асабліва тэхнічнаю сілай. У 1935 і 1936 гг. саўгасныя трактары прапрацавалі ў калгасах больш 300 дзён.

У сучасны момант саўгасная партыйная арганізацыя складаецца з 6 камуністаў. Работа вядзецца ў планавым парадку. Кожны камуніст выконвае пэўныя даручэнні, якія кантралююцца партсходам і асабіста парторгам. Начальнік палітаддзела, акрамя сваёй непасрэднай работы, кіруе школамі саўгаснага партактыва, гуртком спачуваючых, у летні час быў прымацован да трактарнага парка. Парторг тав. Грамакоў кіруе гуртком спачуваючых пры школе камбайнераў. Памочнік начальніка па камсамолу тав. Маркевіч кіруе камсамольскім гуртком бягучай палітыкі. Дырэктар саўгаса тав. Гаспадарык кіруе камсамольскай школай па вывучэнню гісторыі партыі. Тав. Баравік прымацован да камсамольскай арганізацыі.

Партыйныя сходы праводзяцца па строга ўстаноўленаму плэну два разы ў месяц. Павестка дня ўказваецца ў плане і за 2—4 дні даводзіцца да ведама ўсёй партарганізацыі. У 1933—34 г. праводзіліся галоўным чынам паседжанні палітаддзела, або, як яго часам называюць, «пяцёркі». Астатнія члены партыі часта не ведалі рашэнняў, якія выносіў палітадзел. Разбіралася пераважна гаспадарчыя пытанні. Цяпер у абмеркаванні ўсіх палітычных і гаспадарчых пытанняў прымае ўдзел не толькі «пяцёрка», але і ўсе члены партыі. У 1936 г. партарганізацыя на сваіх сходах абмеркавала ўсяго 49 пытанняў, з іх 38 партыйна-палітычных і 10 гаспадарчых. Калі раней выступалі 2—3 «штатныя актывісты», то цяпер выступаюць амаль усе члены партыі. Пасяджэнні палітаддзела зведзены да мінімуму.

За 1935—36 гг. партыйная арганізацыя саўгаса, на аснове рашэння XVII партз'езда, стварыла групу спачуваючых. Прыём праодзіўся выключна ў індывідуальным парадку на адкрытых партыйных сходах. За гэты час прынята ў групу 13 чал., з іх 4 стаханаўцы, астатнія—ударнікі. Усе спачуваючыя працуюць непасрэдна на вытворчасці, пераважна ў асноўным свінагадоўчым цэху. Для спачуваючых створаны 2 гурткі, адным кіруе начальнік палітаддзела, другім—дырэктар саўгаса. У гуртках галоўным чынам вывучаецца праграма і статут партыі, праводзіцца азнаямленне з рашэннямі партыі і ўрада, з пытаннямі бягучай палітыкі. Для добра асвоішых праграму і статут ствараецца гурток па вывучэнню гісторыі партыі.

Усе спачуваючыя наведваюць адкрытыя партыйныя сходы. Акрамя таго, са спачуваючымі праводзяцца спецыяльныя нарады для абмеркавання рашэнняў пленума ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б, пытанняў стаханаўскага руху, перадавіц газеты «Правда» аб контррэвалюцыйнай дзейнасці трацкіска-зіноўеўскай банды. Такія нарады маюць вялікае значэнне. Яны выходзяць у спачуваючых вялікую нянавісць да заклятых ворагаў народу. Калі ў саўгасе з'явіўся трацкіст Гаўрылюк, спачуваючы тав. Раснецаў заявіў аб гэтым началь-

ніку палітаддзела і рэдактару шматтыражкі. Пасля з'яўлення артыкула ў нашай газеце Гаурылюк быў выкрыт як вораг савецкай улады і партыі, як закляты вораг народу.

Група спачуваючых упарта працуе над павышэннем свайго палітычнага і агульнага ўзроўню. Сярод спачуваючых ёсць стаханаўцы, якія ўдзельнічалі на ўсебеларускіх нарадах перадавых майстроў сельскай гаспадаркі. Кожны спачуваючы выпісвае газету.

Спачуваючыя ўзнялі свае вытворчыя паказчыкі. Трактарыст тав. Шах у 1935 г. выпрацаваў за змену 416 га на трактар, а ў 1936 г.—каля 500 га. Свінарка тав. Ларысава, якая вылучана цяпер брыгадзірам адкормачнай брыгады, дабілася павышэння жывой вагі свінога пагалоўя ў сярэднім на 35 проц., прычым прырост па асобных групах даходзіць да 900 грам на галаву ў суткі. Каваль тав. Раснецаў штодня перавыконвае норму пры добрай якасці работы.

Усе спачуваючыя нядрэнна спраўляюцца з даручэннямі. 2 чал. з'яўляюцца чытчыкамі газет у брыгадах, 1—членам рэдкалегіі насценнай газеты, 1—старшынёй РКК, 1—профоргам, 1 кіруе лікбезам.

* * *

У соугасе—адна партыйная школа, 3 комсамольскія, 2 гурткі для спачуваючых, 1 зоатэхнічны гурток, 3 школы лікбеза, 1 агра-тэхнічны гурток. Ва ўсіх школах і гуртках займаецца 126 чал., што складае 70 проц. рабочых і служачых соўгаса.

У партыйнай школе займаецца 6 комуністаў. Школа пачала працаваць у снежні 1935 г. і закончыла праграму па ленынізму ў кастрычніку 1936 г. Летам 1935 г. школа амаль не займаецца, слухачы прыходзілі часта непадрыхтаванымі. У 1936 г. школа працавала нармальна як у зімні, так і ў летні час, 4 разы ў месяц. У летні час залягкі праводзіліся ўвечары, каб не адрывацца ад гарачай сельска-гаспадарчай работы.

Спачатку з'явіліся было «тэорыі», што ўлетку займацца немагчыма, што праграма вялікая і цяжкая, што старыя голавы не перавараць агромнага матар'ялу. Частка камуністаў вывучала ўжо гісторыю партыі і заяўляла, што добра яе ведае. Партарганізацыя павяля барацьбу з такімі разважаннямі. У працэсе заняткаў выявілася, што гісторыю партыі ў мінулыя гады вывучалі недастаткова, праграму не канчалі, зусім не вывучалі пасляокцябрскага перыяду, багата насычанага рэвалюцыйнымі падзеямі, барацьбой з рознымі ўхіламі, асабліва з трацкізмам і правым апартунізмам.

«Старыя голавы», як паказалі заняткі, добра ўспрымаюць вучэбны матар'ял. Усё залежыць ад арганізаванасці вучобы, ад метадаў работы. У нашай школе кіраўнікі карыстаюцца метадам лекцыя-гутарак. Слухачы загадзя ведаюць тэму наступнай лекцыі і забяспечваюцца праграмай. Кіраўнік робіць ўступную гутарку, пасля якой слухачы задаюць пытанні па няясных для іх раздзелах тэмы. У канцы лекцыі кіраўнік дае слухачам кантрольныя пытанні па тэме. На наступным занятку адзін са слухачоў робіць даклад, а астатнія дапаўняюць яго або ўносяць папраўкі. Такім парадкам разбіраюцца ўсе пытанні, пакуль не вычэрпваецца тэма. У заключэнне кіраўнік робіць падагульняючую гутарку, дае характарыстыку кожнаму слухачу: хто як засвоіў тэму, у каго заўважаны недахопы ў падрых-

тоўцы і ў выступленнях. Канспекты слухачоў кіраўнік збірае для правэркі, адзначаючы недахопы і упушчэнні ў пісьмовай рабоце.

У пачатку вучобы адставалі тт. Бугдзіловіч, Баравік і Маркевіч. Яны атрымалі індывідуальную дапамогу, і школа закончыла сваю праграму без адстаючых. Усе слухачы гавораць, што вывучэнне гісторыі партыі дало ім многа новага. Яны даведаліся аб тым, як на працягу ўсёй сваёй гісторыі партыя на чале з Леніным і Сталіным вяла непрымірную жорсткую барацьбу супроць Троцкага, Зіноўева, Каменева і іншых здраднікаў і двурушнікаў. Закончышы праграму, школа пачала паўтараць пройдзенае, каб яшчэ больш замацаваць набытыя веды.

Недахопам у нашай партыйнай вучобе трэба лічыць тое, што не ўсе слухачы выкарыстоўваюць рэкамендаваны праграмаю матэрыял, большасць не скарыстоўвае мастацкую літаратуру, частка несур'езна падыходзіць да складання канспектаў, бегла рыхтуецца да заняткаў толькі па падручніку Кнорына.

* * *

У комсамольскай арганізацыі соўгаса—31 чал. У параўнанні з 1935 г. арганізацыя вырасла на 25 проц. Сярод комсамольцаў—4 стаханаўцаў, астатнія—ударнікі. Для кіраўніцтва і дапамогі да комсамольскай арганізацыі прымацован член партыі тав. Баравік.

2—3 гады назад комсамольская арганізацыя не карысталася патрэбным аўтарытэтам і папулярнасцю ў моладзі і наогул рабочых соўгаса, бо сярод яе членаў былі нездаровыя настроі. Няўплата членскіх ўзносаў па 4—5 месяцаў (тав. Салышкоў), адмаўленне выконваць распараджэнні дырэктара, выпўка (Катрулін і Маркевіч), спазненне на работу, прагулы, ненаведванне комсамольскіх гурткоў і сходаў—усе гэтыя нездаровыя з'явы ў большасці зжыты.

Цяпер працуюць тры комсамольскія гурткі: адзін па гісторыі партыі і два па бягучай палітыцы. У палітвучобу ўцягнута таксама частка некомсамольскай моладзі. З палітычнай літаратуры, акрамя матэрыялаў пленумаў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б, а таксама апошняга з'езда ВЛКСМ, прапрацаваны даклад тав. Мікалая аб развіцці легкай прамысловасці, тав. Орджанікідзе аб стаханаўскім руху, артыкулы з журнала «Большевик»—«Праца пры капіталізме і праца сацыялістычная», аб працэсе над трацкісцка-зіноўеўскай бандай, аб праекце Канстытуцыі, закон аб забароне абортаў. Акрамя палітычнай, моладзь чытае розную мастацкую літаратуру. За летні час калектыўна прачытаны: «Маці» Горкага, «Як гартавалася сталь» Остроўскага, «Дрыгва» Я. Коласа, «Веска» Пушкіна і рад іншых мастацкіх артыкулаў і ўрыўкаў.

Даклад таварыша Сталіна на VIII З'ездзе Саветаў і зацверджаная Канстытуцыя прапрацоўваюцца і вывучаюцца зараз яшчэ глыбей.

На вытворчасці добрыя паказчыкі даюць комсамолкі Галайда, Аксенава, Юрчанка. Гэтыя таварышы вырошчваюць парасят так, што ў 2-месячным узросце яны важаць па 15-16 кг., а на адкорм даюць парасят у 4-месячным узросце па 30 з лішнім кг. вагою.

У 1935 г. комсамольская арганізацыя многа дапамагла ў вучобе дзецям соўгасных рабочых. З адстаючых 10 дзяцей не закончылі навучальнай праграмы толькі 2 вучняў. Гэта работа працягваецца і селета. У 1936 г. сіламі комсамольцаў пасаджана больш 200 дрэў.

З адмоўных бакоў работы комсамола трэба адзначыць частыя пераносы гуртковых заняткаў, 80-процантнае наведванне гурткаў, недастатковая паспяховасць у вучобе. На гэтыя з'явы як след не рэагуюць ні комсамольская ні партыйная арганізацыі. Няма сумнення ў тым, што партыйная арганізацыя ліквідуе гэтыя недахопы ў бліжэйшы час і выведзе нашу комсамольскую арганізацыю ў перадавыя рады беларускага і ўсесаюзнага комсамола.

Стаханаўцаў у соўгасе 13 чал., ударнікаў—28. Работу са стыханаўцамі вядзе член партыі. У летні час праведзены тры спецыяльныя нарады, на якіх прапрацаваны даклад тав. Орджанікідзе аб развіцці стыханаўскага руху, матар'ялы аб трацкісцка-зіноўеўскім працэсе, рашэнні чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б), рад артыкулаў з газеты «Правда». Праз кожныя тры дні адбываюцца вытворчыя нарады. Усе стыханаўцы забяспечаны газетамі.

Тт. Шах і Прымакова ўдзельнічалі на беларускіх злетах стыханаўцаў сельскай гаспадаркі. Цялятніца тав. Прымакова за два гады вырастала 150 цялят без адыходу. Трактарыст тав. Шах у мінулым годзе ўзворваў за адну змену каля 500 га.

Паасобныя ўдарнікі выпрацоўвалі па казёбе падвойную норму 0,75 і больш га ў дзень. Асабліва трэба адзначыць тт. Іванова Митрафана, Развенкава, Зубанцова, Александру, Іванову Гаіну, якія перавыконвалі норму ўборкі зернавых.

Вялікім недахопам нашай работы з'яўляецца той факт, што пры наяўнасці ў соўгасе 180 рабочых і служачых мала вырашчана стыханаўцаў і ўдарнікаў, што мы недаацанілі ударнікаў, як рэзерву для папаўнення стыханаўскіх радоў. Гэты недахоп партыйная арганізацыя цяпер улічыла і паставіла перад сабою задачу: ўзмацніць партыйна-масавую работу, уцягнуць усіх ўдарнікаў у вучобу і ў гэтым годзе ператварыць усіх рабочых і служачых соўгаса ва ўдарнікаў, а ўдарнікаў—у стыханаўцаў.

* * *

Партыйна-масавая работа сярод беспартыйных рабочых накіравана на выкананне задач, пастаўленых партыяй і ўрадам перад нашай гаспадаркай. Работа праводзіцца па загадзя выпрацаванаму плану. Ужо два гады працуюць месячныя курсы па падрыхтоўцы агітатараў, бяседчыкаў, чытчыкаў і работнікаў насценных газет. Праз курсы прапушчана 38 чал.

Для кіраўніцтва агітатарамі і чытчыкамі да іх прымацоўваюцца члены партыі па ўчастках. У летні час кожнага з прымацаваных інструкце начальнік палітаддзела аб тым, якая гутарка павінна праводзіцца на яго ўчастку. На наступны дзень прымацаваны камуніст расказвае начальніку аб выніках гутаркі і пытаннях, якія цікавілі рабочых. У залежнасці ад гэтага намячаецца чарговая тэма.

Улік чытак і гутарак вядзецца ў спецыяльнай запіснай кніжцы. За адзін толькі III квартал праведзена 81 гутарак і чытак: аб Сталінскай Канстытуцыі 10, аб контррэвалюцыйнай дзейнасці трацкізма 10, па мастацкай літаратуры 26, на іншыя палітычныя тэмы 35.

Праект Сталінскай Канстытуцыі мы разбіралі па асобных арты-

кулах, супастаўляючы жыццё рабочых і сялян былой царскай Расіі і капіталістычных краін з нашым светлым і радзным сёння. Артыкул 118 ілюстравалі ўрыўкамі з «Пашэхонскай старыны» Анфіса Парфір'еўна, «Узорны гаспадар». Для ілюстрацыі артыкула 122 прыводзілі прыклады з паднявольнага жыцця Японіі, былой царскай Расіі, зачыталі і вытрымкі з твораў паэта Некрасава.

Да артыкула 134 прывялі прыклады таго, як праводзяцца выбары ў капіталістычных краінах—Амерыцы, Англіі і ў нашым Саюзе.

Такім чынам кожны артыкул вялікага дакумента нашай эпохі быў па магчымасці глыбока даведзены да ўсведамлення кожнага рабочага. Гутаркі праходзілі вельмі ажыўлена. Выступалі рабочыя розных нацыянальнасцей. Рабочы тав. Рэсніцаў, па нацыянальнасці яўрэй, расказаў аб тым, як яго бацька вандраваў з месца на месца, як памешчык Васілеўскі не раз біў яго да страты прытомнасці. Работніцы жанчыны прыводзілі прыклады са свайго беспрасветнага мінулага, гаварылі аб бяспраўнасці і здзеках, аб тым, што раней не было дзе шукаць управы.

Выкліканы Сталінскай Канстытуцыяй вялікі ўздым рабочых адлюстраваліся на павышэнні норм. Палепшылася работа ў галіне свінагадоўлі, дзе галоўным чынам працуюць жанчыны. Некаторыя з іх амаль ліквідавалі адыходы, здавалі на адкорм паасобныя экзemplары свіней 4-месячным узросце па 40—42 кг. вагой.

Сярод беспартыйных рабочых прапрацаваны таксама рашэнні чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б), пастанова Камісіі савецкага кантроля аб разборы скарг працоўных, закон аб забароне абортаў, даклад тав. Мжаяна аб развіцці легкой прамысловасці, даклад тав. Орджанікідзе аб развіцці стаханаўскага руху, артыкулы «Правды»: «Храбрыя з храбрых», «Фашызм—гэта вайна, соцыялізм—гэта мір», «Ачагі вайны», «Да новых перамог», «Ворагі народу злоўлены з пачатком», «Завершанае кола злгоддства», «Пільнасць на кожным паасобным участку», «Умець распазнаваць ворага».

З мастацкай літаратуры рабочым прачытана: «Смерць селяніна», «Ерына маці салдацкая», «Песня Еромушкі», «Калістрат», «Маці» Горкага, «Як гартавалася сталь» Остроўскага, «Дрыгва» Якуба Коласа, «Чверць каня» Некрасава, урыўкі з «Пашэхонскай старыны» Шчодрына; з замежнай літаратуры—урыўкі з кнігі Анры Барбюса «Статін», праведзена антырэлігійная гутарка на тэму «Абрады і іх шкоднасць».

Праведзены калектыўныя паходы ў кіно на фільмы «Чапаеў» і «Вясёлыя рэбята». Акрамя таго, у саўгасе за III квартал дэманстраваліся 3 кінофільмы і праведзены 2 пастаноўкі туртка самадзейнасці.

Большасць рабочых і служачых (87 проц.) ахоплена падпіскай на газеты. Усяго выпісваецца 160 экз. газет: «Звязны»—69, «Совхозной газеты»—60, «Чырвонай змены»—10, «Комсомольской правды»—7, «Известий»—2 і інш. Палітагдзельская шматтыражка выходзіць 4 разы ў месяц тыражом у 300 экз. За III квартал 1936 г. выпушчана 47 нумароў насценных газет.

Практыкуем вывешванне на відным месцы розных артыкулаў на палітычныя тэмы. У жніўні было рэкамендавана і вывешана 34 артыкулы: з «Совхозной газеты» «Будзем змагацца за права падпісаць рапарт Усесаюзнаму З'езду Саветаў», з «Комсомольской правды»—«Вышэй рэвалюцыйную пільнасць», з газеты «Звязда»—«Выкрыць

жорага да канца», «Дастойна сустрэць гадавіну стаханаўскага руху» і т. п.

Раней мы мелі толькі адзін чырвоны куток на цэнтральнай сядзібе. Цяпер у нас два чырвоныя куткі, клуб, бібліятэка ў 2058 тамоў і дзве бібліятэчкі-перасоўкі: на свінцэху і конным двары. Маём медыцынскі пункт, які абслугоўваецца урачом-спецыялістам, дзіцячыя яслі, дзіцячы сад.

У мінулыя гады з соўгаса быў вялікі адсеў рабочых. За 1933 г. соўгас пакінула 25 чал., а за 1935—36 г. па свайму жаданню пакінула соўгас 4 чал., з іх двое вярнуліся назад. Зараз на асноўным участку соўгаса—свінаферме працуе ад 3 да 5 год не менш 75 проц. рабочых, а астатнія—ад 1 да 2 год.

Пры ўсіх дасягненнях у нас яшчэ нямала вялікіх недахопаў. Хоць соўгас з кожным кварталам зніжае адыход свінога пагалоўя, усё-ж ён выражаецца не менш як у 25 проц. Адыход тлумачыцца галоўным чынам тым, што як дырэцыя, так і іншыя адказныя работнікі свінафермы, праяўляюць мала гаспадарчага клопату. Так, у 1935 г. з-за несвоечасовасці рамонт свінарнікаў свінні доўгі час заставаліся ў лагерах. Падскочылі сільныя марозныя ватры, і большасць свіней, асабліва маладняк, прастудзілася. Дразджаванне кармоў дагэтуль ігнаравалася зоатэхнікам і недаацэньвалася дырэкцыяй соўгаса. Толькі па настаянню рабочых і палітадзела дразджаванне ўведзена для ўсяго свінога пагалоўя.

Былы зоатэхнік Шалатонін цэлымі тыднямі не бываў на кармёжках. У 1935 г. па віне дырэкцыі соўгаса была памарожана частка бульбы. Дырэктар соўгаса тав. Гаспадарык працуе многа, але без сістэмы, без планаваці, больш саматужным спосабам.

Таксама мелі месца нядбайныя адносіны да добрабыту рабочых. Утарніку-трактарысту тав. Самсону прапраб пры папушчэнстве дырэкцыі на працягу двух месяцаў не сабраўся паправіць камі. Загадчык фермы аблічыў стаханаўку Прымакову і толькі па настаянню палітадзела зрабіў перапарзлік і звярнуў ёй недаплачаныя грошы.

Парторг соўгаса, нбы з-за перагружанасці рознымі доручэннямі ранко і мала ўвагі ўдзяляе партыйнай і гаспадарчай рабоце ў соўгасе. Прымацаваны да комсамолта тав. Баравік і тамілі па комсамолу тав. Маркевіч мала ўвагі ўдзялялі выхаванню комсамолта, а таксама павышэнню свайго палітычнага ўзроўню. Тав. Гаспадарык слаба кіраваў школай спачуваючых. У соўгасе выраджана мала стаханаўцаў. Таксама невяліка група спачуваючых. Мала зроблена для развіцця стаханаўскага руху ўглыб і ўшыр.

У гаспадарчых адносінах наш галоўны недахоп заключаецца ў тым, што соўгас дагэтуль не стаў рэнтабельным. Новаму наркамату Беларускай рэспублікі па соўгасах неабходна будзе перагледзець напрамак гаспадаркі нашага соўгаса на прадмет яго змянення. Мы са свайго боку высоўваем прапанову змяніць напрамак гаспадаркі соўгаса са свінагадоўчага на жывёла-свінагадоўчы, што не толькі не атбіецца на выкананні дзяржаўных планаў па мясу, але дасць магчымасць палезнавіць мясную прадукцыю і хутчэй зрабіць соўгас рэнтабельным. Па-другое, пры жывёльным напрамку гаспадаркі соўгас з'яўляецца лепш ўгноўваць глебу і павысіць ураджайнасць, што забяспечыць яго ўласнымі канцэнтратамі і паступова павялічыць развіццё свінагадоўчай гаспадаркі.

А. Любавіч

Старшыня Дзяржплана БССР

План народнай гаспадаркі БССР на 1937 год

К 1937-му, завяршаючаму году другой пяцігодкі народная гаспадарка нашай соцыялістычнай радзімы дасягнула вялікага ўздыму.

Працоўныя Савецкага Саюза ведаюць, што народныя камісары прамысловасці, транспарту і гандлю рапартавалі вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну і кіраўніку Савецкага ўрада таварышу Молатаву аб датэрміновым выкананні вытворчых планаў 1936 года. У нагу з усім Савецкім Саюзам ідзе і БССР. Тт. Гікало і Галадзед 10 снежня 1936 года рапартавалі аб датэрміновым выкананні гадавога плана нашай прамысловасцю.

Прадукцыянасць працы ў мінулым годзе значна перавысіла планавыя наметкі. Па мясцовай прамысловасці яна ўзрасла на 18,2% супроць намечаных планам 16%. Прадпрыемствы саюзнай, рэспубліканскай і мясцовай прамысловасці далі дадаткова 1,5 млрд. рублёў больш як на 135 млн. рублёў. Не малыя поспехі мае і сельская гаспадарка.

Майстры соцыялістычнага земляробства, не гледзячы на выключна неспрыяльныя метэаралагічныя ўмовы, паказалі ўзоры барацьбы за высокую ўраджайнасць. Паасобныя калгасы далі рэкордныя паказчыкі ўраджайнасці, як 40—50 цнт. зернавых з гектара, 500—560 цнт. бульбы, 12—13 цнт. ільनावалакна.

Крэмлёўскія нарады ўзнялі на нябачаную вышыню энтузіязм калгасных мас, які выліўся ў шырокую хвалю стаханаўскага руху—у рух тысячніц, пяцісотнікаў і т. д. Стаханаўскі рух прынёс сельскай гаспадарцы і новую соцыялістычную агра-тэхніку—сістэму безупынака і многакратнага ўздзеяння на ўсе бакі жыцця раслін: падкормка пасеваў, мульчыраванне і т. д. Значныя поспехі дасягнуты і ў выкарыстанні сельскагаспадарчай тэхнікі. Паасобныя трактарысты дабіліся выпрацоўкі на адзін 15-сільны трактар 1000—1300 га. Выкананы планы развіцця буйнай рагатай жывёлы, аўцагадоўлі і іншых галін сельскай гаспадаркі.

Дасягненні першага стаханаўскага года падрыхтавалі моцны грунт для новых перамог, стварылі базу для датэрміновага выканання не толькі аб'ёмных паказчыкаў плана другой пяцігодкі, але і для выпуску высокакаснай прадукцыі па строга намечанаму асартыменту.

План 1937 года разлічан на максімальнае асваенне ўскрытых стаханаўскім рухам магутнасцей і рэзерваў у самых рознастайных галінах народнай гаспадаркі. Агульны аб'ём валавой прадукцыі прамысловасці

і сельскай гаспадаркі БССР дасягне трох мільярдаў рублёў супроць 2,38 млрд. у 1936 г.—рост на 27,2%. Валавая прадукцыя ўсёй прамысловасці вырасце на 21,2%, дасягаючы сумы ў 2,2 млрд. рублёў. Валавая прадукцыя рэспубліканскай і мясцовай прамысловасці складзе 1,188 млрд. рублёў—рост на 25,9 проц. Не меншыя тэмпы росту дасць промкааперацыя—25,9%. Але па раду галін валавая прадукцыя павінна даць больш высокі рост, супроць сярэдняга процанта, устаноўленага для ўсёй рэспубліканскай і мясцовай прамысловасці ў цэлым. Так, валавая прадукцыя прамысловасці будматар'ялаў павінна ўзрасці на 34,7 проц., рэспубліканскай тарфянай—на 31,0 проц., тэкстыльнай—на 59,8 проц., абутковай—на 30,8 проц.

Запланаваны аб'ём прамысловай вытворчасці забяспечвае выкананне 2-га пяцігадовага плана, за выключэннем швейнай прамысловасці, план якой змяніўся па БССР з прычыны новага размяшчэння яе па Саюзу. Такія галіны прамысловасці як будматар'ялы, металаапрацоўка, торф, тэкстыльная, трыкатажная, шкляная, дражджавая, піваварная і безалкагольная перавыконваюць заданні другой пяцігодкі. Машынабудаўніцтва і металаапрацоўка выканалі пяцігодку ў чатыры гады, а будматар'ялы—у тры гады.

План другой пяцігодкі ў сельскай гаспадарцы перавыконваецца па ўраджаннасці, пагалоую буйнай рагатай жывёлы і ўсіх відах жывёлагадоўлі ў сацыялістычным сектары.

Наколькі дастатковы заданні па прамысловай вытворчасці ў 1937 годзе? Па ўказанню партыі і ўрада яны мінімальны і не толькі могуць быць выкананы, але і перавыкананы. «Правда» у новагоднім перадавым артыкуле аб плане на 1937 год гаворыць: «Ёсць магчымасць датэрміновага ажыццяўлення другой пяцігодкі ў цэлым. Парукай гэтаму—перамога стаханаўскай працы». Гэта ў роўнай меры датычыць і прамысловасці БССР. Далей «Правда» указвае, што намечаная на 1937 год лічба агульнага аб'ёму прамысловай прадукцыі ў 92,7 млрд. рублёў (у цэнах 1926-27 года) «не здавальняе зараз, і яна можа і будзе значна большай».

Хуткі ўздым новай хвалі сацыялістычнага спаборніцтва і разгортанне стаханаўскага руху дапамогуць значна перавысіць планавыя наметкі на 1937 год. Аднак яны не абмяжоўваюцца адным толькі аб'ёмам вытворчасці як у грашовым, так і ў натуральным выражэнні. Якасць прадукцыі, яе камплектнасць, асартымент арганічная, неадлучная частка плана 1937 года. Кожная галіна прамысловасці мае канкрэтныя заданні ў гэтым напрамку. План будзе лічыцца выкананым толькі пры ўмове захавання якасна высокага асартыменту.

Новаўскрытыя рэзервы, паспяховае асваенне тэхнікі, развіццё арганізацыі ўсяго працэсу вытворчасці ў сацыялістычнай гаспадарцы ствараюць усе прадпасылкі для вытворчасці выключна высокай па якасці прадукцыі, якая-б адпавядала як запросам прамысловасці, так і шырокіх мас працоўных горада і вёскі.

Распрацаваны ў плане 1937 года падрабязны асартымент вырабаў для кожнага прадпрыемства дазваляе без затруднення акрэсліць прадукцыю па кожнаму з новаствораных прамысловых наркаматаў.

Прамысловасць БССР у 1937 г. будзе змагацца за выпрацоўку:

Электраэнергія	430 млн. квт. гадз.
Торфу	2,73 млн. тон
Труб чыгунных	12 тыс. тон
Станкоў металарэжучых	4815 штук

Ільмацерабілак Сергеева і Антонова	400 штук
Пасуды ацынкаванай	800 тон
Вагаў таварных і сталовых	16 тыс. штук
Фанеры	210 т. кбметр
Фасфарытнай мукі	40 тыс. тон
Цэменту	175 . . .
Вапны	133,7 . . .
Чараніды	13,75 млн. штук
Цэглы апаленай	585 . . .
Шкла бемскага	8300 паг. метр.
Шкла лямпавага	49,5 млн. штук
Гатунковай шкляной пасуды	26,42 . . .
Бутэлек	220 . . .
Крэсел	221 тыс. штук
Сталоў	32 . . .
Шафаў	22,5 . . .
Штучнага шоўку	4871 тон
Баваўняна-папяровай ткані	7,98 млн. метр.
Панчошных вырабаў	2 млн. пар
Абутку (усяго па НКМП)	6,0 . . .
Кандзіцёрскіх вырабаў	16,62 тыс. тон

Планам намечана нарыхтаваць 4,82 млн. кубаметраў і вывезці 5,3 млн. кубаметраў драўніны. Рэзка павялічваецца выраб мэблі для абсталявання кватэр, школ, дзіцячых устаноў і т. д.

Рост прадукцыйнасці працы на аснове далейшага разгортвання стаханаўскага руху з'яўляецца асноўнай і разшаючай крыніцай павелічэння аб'ёму прадукцыі. Па прадпрыемствах, якія ўваходзілі ў сістэму Наркаммясцпрома, яна павялічыцца на 20 проц. Разам з тым стаханаўскі рух дазваляе прад'явіць больш высокія патрабаванні да скарыстання абсталявання, эканомнага выдаткавання электраэнергіі, паліва і сыравіны, што павінна знізіць сабекошт усёй таварнай прадукцыі не менш як на 6 проц., без уліку змены цен.

Сярэднегадавая зароботная плата аднаго рабочага вырасце на 5,2 проц. у параўнанні з узроўнем апошніх месяцаў 1936 года. Фонд зароботнай платы вырасце на 8,7 проц. Аднак асновай росту зароботнай платы у прамысловасці павінна быць павышэнне прадукцыйнасці працы і зніжэнне цен. Гэта крыніца, разам з ростам фонду зароботнай платы, павінна забяспечыць далейшае павышэнне матэрыяльнага добрабыту рабочых прамысловасці БССР.

Усебаковы уздым усіх галін народнай гаспадаркі ў першым стаханаўскім годзе адбываўся на аснове росту прадукцыйнасці працы і лепшага выкарыстання тэхнікі. З самага пачатку другога стаханаўскага года стаханаўскі рух набыў новы размах. У сацыялістычнае спаборніцтва ўключыўся цэлы паток прадпрыемстваў. У адказ на зварот тав. Орджаникідзе заводы абароннай прамысловасці абяцаюць партыі не толькі дагэрмінова выканаць вытворчую праграму і даць лепшыя якасныя паказчыкі, але і скараціць затрату рабочага часу на кожны выраб. Гэта абавязацельства гаворыць аб тым, што заводы абароннай прамысловасці аўладалі не толькі тэхнікай сваіх агрэгатаў, але і канструкцыйнай складаных вырабаў, што яны павышаюць магутнасць вырабляемых матэрыялаў пры зніжэнні іх вагі і выдатку гаручага. Партыйныя і беспартыйныя большэвікі абароннай прамысловасці

і іншых галін соцыялістычнай індустрыі ахоплены сталінскім пафасам асваення тэхнікі.

Метады, якімі прадпрыемствы абароннай прамысловасці будуць дабівацца новых перамог, павінны легчы ў аснову арганізацыі вытворчасці ў 1937 годзе. У сваіх абавязальствах партыя і ўраду работнікі абаронных прадпрыемстваў гавораць: «Новых вытворчых поспехаў мы дабіліся ўкараненнем тэхнічнай культуры, планаваасцю і роўнамернасцю работы, усямерным прымяненнем стаханаўскіх метадаў, ліквідацыяй штурмаўшчыны, саматужніцтва, упартай барацьбою з бракам».

Прамысловасць БССР патрабуе асабліва шырокага ўкаранення тэхнічнай культуры, ліквідацыі саматужніцтва, найбольш поўнага аўладання тэхналогіяй вытворчасці.

Энергетычная база прамысловасці і сельскай гаспадаркі БССР у 1937 годзе павінна павысіцца на 17% устаноўленай магутнасці нашых электрастанцый і дасягнуць выпрацоўкі 430 млн. квт. гадзін. У параўнанні з разгортваннем прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці нельга не адзначыць усе-ж слабы рост энергетычнай базы. Над далейшым развіццём яе прыдзецца селета сур'езна папрацаваць. У першую чаргу неабходна ўмацаваць аснову энергетыкі—апалавую базу.

Сярэд гаспадарнікаў БССР да апошняга часу існуе думка, што нам няма чаго асабліва непакоіцца аб перспектывах разгортвання паліўнай базы, бо мы маем вялікія лясы і шмат торфу. Пастанова саюзнага ўрада аб ахове лясоў рэзка б'е па гэтых ачстальных настроях. Паліўны баланс БССР з года ў год перабулоўваецца ў напрамку пераважнага скарыстання торфу, асабліва ў прамысловасці. У 1937 годзе павінна рэзка ўзняцца ўдзельная вага торфу ў паліўным балансе, прымаючы пад увагу, што БССР па запасах торфу і яго якасці можа быць спраўдліва названа тарфяным данбасам.

У плане 1937 года намечана здабыць 2,73 млн. тон торфу—на 25,3% больш 1936 года. Аднак і гэта агромная лічба не можа ў поўнай меры задавоіль патрэб нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Доля торфу ў паліўным балансе БССР вырастае ад 29,6% у 1935 г. да 41,8% у 1937 г. У прамыслова-тэхнічным ужыванні доля дроў выражаецца толькі 19,8%, а торфу—56,3%. Ужо ў мінулым годзе мы вымушаны былі вывезці з УССР 30 тыс. тон торфу. На 1937 год патрэбнасць у прызначным торфе дасягае 100 тыс. тон. Для часам мы можам самалёгка здабыць гэту колькасць торфу. Трэба толькі па-большавіцку разгарнуць работу над ўзмацненнем механізацыі торфаздабычы, пашырэннем сезона, павышэннем эфектыўнасці аграгатаў, рэзкім зніжэннем сабекошту прадукцыі.

У 1936 г. толькі Белторфпромсаюз значна перавыканаў праграму здабычы, даўшы 504 тыс. тон торфу. Асноўная-ж арганізацыя—Белторф, якая ў параўнанні з промкааперацыяй мае багаццейшую тэхнічную базу, патрабавала ўвесь час уздзеяння ЦК КП(б)Б.

У БССР існуюць два інстытуты торфу: пры Акадэміі навук і пры інстытуце прамысловасці. Кабінетная, адарваная ад патрэб соцыялістычнага будаўніцтва «работа» гэтых устаноў не спрыяла ўдасканаленню тэхналагічных працэсаў здабычы торфу.

Праз галаву навукова-тэхнічных работнікаў, без усякай ініцыятывы і ўдзелу Белторфа цеплатэхнік праф. Одэльскі вывучыў метады абыводжвання торфу і распрацаваў вельмі простую сістэму тэрмічнай апрацоўкі. Гэты спосаб штучнай сушкі торфу дае магчымасць на

150 дзён працягнуць сезон. Кіраўнікі нашых торфарганізацый і навукова-тэхнічныя работнікі павінны безадкладна прымяніць новыя метады, каб перавыканаць у 1937 г. план здабычы і выключыць неабходнасць увозіць торф у БССР. У плане торфаздабычы на 1937 год выдзелены неабходныя капіталаукладанні, якія могуць і пазіны быць асвоены на працягу паўтара месяца і даць вялікі эфект у росце нашай паліўнай базы.

* * *

Асобае месца ў прамысловасці БССР займаюць прадпрыемствы райвыканкомаў і горсоветаў. У мінулым годзе яны павінны былі даць валавай прадукцыі на 58.300.000 рублёў, але не выканалі план ні ў цэлым, ні па асобных галінах. Рад галін выключнага для жыцця расна значэння недаліконваў сваю праграму сістэматычна на працягу ўсяго года. Будматар'ялы, харчовая і ў прыватнасці пиваварная безалкагольная прамысловасць, сельгасмукамоле даю паказчыкі ніжэй сярэдніх па ўсёй прамысловасці РВК. Пиваварная прамысловасць выканала план на 36,3%, а ганчарная, якая мае выключныя магчымасці развіцця ва ўсіх раёнах, - толькі на 7,5%. У плане 1937 года праграма прамысловасці РВК і горсоветаў зніжана, хоць фактычна гэта і дае рост на 29,7% супроць 1936 года.

Для падцягвання прамысловасці РВК і горсоветаў ні мясцовае кіраўніцтва, ні Наркаммясцпром фактычна нічога не зрабілі. На гэтым участку не чуваць было ні аб стаханаўскім руху, ні аб соцпаборніцтве. Гэта пляма на фоне агульнага росту прамысловасці БССР павінна быць на працягу 1937 года поўнасьцю змыта.

Нізавая прамысловасць павінна адыграць вялікую ролю ў агульным уздыме прамысловай вытворчасці. Яна мае ўласную багатую базу - мясцовую сыравіну. Сваёй прадукцыяй яна можа задаволіць у першую чаргу патрэбы ў шырокім жытцёвым і сацыяльна-культурным будаўніцтве. Без вялікіх затрат і хутка ва ўсіх раёнах БССР можна наладзіць вытворчасць будматар'ялаў, вапны, цэглы, цэпапіны. Тым часам у 11 раёнах зусім няма мясцовай прамысловасці. Задача РВК, горсоветаў, Наркаммясцпрома не толькі выканаць невялікі па аб'ёму план 1937 года, але і развіць прамысловасць на базе мясцовай сыравіны, шырока разгарнуць стаханаўскі рух на прадпрыемствах нізавой прамысловасці.

* * *

У барацьбе за сталінскія 7—8 млрд. пудоў зярна сельская гаспадарка БССР у 1937 годзе павінна даяць ўраджай не менш як да 12,5 цнт. зернавых, 4 цнт. ільнавалакна і 145 цнт. бульбы. У абсалютных лічбах гэта значыць, што БССР павінна даць у 1937 г. 2,93 млн. тон зярна, 97,3 тыс. тон ільнавалакна і звыш 9 млн. тон бульбы.

Каб вырашыць гэту задачу, неабходна поўнасьцю выканаць намечаныя планам агра-тэхнічныя мерапрыемствы: вывезці на поле 15,45 млн. тон гною, 9 млн. тон торфу, завапнаваць 35 тыс. га глебы, правесці гагунковы пасев на плошчы 633 тыс. га і павялічыць лубінныя палары на 53,4% супроць 1936 года.

3 вясны 1937 года ўступае ў строй 18 новых МТС. Трактарны парк вырастае больш як на 1500 новых машын, з іх: 225 магутных ЧТЗ і 800 гусенічных СТЗ новай маркі. Амаль патройваецца парк камбайнаў большым чым падвойваецца парк бульбяна-ўборачных машын, канвакапалак і т. д. Асабліва вырастае парк машын на апрацоўцы найбольш працаёмкіх тэхнічных культур.

У 1937 г. неабходна дабіцца ў сярэднім не менш 400 га выпрацоўкі на калёсны трактар. Гэта заданне зусім рэальна, бо расце армія трактарыстаў-стаханаўцаў. Многія з іх у мінулым годзе выпрацавалі больш 1000 га на калёсны трактар. Стаханаўскі рух у сацыялістычнай сельскай гаспадарцы, бесспрэчна, забяспечыць выкананне сталінскай задачы аб вытворчасці 7—8 млрд. пудоў зярна.

У 1937 годзе конскае пагалоўе павінна павялічыцца на 10,6%, буйнай рагатай жывёлы — на 16,5%, у тым ліку кароў — на 13,4%. Яшчэ больш павінна вырасці свінное пагалоўе — на 27,3%, у тым ліку па калгасна-сялянскаму сектару — на 30,2%. Намячаецца рост авечак на 29,8%, у тым ліку па калгасах — на 41,3%.

Сярэдні ўдой на адну фуражную карову павінен скласці 1300 літраў (рост на 26,2%), сярэдняя жывая вага адной галавы буйнай рагатай жывёлы — 215 кг. (рост на 13,2%), сярэдняя вага свінні — 98 кг. (рост на 12,6%).

Цэнтральнай задачай з'яўляецца павышэнне ўраджайнасці. Вялікі рост механізацыі, у тым ліку і спецыяльнай, стварае ўсе прадпасылкі для асваення новых пасеўных плошчаў. Планам намечана падняць 70 тыс. га цаліны.

Актуальнейшай задачай з'яўляецца палепшанне добрабыту калгаснага сяла. З будаўніцтвам новых калгасных цэнтраў і сцягваннем хатароў вырастае патрэба ў развіцці вытворчасці будматэрыялаў. Пастанова ЦК КП(б) і СНК БССР аб будаўніцтве 1000 цэгла-чарапічна-вапняных калгасных заводаў выканана толькі ў нязначнай меры. У 1937 годзе намечана пабудаваць у калгасах 180 цагельных, 191 чарапічных і 68 вапняных заводаў, якія у выстарчальнай колькасці будуць забяспечаны якасна высокай мясцовай сыравінай.

Напружаная вялікая работа павінна быць праведзена для выканання плана будаўніцтва. Капітальныя ўкладанні па ўсіх раздзелах народнай гаспадаркі і культуры БССР складаюць на 1937 г. (разам з саюзнымі прадпрыемствамі) не менш 350 млн. руб. Вялікае будаўніцтва намечана па сацыяльна-культурных раздзелах, асабліва па асвеце і ахове здароўя, дзе найбольшая доля капіталаўкладанняў прыпадае на будаўніцтва школ, радзімных дамоў, яслей, дзіцячых садоў.

Па раздзелу прамысловасці капіталаўкладанні на 1937 г. роўны 144,7 млн. руб., у тым ліку па саюзных прадпрыемствах — 104,7 млн. руб., па рэспубліканскіх і мясцовых — 40 млн. руб. Агульныя капіталаўкладанні ў прамысловасць на 1937 год больш плана 1936 г. на 11 млн. рублёў.

Што асабліва выдзяляецца ў капітальным будаўніцтве прамысловасці?

Па НКЛегпрому працягваецца будаўніцтва Аршанскага ільнакамбіната, куды ў 1937 г. павінна быць уложана 47 млн. руб., рэканструіруецца фабрыка імя Кагановіча з капіталаўкладаннямі ў 5 млн. руб. Капіталаўкладанні па Наркамхарчпрому павінны скласці 13,7 млн. руб., прычым асноўнымі прадпрыемствамі, што будуцца

і заканчваюцца пабудовай, з'яўляюцца кансервовы камбінат у Рагачове, на які адпускаецца 3,5 млн. руб. у 1937 г., а таксама косцеапрацоўчы завод ў Магілёве.

У прамысловасць РВК і горсоветаў укладаецца 5,41 млн. рублёў, у тым ліку 4 млн. руб. на будматар'ялы, 550 тыс. на торф і 600 тыс. на сельгасмукамолле. У промкааперацыю ўкладаецца 1,92 млн. руб.

У план капітальнага будаўніцтва ўключана 11 млн. рублёў па рэспубліканскай і раённай прамысловасці на развіццё базы будматар'ялаў. На умацаванне распрацоўкі торфу і падрыхтоўку балот к наступнаму году планам намечана звыш 7 млн. руб. капіталаўкладанняў.

Комунальнай гаспадарцы БССР намечана 22,5 млн. руб., з якіх 13,5 млн. руб. прыпадае на палепшанне водаснабжэння, электрыфікацыі і добрабыту сталіцы БССР—Менска. Вялікія комунальныя работы намячаюцца таксама ў Гомелі—2,36 млн., у Віцебску—1,24 млн. руб. На жыллевае будаўніцтва выканкомаў выдзелена 8 млн. руб. Але гэтым не абмяжоўваюцца будайнічыя работы. У жыллёвую кааперацыю ўкладаецца 2 млн. руб., на рамонт жылфонда жактаў—8,21 млн. руб., на рамонт жылфонда выканкомаў—1,88 млн. руб. Гэтыя значныя ўкладанні ў жыллевае будаўніцтва, пры ўмове энергічнай работы гарадскіх і будаўнічых арганізацый, дадуць магчымасць павялічыць і палепшыць жыллевы фонд нашых гарадоў і раённых цэнтраў.

На будаўніцтва па лініі асветы і аховы здароўя саюзна ўрад выдзеліў 50.950 млн. руб. Значная частка гэтых сродкаў пойдзе на пабудову радзільных дамоў і ясляў і 15 млн. руб. на школьнае будаўніцтва.

Вялікі размах у галіне сацыяльна-культурнага будаўніцтва гаворыць аб тым, што партыя і ўрад удзяляюць выключную увагу жывым людзям, здавальненню іх узрослых культурных патрэб. Шырокае разгортванне культурна-бытавога будаўніцтва ў гарадах і раёнах забяспечвае вялікі зрух у справе знішчэння процілегласці паміж горадам і вёскай.

У адносінах да капітальнага будаўніцтва ў БССР існуюць яшчэ нездаровыя настроі, супроць якіх былі накіраваны пастанова СНК Саюза і ЦК ВКП(б) ад 11 лютага 1936 года і пастанова ЦК КП(б)Б і СНК БССР ад 26 красавіка 1936 г. Робячы намеркі капіталаўкладанняў на капітальнае будаўніцтва, наркаматы звычайна стараліся ўключыць у план як мага больш аб'ектаў будаўніцтва ў кожнай з галін гаспадаркі, не клапацячыся аб тым, ці здолеюць яны з імі справіцца. З-за адсутнасці гаспадарчага разліку, праектаў і смет у 1936 г. засталіся неасвоенымі звыш 20 млн. рублёў капіталаўкладанняў.

Буйнейшыя аб'екты прамысловага будаўніцтва ледзь былі пачаты толькі к канцу года, як напрыклад, шкляны завод у Барысаве, завод металафарнітуры ў Менску, фабрыка іяніно. Будаўніцтва дома саветаў у Бягомлі цягнулася 4 гады.

Будаваць метаіжэнна, быстра, моцна, тання і прыгожа абавязвае нас лютаўская пастанова Соўнаркома СССР і ЦК ВКП(б). Трэба цвёрда памятаць, што мы павінны ва што-б там ні стала выканаць пяцігадовы план будаўніцтва, поўнаасцю асвоіўшы выдзеленыя для яго капіталаўкладанні.

Паспяховае асваенне ўскрытых магутнасцей і рэзерваў у выніку стаханавскага руху стварае ўсе ўмовы для значнага перавыканання пяцігадовага плана па вытворчасці пры зніжэнні аб'ёму капітальнага будаўніцтва. Чым хутчэй і лепш мы будзем, чым шырэй скарыстоўваем ўскрытыя стаханавскім рухам рэзервы, тым менш патрэбна капіталаўкладанняў, тым большых вынікаў даб'ёмся ад мерапрыем-

стваў як па лініі вытворчасці, так і сацыяльна-культурнай Вялікія сродкі, выдзеленыя ўрадам на капітальнае будаўніцтва, павінны быць скарыстаны з максімальнай эфектыўнасцю.

Чым-жа могуць пахваліцца наркаматы і бударганізацыі БССР, падыходзячы да рэалізацыі вялікага плана капітальнага будаўніцтва?

Не гледзячы на ўрокі мінулага года, наперакор пастанове Соўнаркома Саюза ССР і ЦК ВКП(б) ад 11 лютага 1936 г., яны ўступаюць у гэты год непадрыхтаванымі. Партыяй і ўрадам цвёрда ўстаноўлена, што тэхнічныя праекты павінны быць гатовы не пазней 1 снежня папярэдняга будаўніцтва года. Аднак, праекты і сметы, на аснове якіх могуць быць заключаны дагаворы з бударганізацыямі, не былі канчаткова зацверджаны нават і к сярэдзіне снежня 1936 года. Так, з 33 аб'ектаў па Наркаммясцпрому праекты і сметы меліся толькі на два аб'екты, па Наркамату аховы здароўя з 51 аб'екта—толькі на 32, па НКАсветы са 116 аб'ектаў толькі на 73, па Наркомгасу са 124 аб'ектаў—на 83. Усе астатнія праекты і сметы, як гавораць, «распрацоўваюцца, разглядаюцца, узгадняюцца» у канцэлярыях, і зусім невядома, калі будуць гатовы. Гэта сведчыць аб непадрыхтаванасці раду наркаматаў да будаўніцтва ў 1937 годзе. Наркаматы і будаўнічыя арганізацыі з вялікай легкасцю прывыклі даваць любую шматмільённую заяўку на капітальнае будаўніцтва, бо для гэтага не патрабуюцца асобай арганізацыйнай работы, дакладных разлікаў. Калі-ж справа даходзіць да распрацоўкі тэхніка-эканамічных паказчыкаў, да праектаў і смет, то пачынаецца тармажэнне. Наркаматы забываюць пастанову партыі і ўрада, якая патрабуе ад кожнага наркома асабістага канкрэтнага кіраўніцтва складаннем праектаў і смет, як важнейшай часткі капітальнага будаўніцтва.

Наступнае слабое звяно будаўнічай індустрыі ў БССР Буд'індустрыя атрымала вялікія капіталаўкладанні на разгортванне механізацыі транспарту і жыллёвае будаўніцтва, каб забяспечыць сталыя кадры рабочых. Не гледзячы на гэта, на будоўлях не ліквідавана сезоннасць, не забяспечана разгортванне стаханавскага руху. Тым часам аб'ём будаўнічай праграмы па падрадных арганізацыях БССР з кожным годам павялічваецца. У 1935 годзе праграма ўсіх будаўнічых арганізацый БССР складала 34,5 млн. руб., у 1936 годзе—107,8 млн. руб., на 1937 год запланавана 130 млн. руб. Разам з ліквідацыяй так званага «гаспадарчага» спосабу вытворчасці работ (па с'ясацкай самай безгаспадарчага) усе больш разгортваецца праграма трох будаўнічых арганізацый БССР, якія павінны арганізаваць сапраўдную буд'індустрыю, — Белпрамбуд, Белкомунбуд і Менбуд.

Нязжытае самагужніцтва, адсутнасць рэальнага плана работ, рыўкі па асобных будоўлях, адсутнасць мэтанакіраванасці—усё гэта надта адмоўна характарызуе бударганізацыі БССР. Незабяспечанасць сталымі кадрамі кваліфікаваных рабочых асабліва сказалася на Менбуду і філіялах Белкомунбуда у мінулым годзе. Цэлай «праблемай» для Менбуда з'яўлялася адшуканне 20—30 штукатураў і такой-жа колькасці маляроў. Патрабавалася ўмяшанне партынных і савецкіх арганізацый, каб забяспечыць Менбуд гэтымі кадрамі. У такім-жа становішчы аказалася будаўніцтва дзіцячых ясляў, радзільных дамоў і дзіцячых садоў у гарадах. Нідзе не было у патрэбны час неабходнай колькасці рабочых. Свае няўменне арганізаваць работу будаўнікі прыкрывалі спасыланнем на адсутнасць тых ці іншых будматэрыялаў і кваліфікаваных кадраў.

Побач з недастатковасцю і некамплектнасцю механізацыі, надзвычай нізкім быў каэф.цыент скарыстання на будоўлях механізмаў і аўтатранспарта. Так, у плане Белкомунбуда гэты каэфіцыент выражаўся толькі ў 0,45, а на самай справе ў радзе выпадкаў даходзіў да 0,17, тым часам як па меншай меры ён павінен раўняцца 0,60.

У самым пачатку 1937 года цалкам і безагаворачна павінна быць выканана пастанова партыі і ўрада аб будіндустрыі, зніжан кошт будаўніцтва на 12 проц. супроць сметнага кошту 1935 года. За гэта ў першую чаргу адказваюць будаўнікі. Неабходна рашучая барацьба супроць усякай спробы раскідаць савецкія грошы, праяўляць рвацтва ў сметах, лёгкадумныя адносіны да кошту работ. Трэба памятаць, што зніжэнне кошту будаўніцтва мае агромнае значэнне ў агульным зніжэнні цэн на сродкі вытворчасці і спажывання.

* * *

Рост матар'яльнага і культурнага ўзроўню працоўных знаходзіць сваё адлюстраванне ў павышаных патрабаваннях на вырабы розных галін прамысловасці і сельскай гаспадаркі. План тавараабароту па БССР на 1937 год вырастае на 27 проц. супроць папярэдняга года і выражаецца ў суме 2.820 млн руб. Найбольш высокім тэмпам узрасце тавараабарот на вёсцы—33,4 проц. супроць 1936 года. Група так званых непрадуктовых тавараў (абутак, адзенне, рознае бытавое абсталяванне) дасягае ў тавараабароце 1.178 млн. руб. супроць 812,200 руб. у 1936 г. (рост на 33,7 проц.). Як у горадзе, так і на вёсцы, значна павялічваецца гандлёвая сетка: ад 8.824 да 9.715 пунктаў.

Жыццё кожнага кутка нашай вялікай соцыялістычнай радзімы ярка ілюструе выдатныя палажэнні Сталінскай Канстытуцыі.

«Гаспадарчае жыццё СССР вызначаецца і накіроўваецца дзяржаўным народна-гаспадарчым планам у інтарэсах павелічэння грамадскага багацця, няўхільнага ўздыму матар'яльнага і культурнага ўзроўню працоўных, умацавання незалежнасці СССР і ўзмацнення яго абароназдольнасці»,—так гаворыць артыкул 11 Канстытуцыі СССР.

Разам з ростам магутнасці эканамічнай асновы СССР—соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі і соцыялістычнай уласнасці на прылады і сродкі вытворчасці—няўхільна расце матар'яльны і культурны узровень працоўных. З кожнай перамогай на фронце соцыялістычнага будаўніцтва ўзрастае абароназдольнасць Савецкай краіны. Мацаваць нашу магутнасць высокаю тэхнікай, выдатнымі кадрамі, мільёнамі беззаветна адданных соцыялістычнай радзіме байцоў—адна з асноўных задач плана соцыялістычнага будаўніцтва кожнай рэспублікі і ўсяго СССР.

У першым стаханаўскім годзе праявіўся велізарнейшы энтузіязм, агромны гераізм соцыялістычных працаўнікоў горада і вёскі. Ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі і культуры ўскрыты былі новыя магчымасці, новыя рэзервы для ўзмоцненага росту нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі ў кожнай рэспубліцы, краі, абласці. У 1937 г. з перавышэннем павінны быць выкананы задачы, пастаўленыя XVII партыйнай канферэнцыяй па плану другога пяцігоддзя. Парукай гэтаму з'яўляецца новая хваля соцыялістычнага спабор-

ніцтва, якім ахоплены цяжкая, абаронная і іншыя галіны нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

У агульнай вялікай сям'і брацкіх рэспублік Савецкага Саюза, у адзіным яго народна-гаспадарчым плане ордэнаючая БССР намячае праграму работ на 1937 год—апошні, завяршаючы год другой пяцігодкі. Пад мудрым кіраўніцтвам вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна краіна сацыялізма ідзе к далейшым вялікім перамогам. Выкідана і разбита трацкіска-зюзеўская банда шкоднікаў, контррэвалюцыйная зграя, якая спрабавала шляхам тэрору, шпіянажу і дыверсіі падарваць эканамічныя пазіцыі дыктатуры рабочага класа, перашкодзіць пераможнаму ходу будаўніцтва сацыялістычнай гаспадаркі і культуры, рэстаўраваць капіталізм у нашай краіне. Налавілі і знішчылі рэвалюцыйная пльясць, бязлітасная барацьба з рэшткамі класавых ворагаў—абавязак кожнага партыйнага і беспартыйнага большавіка.

Полныя творчага энтузіязму, ахопленыя агнём сацыялістычнага спаборніцтва, працоўныя БССР ідуць да далейшых поспехаў, да новых перамог на карысць нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Дакументы В. І. Леніна

Ніжэй друкуюцца шэсць дакументаў Владзіміра Ільіча. Сярод дакументаў Леніна публікуюцца 4 тэлеграмы перыяда грамадзянскай вайны, пісьмо наркамюсту Курскаму—18 сакавіка 1922 г. і запіска ў Палітбюро—6 кастрычніка 1922 г.

Першая тэлеграма, датаваная 2-м або 3-м студзеня 1919 г., цалкам напісана таварышом Сталіным, падпіс Леніна. Тэлеграма паслана ў перыяд пачаўшагася рашучага наступлення чырвоных войск супроць данскай казачай арміі Краснова. Упамінаемае ў тэлеграме заняцце Раігорада красноўцамі напіла кароткатэрміновы характар. Ужо ў другой палове студзеня атрады Краснова спешна адступілі па ўсяму фронту. Аперываваўшы ў Каспійскім моры англійскі флот, аб якім таксама гаворыцца ў тэлеграме, меў сваёй базай Баку, акупіраваны англійскімі імперыялістамі ў другой палове 1918 года. У Баку англічане заставаліся да мая 1920 г.

Тэлеграма Рэўваенсовету Ўсходняга фронта 9 чэрвеня 1919 г., якая ўказвала на задачы Ўсходняга фронта ў барацьбе з Калчаком і падкрэслівала неабходнасць перакінуць часці войск на другія фронты, напісана ў перыяд летняга наступлення Юдзеніча на Петраград і прарыву дзенікінцамі нашага Паўднёвага фронта ў раёне Мілерава. На Ўсходнім фронце ваенныя дзеянні развіваліся спрыяюча для чырвоных войск, і якраз 9 чэрвеня, у дзень пасылкі тэлеграмы, намі была ўзята Уфа.

Тэлеграма Фрунзе 18 кастрычніка 1919 г. напісана ў перыяд нашых рашучых поспехаў у барацьбе супроць Калчака на Ўсходнім фронце 14 кастрычніка пачалося новае наступленне чырвоных армій, якое канчаткова зламала супраціўленне калчакоўцаў Фрунзе ў гэты час дзейнічаў у раёне Уральскай і Орынбургскай абласцей.

Тэлеграма таварышу Сталіну 13 лістапада 1920 г. паслана ў той час, калі Сталін знаходзіўся на Каўказе ў Тэмір-Хан Шуры (Буйнакск), куды ён прыбыў з Баку на з'езд народаў Дагестана. Таварыш Сталін кіраваў на Каўказе ліквідацыяй уцалёўшых яшчэ белавардзейскіх атрадаў.

Повадам к напісанню пісьма наркамюсту Курскаму 18 сакавіка 1922 г. паслужылі бясчынствы, выяўленыя ў Цукартрэсце. У пісьме Ленін патрабуе «лютай расправы» з вінаватымі.

Запіска ў Палітбюро напісана Владзімірам Ільічам 6 кастрычніка 1922 г. Ленін толькі на-днях (2 кастрычніка) прыступіў да работы, аправіўшыся пасля першых прыступаў хваробы. Запіска напісана ў сувязі з абмеркаваннем на Палітбюро даклада Камісіі аб Саюзнай канстытуцыі. Ленін, у якога ў гэты час балелі зуб, аб чым ён упамінае ў запісцы (і наогул Владзімір Ільіч адчуваў сябе ў гэты час нездаровым), на пасяджэнні не прысутнічаў.

Інстытут МАРКСА—ЭНГЕЛЬСА—ЛЕНІНА пры ЦК ВКП(б).

* * *

У РЭЎВАЕНСОВЕТ РЭСПУБЛІКІ

[2 або 3 студзеня 1919 г.]

З аператыўнай зводкі Начальніка штаба Каўказскага фронту нумар 4873 відаць, што красноўцы занялі Райгорад на беразе Волгі на поўдзень ад Сарэпты, пагражаючы, па-першае, нашым ваенным грузам, што ідуць з Владзіміраўкі ў Царыцын, па-другое, цэласці лініі Астрахань—Сарагаў. Просьба прыняць меры. З той-жа аператыўнай зводкі відаць, што англійскі флот, сілай чатырох суднаў, абстраляў Старацэрэчную, на поўдзень ад Астрахані, запаліў дзве нашы баржы і ўшоў непашкоджаным у мора, захапіўшы наша шпітальнае судно «Алеськер» з медыцынскім персаналам. Дзе наш флот і што ён робіць? 12.

Старшыня соўнаркома **ЛЕНІН****ТЭЛЕГРАМА РЭЎВАЕНСОВЕТУ ЎСХОДФРОНТА**

9 чэрвеня [1919 г.]

Без усякай чаргі. Камісару прасачыць за праходжаннем.
Рэўваенсовет Усходфронта.

Сильнае пагоршанне пад Піцерам і прарыў на поўдні прымушае нас яшчэ і яшчэ браць войскі з Вашага фронту. Інакш нельга. Вам трэба перайсці да больш рэволюцыйнай ваеннай работы, разрываючы прывычнае. Мабілізуйце ў прыфронтавай паласе пагалоўна ад 18 да 45 гадоў, стаўце ім задачай узяцця бліжэйшых вялікіх заводаў на-кшталт Матавіліхі, Міньяра, абяцаючы адпусціць, калі возьмуць іх. Ставячы па два і па тры чалавекі на адну вінтоўку, прызываючы выгнаць Калчака з Урала, мабілізуйце 75 процантаў членаў партыі і профсаюзаў. Іншага выхаду няма, трэба перайсці да работы па рэволюцыйнаму. Абмяркуйце часцю разам з Каменевым*), як гэта правесці і адказвайце, што прадпрымаеце. [381].

ЛЕНІН**ТЭЛЕГРАМА М. В. ФРУНЗЕ.**

18 кастрычніка 1919 г.

Рэўваенсовет Туркфронта.
Фрунзе.

Усю ўвагу ўдзяліце не Туркестану, а поўнай ліквідацыі ўральскіх казакаў усялякімі хоць-бы і дыпламатычнымі мерамі. Паскарайце з усіх сіл дапамогу южфронту. Ці нельга ўзяць оренбургскіх казакаў пад Піцер ці на іншы фронт? Паведамляйце часцей аб фактычным выкананні. [127].

ЛЕНІН

*) С. С. Каменев быў у гэты час камандуючым Усходнім фронтам.

ТЭЛЕГРАМА І. В. СТАЛІНУ.

[13 лістапада 1920 г.]

Сталіну

Як ідзе барацьба з бандамі? Ці праўда, што ў іх звыш 20.000 штыкоў і сабель? Ці дастатковы назначаныя на Кавфронт падмацаванні? Ці лічыце магчымым мірнае ўладжанне адносін з Грузіяй і Арменіяй і на якой падставе. Затым, ці вядуцца ўпаўне сур'ёзныя работы па ўмацаванню падыходаў к Баку. Прашу таксама паведамленняў аб Турцыі і Персіі каротка тэлеграмай, падрабязней пісьмом. [574].

ЛЕНІН.

ПІСЬМО Д. І. КУРСКАМУ.

18 сакавіка 1922 [г.]

Тав. Курскі!

Тав. Цюрупа паслаў Вам пісьмо наконт цук[ар]-трэста!

Прашу звярнуць сугубую ўвагу на гэтую справу.

Назначце лепшага работніка.

Правярайце асабіста.

Максімум энергіі і строгасці.

У нашых дзяржтрэстах бяздонне бясчынстваў. І горшыя бясчыншчыкі, бяздзелнікі, шалапаі, гэта—«добротсумленныя» камуністы, якія даюць сябе добрасумленна вадзіць за нос.

Н[ар]к[ам]іст і Рэўтрыб адказваюць у першую галаву за лютую расправу з гэтымі шалапаямі і з белавардзейцамі, якія імі іграюць.

З к. пр. ЛЕНІН.

ЗАПІСКА Ў ПАЛІТБЮРО.

[6 кастрычніка 1922 г.]

Вял[іка]рус'каму шавінізму абвяшчаю бой не на жыццё, а на смерць, як толькі пазбаўлюся ад праклятага зуоа, з ем яго усімі здаровымі зубамі.

Трэба абсалютна настаяць, каб у саюзным ВЦНК ё старшынствавалі па чарзе

рускі

украінец

грузік і т. д.

Абсалютна!

Ваш ЛЕНІН

Правільна

[СТАЛІН.]

Соцыялізм і роўнасць

Неакрэслены лозунг «роўнасць наогул» адыграў у гісторыі барацьбы рабочага класа дваякую ролю. У тыя часы, калі соцыялізм быў яшчэ ўтопіяй, лозунг гэты выражаў інстыктыўнае імкненне эксплаатуемых знішчыць абурваючую несправядлівасць класавага грамадства. З той пары, як соцыялізм быў ператворан геніем Маркса—Энгельса з утопіі ў навуку, расплыўчагія ўраўнальныя разважанні сталі ўлюбёнаю формай маскіроўкі ворагаў рабочага класа, ворагаў пролетарскай рэвалюцыі.

Лозунг роўнасць з'явіўся на гістарычнай арэне яшчэ на ранняй зары буржуазных рэвалюцый. Лозунг гэты служыў у руках буржуазіі адною з найбольш дзейных прыманаў для народных мас. Буржуазія перамагла фэадалізм, але на месца ранейшага сааслоўнага няроўнасці з'явілася неабмежаваная маемасная няроўнасць. Бяздонне паміж класамі дасягнула нябачанай глыбіні. Ужо ў першы перыяд буржуазнага ўладарніцтва пролетарыят, паводле выражэння Энгельса, «ловіць буржуазію на слове». Фармальнае роўнасць аказалася ілюзіяй, маючою, ашукацтвам. Калі ўжо гаварыць аб роўнасці, то яна павінна быць не толькі фармальнай, а і фактычнай. Але шлях к дасягненню гэтай мэты заставаўся няясным да таго часу, пакуль марксізм не паказаў, што рэальным зместам пролетарскага патрабавання роўнасці з'яўляецца знішчэнне класаў.

Гэтым быў нанесен сакрушальны ўдар безмясцовым і нікчэмным ўяўленням адносна «роўнасці наогул». Ідэя роўнасці—не нейкая непакісная і вечная ісціна. Яна параджаецца пэўнымі грамадскімі адносінамі. Яе змест мяняецца разам са зменамі апошніх. Сэнс патрабавання роўнасці заключаецца толькі ў знішчэнні няроўнасці. Разам са знішчэннем няроўнасці вычэрпваецца змест самага патрабавання роўнасці. Вось чаму Энгельс, глумачычы, што рэальны змест патрабавання роўнасці ў вуснах пролетарыята заключаецца ў ліквідацыі класаў, дадаваў: «Усякае патрабаванне роўнасці, якое ідзе далей гэтага, немінуча прыводзіць да недарэчнасцей».

Рознамастныя ворагі пролетарскай рэвалюцыі спрабавалі нажыць сабе капітал, сеючы ўраўнальныя ілюзіі. Марксісцкаму канкрэтнаму разуменню роўнасці яны процістаўлялі неакрэсленыя разважанні наконт абстрактнай «роўнасці наогул». За ўраўнальнай фальсіфікацыяй соцыялізма скрывалася барацьба супроць рэвалюцыйнага марксізма.

Яшчэ пры жыцці Маркса і Энгельса іх ворагі ахвотна хаваліся за шырму ўраўнальнага соцыялізма. Так рабілі пруданісты і бакуністы ў эпоху Першага інтэрнацыянала. «Ураўнанне класаў»—такім было

неакрэслена-дэмагагічнае патрабаванне, якое Бакунін процістаўляў марксісцкай праграме пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства шляхам пролетарскай рэвалюцыі і заваявання дыктатуры рабочага класа. На «ураўнальным» каньку ўдоваль паездзілі ласальніцы. Усе апартуністычныя плыні, якія процістаўлялі марксавай праграме рэвалюцыйнага звяржэння капіталізма рэфармісцкія ілюзіі штопання найбольш вялікіх яго дзір, спрабавалі прыкрыцця шчытом ураўнальнага соцыялізма.

У Расіі асаблівымі майстрамі на гэты конт былі эсэры. Як вядома, гэта буржуазна-кулацкая партыя ставіла сваёй мэтай расчыстку шляхоў для капіталістычнага развіцця Расіі. Яе прадстаўнікі на ўсіх скрыжаваннях і ва ўсіх склонах скланялі словы: «роўнасць», «ураўнальнасць» і т. д. У работах Леніна не мала бліскучых старонак прысвечана выкрыццю сапраўднага сэнсу ўраўнальнай дэмагогіі эсэраў.

Пасля перамогі Вялікай соцыялістычнай рэвалюцыі контррэвалюцыйная роля дробнабуржуазнай ураўнальнай дэмагогіі выступіла асабліва наглядна. Даволі напамінь, што ва імя «роўнасці» меншавікі і эсэры пратэставалі супроць той бязлітаснай вайны капіталізму, якую аб'явіла савецкая ўлада. Вогненнымі, бічующымі словамі Ленін і Сталін кляімілі здрадніцтва гэтых гнусных людзішак. На сфізмы лакеяў буржуазіі яны адказвалі, што няма і не можа быць роўнасці паміж эксплуатаатарамі і эксплуатаемымі.

З першых-жа крокаў савецкай улады ў меншавіцка-эсэраўскі хор ўключыліся паасобныя меншавіцкія лазутчыкі, якія прабраліся ў рады нашай партыі. Яшчэ ў 1918 г. «левыя комуністы» выступалі «у імя роўнасці» супроць здзелнай аплаты працы. Трацкізм, які скарыстаў у сваёй контррэвалюцыйнай барацьбе за аднаўленне капіталізма ў СССР любую зброю, аж да самай атручанай, не раз звараचाўся да «ураўнальнай» дэмагогіі.

II

Пры пераходзе ад ваеннага камунізма к нэпу, калі задачы мірнага гаспадарчага будаўніцтва паўсталі на ўвесь рост, Троцкі выступіў з правакацыйным патрабаваннем ураўнальнасці ў галіне спажывання пры ўдарнасці ў вытворчасці. Гэты лозунг азначаў лінію на зрыў усякай гаспадарчай работы.

Выкрываючы ўраўнальную дэмагогію Троцкага, Ленін напярэдадні X з'езда гаварыў: «Гэта сучасная блытаніна тэарэтычна. Гэта зусім няверна. Ударнасць ёсць перавага, а перавага без спажывання нішто... Без гэтага ўдарнасць—мара, воблачка, а мы, усё-такі, матэрыялісты. Так нельга, і нічога добрага на такім шляху быць не можа» *).

Аддаць даніну ўраўнальнай дэмагогіі трацкісты спрабавалі на ўсіх пераломных этапах соцыялістычнага будаўніцтва. Адзін з такіх пераломных момантаў краіна перажывала на парозе пераходу да шырокай рэканструкцыі народнай гаспадаркі. Устанавленне правільных адносін паміж рабочым класам і сялянствам, вызначэнне далейшых шляхоў будаўніцтва мела тады рашаючае значэнне. Гэта быў час, калі подлы трацкісцка-зіноўеўскі блок атакаваў палітыку партыі па ўсяму фронту. У якасці адной з найбольш атручаных стрэл супроць партыі трацкісты-зіноўеўцы паспрабавалі выкарыстаць патрапаны меншавіцка-эсэраўскі лозунг «роўнасці наогул». У 1925 г. спадручны Троцкага

* В. І. Ленін. Творы, т. XXVI, стар. 70—71.

Зіноўеў выступіў з артыкулам «Філасофія эпохі», які талкаваў аб нейкай неакрэсленай народніцкай, эсэраўскай роўнасці без ўказання класавай падаплёкі роўнасці. Аб тым, як трацкісты-зіноўеўцы ўяўлялі сабе канкрэтнае ажыццяўленне гэтага прынцыпу, лепш за ўсё сведчыў другі дэмагагічны лозунг, высунуты імі ў тую-ж пару: «даць кожнаму бедняку па каню».

Зусім відавочна, што паборнікам капіталістычнай рэстаўрацыі—трацкістам не было рашуча ніякай справы ні да «роўнасці», ні да «беднякоў». Мэта іх была іншая. Неакрэслена расплыўчатае патрабаванне «роўнасці наогул» процістаўлялася чоткай лініі ЦК ВКП(б) на ажыццяўленне марксісцкага разумення роўнасці, г. зн. на знішчэнне класаў. Дэмагагічны лозунг на конт беднякоў увасабляў лінію на ўвечаванне дробнай вытворчасці, якая немінуча параджае капіталізм у масавым маштабе. Гэтую лінію трацкісты высоўвалі у процівагу лініі партыі на соцыялістычную перапрацоўку дробнай сялянскай гаспадаркі.

Трацкісцка-зіноўеўская ўраўнальная дэмагогія была да канца выкрыта таварышом Сталіным. У сваім водзыве аб зіноўеўскім артыкуле таварыш Сталін пісаў: «Лозунг аб роўнасці ў даны момант ёсць эсэраўская дэмагогія. Ніякай роўнасці не можа быць, пакуль ёсць класы і пакуль ёсць праца кваліфікаваная і некваліфікаваная (гл. «Рэвалюцыя і дзяржава» Леніна). Трэба гаварыць не аб неакрэсленай роўнасці, а аб знішчэнні класаў, аб соцыялізме» *). У сваім заключным слове па дакладу на XIV партз'ездзе таварыш Сталін, прыводзячы гэты свой водзых, дае наступныя дадатковыя тлумачэнні па пытанню аб роўнасці: «Нельга гаварыць аб роўнасці ў асноўным кіруючым артыкуле, не даючы строгага азначэння, аб якой роўнасці ідзе гутарка—роўнасці сялян з рабочым класам, роўнасці ўнутры сялянства, роўнасці ўнутры рабочага класа, паміж кваліфікаванымі і некваліфікаванымі, ці аб роўнасці ў сэнсе знішчэння класаў» **).

III

Пацярпеўшы разгром у адкрытых баях, трацкізм перайшоў да самых падлых метадаў барацьбы з партыяй. Стаўка на ўраўнілаўскія настроі адсталых слаёў працоўных увесь час уваходзіла састаўною часткай у гэтыя метады барацьбы трацкізма, а таксама яго саюзнікаў з лагера правых апартуністаў.

У гады першай пяцігодкі, калі ўся краіна была ператворана ў адзіную гіганцкую будаўнічую пляцоўку, «лявацкія» падгалоскі і агенты трацкізма адкрыта выставілі дробнабуржуазную ўраўнілаўку сваім сцягам барацьбы супроць палітыкі партыі. Укупе і ўлюбё з імі дзейнічалі правыя ліквідатары з апартуністычнага профсаюзнага кіраўніцтва на чале з Томскім і інш. Таварыш Сталін наносіць сакрушальны ўдар дробнабуржуазнай ураўнілаўцы. Ён да канца ўскрывае яе практычную шкоднасць і небяспеку, яе антыленінскую сутнасць у тэарэтычных адносінах. Дробнабуржуазным ураўнальным уяўленням ён процістаўляе марксісцка-ленінскае вучэнне аб соцыялістычных прынцыпах аплаты працы. Ён піша:

«Маркс і Ленін гавораць, што розніца паміж працай кваліфікаванай і працай некваліфікаванай будзе існаваць нават пры соцыялізме,

*) І Сталін. Палітычная справаздача ЦК XIV з'езду ВКП(б), Партвыдавецтва. 1933, стар. 75 - 76.

**) Там жа, стар. 76.

нават пасля знішчэння класаў, што толькі пры камунізме павінна знікнуць гэта розніца, што, з прычыны гэтага, «зарплата» нават пры сацыялізме павінна выдавацца па працы, а не па патрэбнасці. Але нашы ўраўнілаўцы з гаспадарнікаў і профсаюзнікаў нязгодны з гэтым і мяркуюць, што гэта розніца ўжо знікла пры нашым савецкім ладзе. Хто праў—Маркс і Ленін ці ўраўнілаўцы? Трэба думаць, што правы тут Маркс і Ленін. Але з гэтага выходзіць, што хто будзе цяпер таварышам на «прынцыпах ураўнілаўкі», без уліку розніцы паміж працай кваліфікаванай і працай некваліфікаванай, той ірве з марксізмам, ірве з ленінізмам» *).

Шэсць умоў таварыша Сталіна ўзбройваюць партыю, працоўныя масы, гаспадарчых кіраўнікоў дакладным веданнем шляху да перамогі. Недарма сталінскія ўказанні ўваходзяць у свядомасць мільённых мас як шэсць умоў перамогі. Барацьба супроць дробнабуржуазнай ураўнілаўкі і звязанай з ёю цяжучасці рабочай сілы, барацьба за правільнае правядзенне сацыялістычных прынцыпаў арганізацыі і ўзнагароды працы займае сярод указанняў таварыша Сталіна адно з самых відных месц.

У калгасах у першы перыяд іх арганізацыі дробнабуржуазная ўраўнілаўка была ўлюбеным сцягам барацьбы класавага ворага. Кулак і яго агентура бачылі ў «ядоцкім» прынцыпе размеркавання калгасных прыбыткаў той знарад, пры дапамозе якога яны разлічвалі ўзарваць калгасы з сярэдзіны. Партыя нанесла самы жорсткі ўдар кулацкім замыслам, узбройшы калгасы сацыялістычным прынцыпам размеркавання прыбытку ў адпаведнасці з колькасцю і якасцю затрачанай працы. У гэты перыяд контррэвалюцыянер Троцкі выступіў у сваім брудным лістку з «прароцтвам» на конт таго, што ў калгасах не толькі не спыніцца дыферэнцыяцыя, але яна, наадварот, пойдзе яшчэ хутчэй, чым пры індывідуальнай гаспадарцы. Вястух рэстаўрацыі капіталізма ў нашай краіне тут паўтараў па сутнасці зады буржуазных соцыёлагаў.

IV

У дакладзе XVII з'езду партыі таварыш Сталін даў вычарпальнае растлумачэнне марксісцка-ленінскага разумення роўнасці. Гэта растлумачэнне падводзіць вынікі як гіганцкаму вопыту сацыялістычнага будаўніцтва, так і доўгалетнай барацьбе супроць дробнабуржуазных ураўняльных тэндэнцый. Таварыш Сталін падкрэсліў, што пад роўнасцю належыць разумець: «а) роўнае вызваленне ўсіх працоўных ад эксплуатацыі пасля таго, як капіталісты звергнуты і экспрапрыяваны, б) роўную адмену для ўсіх прыватнай уласнасці на сродкі вытворчасці пасля таго, як яны перадааны ва ўласнасць усяго грамадства, в) роўны абавязак усіх працаваць па сваіх здольнасцях і роўнае права ўсіх працоўных атрымліваць за гэта па іх працы (сацыялістычнае грамадства), г) роўны абавязак усіх працаваць па сваіх здольнасцях і роўнае права ўсіх працоўных атрымліваць за гэта па іх патрэбнасцях (камуністычнае грамадства)» **).

Рэальны змест пролетарскага патрабавання роўнасці ў сэнсе знішчэння паразітычных і эксплуатацыйных класаў ужо ажыццёўлен у нашай краіне. Нікому ў свеце не ўдасца скрыць той факт велізарнай-

*) І. Сталін. «Пытанні ленінізма», стар. 452.

**) І. Сталін. «Пытанні ленінізма», стар. 583.

шага сусветна-гістарычнага значэння, што ў СССР усе працоўныя ў роўнай меры вызвалены ад эксплуатацыі, бо капіталісты, памешчыкі і кулакі экспрапрыяваны. У нашай краіне знішчана эксплуатацыя чалавека чалавекам, поўнацю ліквідаваны беспрацоўе і самыя гнусныя, самыя падлыя формы няроўнасці, неадрыўныя ад любога эксплуатацыйнага ладу. З корнем вырвана няроўнапраўе жанчын, якое асуджае нават у самых перадавых краінах палову насельніцтва на пастыднае і прыніжанае становішча. Выкарчавана няроўнасць нацый і рас, якая падзяляе ўсё астатняе чалавецтва на жменьку «прывілеяваных» і велізарную большасць прыгнечаных. Поўная і паслядоўная да канца роўнасць палоў, роўнасць нацый і рас неадлучна частка соцыялістычнага дэмакратызма, які характарызуе наш грамадскі лад.

Хто стане адмаўляць, што ўсё гэта складзе рэальны змест канкрэтнага патрабавання роўнасці ў яго ленінска-сталінскім сэнсе?

Нарэшце, моцнай асновай сапраўднай роўнасці ў большэвіцкім сэнсе гэтага слова з'яўляецца пануючы ў нас соцыялістычны прынцып размеркавання па працы. «Хто не працуе, той не есць», «ад кожнага па здольнасцях, кожнаму па працы»—у гэтых двух неразрыўна звязаных паміж сабою прынцыпах соцыялістычнага грамадства ўвасоблены лепшыя меры многіх пакаленняў, бачыўшых дзіўныя контуры соцыялізма скрозь імглу і смурод эксплуатацыйнага грамадства. Вось чаму Сталінская Канстытуцыя, якая надала сілу Асноўнага Закона ўсім пералічаным прынцыпам соцыялізма, ажыццёўленым на справе ў СССР, не толькі выклікала ўсеагульнае лікаванне і радасць працоўных нашай вялікай радзімы, але і «будзе м'ральнай дэманстрацыяй і рэальным папярэджаннем для усіх тых, хто вядуць цяпер барацьбу супроць фашысцкага варварства» (Сталін).

Людзі адметны паміж сабою здольнасцямі і дарававаннямі, якасцямі характараў і волі. Соцыялізм стварыў у нас для ўсіх працоўных роўныя магчымасці развіцця ўсіх заложаных у іх здольнасцей. Вось чаму найшырэйшыя народныя масы расцвілі ў нашай краіне незлічонымі яркімі індывідуальнасцямі. Праца і толькі праца—у нашай краіне не пахіснае мерыва заслуг кожнага, яго славы і гонару, яго грамадскага прызнання і матэрыяльных умоў жыцця.

Дробнабуржуазная ўраўнілаўка, якая апеліруе да самых адсталых настрояў, да яшчэ нязжытых рэштак псіхалогіі прыніжанага і пакуцця няпоўнаценнасці, што захаваліся ў самых неразвітых слабах, спрабуе нанесці ўдар соцыялістычным прынцыпам аплаты працы. Яна пасягае на самую аснову, якая забяспечвае нашай краіне гіганцкіх хуткіх рух уперад, а яе людзям—самыя неабмежаваныя магчымасці развіцця. Яна патрабуе аднолькавай аплаты кваліфікаванай і некваліфікаванай працы, стаханаўца і лодыра, сумленнага працаўніка і дармаеда-бяздзельніка. Хіба не ясна, што пад флагом «ўраўнальнасці» тут на справе скрываецца патрабаванне самага непрыкрытага парушэння роўнага падыходу да людзей, роўнай меркі іх заслуг, патрабаванне спрыяння самым адсталым элементам за кошт перадавых, бездзельнікам за кошт самаадданных работнікаў? Дробнабуржуазная ўраўнілаўка таму ў сучасны момант служыць вельмі зручнай шырмай для цёмных спраў трацкіска-зіноўеўскіх рэстаўратараў капіталізма ў нашай краіне.

Фашысты і іх агенты—правакатары са злачыннай трацкіскай банды тэрарыстаў, дыверсантаў і шкоднікаў вядуць ігру з раздзеленымі ролямі. Фашысты зрабілі сваім сцягам адкрытую абарону самых

бесчалавечных, заалагічных форм няроўнасці і прыгнечання, якія калі-небудзь бачыў свет. Іх атручаная дэмагогія разлічана на самыя нізкія, звярыныя інстынкты, на распальванне шавіністычнага шалу і рабскай псіхалогіі. Няроўнасць, «няпоўнаценнасць» рас і нацый, няроўнасць паміж кучкай «эліты» (чыстарадных) і ўсёй народнай масай—вось лозунгі, якія адкрыта прапаведваюцца фашыстамі.

У той-жа час прамыя пасобнікі фашыстаў з трацкісцка-зіноўеўскага атрэб'я, якія выконваюць прамыя даручэнні свых фашысцкіх гаспадароў, выцягваюць са сметніка гісторыі спарахнелае рыззё даўно выкрытых ураўнальных тэндэнцый. Ці трэба яшчэ даводзіць, што гэтая зброя настолькі-ж нікчэмна і мізэрна, як і яе носьбіты—рэстаўратары капіталізма, самыя падлыя і азлобленыя рэшткі разбітых ушчэнт эксплуатацыйскіх класаў?!

(„Правда“)

ПАСТАНОВЫ ЦК КП(б)Б

Аб ходзе выканання Чашніцкім раёнам пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 19 XII-35 г. аб арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў і аб уздыме сельскай гаспадаркі нячорназемнай паласы

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б

Заслухаўшы сакратара Чашніцкага РК КП(б)Б тав. Марголіна і па ведамленне ўпаўнаважанага КПК аб ходзе выканання Чашніцкім раёнам пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 19 снежня 1935 г. «Аб арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў і уздыме сельскай гаспадаркі ў абласцях, краях і рэспубліках нячорназемнай паласы», ЦК КП(б)Б адзначае, што чашніцкія раённыя арганізацыі (райком, РК, райза, МТС) не забяспечылі выканання важнейшых указанняў гэтай пастановы: павышэння ўраджайнасці, правядзення ў жыццё сталінскага статута сельгасарцелі, скарыстання і ўкаранення ў калгасы раёна сельскагаспадарчай тэхнікі, падрыхтоўкі і вырошчвання кадраў і сталінскіх клопатах аб іх.

Партыйна-савецкае кіраўніцтва раёнам у веснавую сяўбу за сярэднімі лічбамі вывазкі на палі ўгнаенняў прагледзела, што цэлы рад калгасаў фактычна праваліў вывазку гною, торфу і іншых угнаенняў (калгас імя Жданова, «Ленінскі шлях», імя Чарвякова і інш.), прычым радковая сяўба па раёну праведзена толькі на 30,5 проц.

Не гледзячы на значнае ўзмацненне трактарнага парка МТС новымі трактарамі і машынамі, парк працаваў дрэнна, не выканаў плана работ і норм выпрацоўкі.

У выніку рад калгасаў (імя Жданова, Калініна, Чарвякова, «Чырвоны сцяг» і інш.) аказаўся найменш устойлівым у перыяд засухі. Вага надвор'я, рэзка знізіўшы ўраджай, а ў цэлым па раёну ўраджай па ўсіх культурах аказаўся ніжэй леташняга.

1936 сельскагаспадарчы год Чашніцкі раён скончыў, маючы выкананне плана па хлебапастаўках на 93,4 проц., па ільну—77,7 проц. і па бульбе—98,5 проц.

Адсутнасць дастатковага кіраўніцтва ў раёне справай палепшання сенажацей і пасьбішчаў, невыкананне ўказанняў партыі і ўрада аб сілосе, аб другім укосе траў (засіласавана па раёну 68 проц.) пры вялі да таго, што рад калгасаў («Ленінскі шлях», «Новае жыццё») застаўся амаль без кармоў, а становішча кармовага балансу ў раёне такое, што ставіць пад сур'ёзную пагрозу пагалоўе жывёлагадоўчых ферм у цэлым радзе калгасаў.

У Чашніцкім раёне няма сапраўднай большэвіцкай барацьбы з фактамі парушэння і скажэння сталінскага статута сельгасарцелі.

Больш таго, самі раённыя партыйна-савецкія арганізацыі парушаюць статут. Райкомам і РВК за 1936 г. было знята і перакінута на іншую работу 19 старшын калгасаў. У той-жа час у радзе калгасаў кіраўніцтва яўна засмечана чуждымі, разлажывыміся элементамі (калгасы «Свабода», «Вялікія Ліпавічы»), якія сваёй безгаспадарчасцю, а часам злачыннай работай наносяць значныя страты калгасам.

Не вядзецца дастатковай барацьбы з фактамі накладання незаконных штрафаў на калгаснікаў і няправільнага выключэння з калгасаў (калгасы «Чырвоная Дуброва», «13 Окцябр» і інш.). Чашніцкая партыйная арганізацыя недастаткова выконвае ўказанні партыі аб вылучэнні жанчын на кіруючую работу. Усяго за год вылучана 3 жанчыны: на механізатарскіх курсах пры МТС усяго налічваецца 6,5 проц. жанчын.

Выхаваўчая работа сярод калгаснікаў і калгасніц, растлумачэнні ім важнейшых дырэктыў і пастановаў партыі і ўрада праводзяцца пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі Чашніцкага раёна недавальняюча. У кіраўніцтве калгасамі пераважае адміністраванне.

Усё гэта сведчыць аб тым, што Чашніцкі райком і райвыканком фармальна аднесліся да пастанова ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб нячорназемнай паласе, не зрабілі гэту пастанову баявой праграмай сваёй штодзённай работы і барацьбы за лозунг таварына Сталіна аб 7—8 мільярдах пудоў хлеба і за ажыццяўленне непасрэднай задачы нашай рэспублікі: дабца ў бліжэйшыя 3—4 гады ўраджаю зернавых культур 90—100 пудоў, лену—4—5 цэнг, бульбы 900—1 100 пудоў.

Прапрацаваўшы пастанову ў пярвічных партарганізацыях, райком партыі не праводзіў затым праверкі выканання гэтай пастанова ў калгасах, МТС і пярвічных партарганізацыях.

ЦК лічыць зусім недапушчальнымі такія адносіны з боку Чашніцкага РК КП(б)Б і райвыканкома да дырэктыў партыі і ўрада і абавязвае РК і РВК сваю далейшую работу па кіраўніцтву калгасамі ў раёне праводзіць, выходзячы з пастанова ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 19 снежня 1935 г. У прыватнасці, неабходна цяпер-жа разгарнуць у раёне праверку падрыхтоўкі кожнага калгаса і МТС да веснавой сяўбы (вывазка ўгнаенняў, насенне, рамонт інвентара і інш.), распрацаваўшы практычныя мерыпрыемствы з указаннем аб'ёму работ і тэрміну выканання іх для кожнага калгаса і МТС.

ЦК абавязвае райком і дырэктароў МТС так правесці рамонт і падрыхтоўку трактарнага парка і прыцэпнага інвентара, каб забяспечыць бесперабойную работу кожнага трактара ў час веснавога воўрыва. ЦК абавязвае дырэктароў першай і другой МТС цяпер-жа ўзмацніць выбарку гаручага са складаў, забяспечыўшы МТС неабходнаю тарай.

На працягу зімы райком, партыйная арганізацыя і МТС абавязаны падрыхтаваць неабходныя механізатарскія кадры трактарыстаў, ільняцерабільшчыкаў, машыністаў малатарань і т. д. Супроць паломак, аварый, прастояў машын павінна быць разгорнута самая рашучая барацьба з боку дырэкцыі і саміх вадзіцеляў машын.

Чашніцкі РК і ўся раённая партыйная арганізацыя абавязаны шырэй разгарнуць соцсаборніцтва ў гэтым годзе. ЦК лічыць, што ў аснову саборніцтва за высокі ўраджай неабходна палажыць адозву ўдзельнікаў пашыранага пленума зернавой секцыі сельскагаспадарчай акадэміі навук імя В. І. Леніна. Умовы адозвы павінны стаць вядомымі кожнаму калгасніку, трактарысту, спецыялісту сельскай гаспа-

даркі, і вакол гэтых умоў павінна быць разгорнута спаборніцтва за лепшую падрыхтоўку да сяўбы, за самую сяўбу і збор рэкордных ураджаяў.

ЦК абавязвае Чашніцкі райком партыі з усёй большэвіцкай настойлівасцю і клопатамі праводзіць у жыццё статут сельскагаспадарчай арцелі, ведучы рашучую барацьбу супроць фактаў скажэння і парушэння статута сельгасарцелі, памятаючы ўказанне ЦК ВКП(б) і С.К. СССР, што «партыйна-савецкія арганізацыі змогуць у бліжэйшы тэрмін дабіцца арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў толькі пры ўмове, калі сталінскі калгасны статут не фармальна, а на справе атрымае сілу асноўнага дзяржаўнага закона ў кожным калгасе, і віноўныя ў парушэнні статута будуць сурова карацца» (з пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 19 снежня 1935 г.).

Неабходна ўзмацніць масава-палітычную работу сярод калгаснікаў, растлумачэнні Сталінскай Канстытуцыі, асноўных дырэктыв і пастаноў партыі і ўрада: гваркі адказных раённых работнікаў з калгаснікамі аб сур'ёзнейшых палітычных падзеях, чытка газет павінна стаць не фармальнай справай, а неадкладнай і сур'ёзнай задачай першых партарганізацый і сістэматычна праводзіцца ў калгасах.

Неабходна ўсямерна ўзмацніць увагу і клопаты аб людзях, не дапускаючы і сур'ёзна караючы за праяўленне фактаў бяздушных адносін і няўвагі да патрэб паасобных калгаснікаў, якія маюць патрэбу ў дапамозе (вдовы з дзецьмі, многасямейныя, хворыя і т. д.), таксама да патрэб лепшых ударнікаў і стаханаўцаў сельскай гаспадаркі.

ЦК упэўнен, што чашніцкія партыйна-савецкія арганізацыі прымуць усе меры да выпраўлення ўсіх дапушчаных імі памылак і ўпушчэнняў у правядзенні пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 19 снежня 1935 г. аб нячорназемнай паласе і ў барацьбе за высокі ўраджай 1937 года, за правядзенне па-стаханаўску ўсяго сельскагаспадарчага года будуць няўхільна следаваць усім указанням гэтай пастановы.

Прапанавець Чашніцкаму РК на бліжэйшым паседжанні бюро РК КП(б)Б намясціць рад практычных мерапрыемстваў па ажыццяўленню данага рашэння.

Аб недапушчальных адносін да разбору скарг працоўных у Жлобінскім раёне

(Пастанова бюро ЦК КП(б)Б)

Заслухаўшы паведамленне сакратара Жлобінскага РК КП(б)Б тав. Ліхерзак і інструктара сельгасдзета ЦК КП(б)Б тав. Дзегцярова аб становішчы справы па разбору ў раёне скарг працоўных, ЦК адзначае, што ў радзе раённых арганізацый Жлобінскага раёна (РВК, райза, райана, райфа) скаргі не атрымліваюць вырашэння і адказаў на працягу 100 і больш дзён або губляюцца зусім (чырвонаармеец тав. Каранькоў Г. І. атрымаў адказ ад раённага выканаўчага камітэта на сваю скаргу праз 96 дзён; тав. Кірэйкаў І. К.—калгаснік калгаса «Зара» атрымаў адказ ад райза на сваю скаргу праз 132 дні; скарга Падгачаева—калгасніка—аб няправільным выключэнні яго з калгаса не разгледжана райза з 27 III-36 г., згублена ў РВК скарга настаўніка тав. Суша Я. Л. і т. д.). У райана адзначаны факты прамого знішчэння скарг. Кіраўнікі ўстаноў і прадпрыемстваў справай разбору скарг па сутнасці не займаліся. Штодзённы кантроль за ходам праверкі фактаў па скаргах адсутнічаў.

Устанавілася недапушчальная практыка механічнай перасылкі скарг, незалежна ад іх зместу, ніжэйшайчым арганізацыям і ўстановам і нават тым з іх, на якіх падавалася скарга.

Нездавальняюча пастаўлена работа па разбору скарг працоўных і ў сельсоветах, работнікі якіх не адчуваюць адказнасці за гэту справу.

Усё гэта сведчыць аб бяздушных, фармальна-бюракратычных адносін з боку партыйных і савецкіх арганізацый раёна да справы разбору скарг працоўных.

Бюро ЦК КП(б)Б пастанаўляе:

1. Указаць сакратару РК КП(б)Б тав. Ліхерзаку і старшыні РВК тав. Люцько на прамую недаацэнку з іх боку ўсёй палітычнай важнасці справы своєчасовых і ўважлівых адносін да скарг працоўных і абавязвае забяспечыць у дэкадны тэрмін разгляд усіх паступіўшых у райарганізацыі скарг. У прыватнасці, неадкладна разгледзець справу калгасніка Падгачаева аб яго няправільным выключэнні з калгаса і выплаты яму па працаднях з прыцягненнем винаватых да найстражэйшай адказнасці.

2. За бюракратычныя і фармальныя адносіны да скарг працоўных абвясціць вымову загадчыку райза тав. Цараву і былому загадчыку райана тав. Лешакову, напярэдзішы, што ў выпадку паўтарэння падобных адносін да скарг працоўных яны будуць прыцягнуты да судовай адказнасці.

3. ЦК КП(б)Б прапануе РК і РВК строга кіравацца рашэннем пленума Камісіі савецкага кантроля па пытанню аб разглядзе скарг працоўных, ні ў якім выпадку не дапускаючы перадачы расследвання скарг асобам і арганізацыям, на якія скаргі паступаюць.

ЦК КП(б)Б абавязвае сістэматычна арганізоўваць праверку становішча разбору ўстановамі і арганізацыямі скарг працоўных, абмяркоўваючы ў кожным канкрэтным выпадку факты нерэагавання на пасяджэннях РК КП(б)Б і РВК, прыцягваючы да найстражэйшай адказнасці асоб, вінаватых у дапушчэнні затрымак пры рэагаванні на скаргі і парушаючых пастанову пленума КСК па гэтаму пытанню.

4. ЦК КП(б)Б зварачае асабліваю ўвагу кожнага кіраўніка ўстановы і прадпрыемства на неабходнасць устанаўлення такога парадку, пры якім паступаючая скарга разглядалася б у першую чаргу кіраўніком установы з тым, каб па скаргах прымаліся неадкладна адпаведныя практычныя захады з указаннем выканаўцы, цвёрдага тэрміну выканання і з устанаўленнем сур'ёзнага кантролю за наступным выкананнем.

5. ЦК патрабуе ад кіраўніцтва кожнай раённай арганізацыі спынення механічнай перасылкі скарг у ніжэйстаячыя органы і прадпрыемствы, зварачаючы ўвагу на неабходнасць арганізаваць самастойнае расследванне скарг з шырокім прыцягненнем да гэтай справы праваранага актыва (секцыі саветаў, дэпутацкія групы, рабкораў, «лёгкую кавалерыю», спецыялістаў), а калі гэта неабходна—і шляхам спецыяльных выездаў адказных работнікаў для расследвання скарг на месцы.

6. ЦК абавязвае партыйна-савецкае кіраўніцтва і іншых раёнаў БССР да ўважлівай праверкі пастаноўкі справы расследвання ў раёне скарг працоўных і рэагавання на іх.

Аб бесперашкодным продажы хлеба калгасамі, калгаснікамі і працоўнымі аднаасобнікамі

Пастанова Савета Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б

У адпаведнасці з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) у сувязі з выкананнем па БССР гадовага плана хлебаздачы, Совет Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б **пастанаўляюць:**

Дазволіць калгасам, калгаснікам і працоўным аднаасобнікам БССР бесперашкодны продаж свайго хлеба (мукой, зярном і печаным хлебам) кааперацыйным арганізацыям, а таксама на гарадскіх і сельскіх рынках і станцыях чыгунак.

Старшыня СНК БССР М. Галадзед

Сакратар ЦК КП(б)Б Н. Гікало

Уп. Галоўлітбела № Л-1902

Тыраж 1940 экз.

211.200 друк. зн. (4 арк.)

З'яна ў набор 15/І-37 г.

Надпісана да друку 4/ІІ-37 г.

Рэдакцыя { Г. Рубіштэйн
Д. Конік

Нам. адказнага рэдактара Г. Стырне

Друкарня імя Сталіна. Зак. № 66.

самі,
ні

(6)Б

зі з вы-
х Ка-

БССР
м хле-
ельскіх

до

иштэйн
і
рне

ЦАНА 40 кап.

0.3

ВЫДАВЕЦТВА ЦК КП(б)Б „З

Менск, Чырвонаармейская, ЦК КП(б)Б, па

8000000 198888 1

АДКРЫТА ПАДПІСКА НА 1937 г.

НА ПАЛІТЫКА-ЭКАНАМІЧНЫ ШТОМЕСЯЧНІК

БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ

ГОД
ВЫДАНИЯ
11-ы

О Р Г А Н
ЦК КП(б)Б

12
нумароў
у год

„БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ“ асвятляе:

вопыт і практыку работы партыйных арганізацый і соцыялістычнага будаўніцтва ў БССР; тэарэтычныя пытанні марксізма-ленінізма; пытанні гісторыі КП(б)Б і рэвалюцыйнага руху на Беларусі; міжнародны рабочы рух і барацьбу працоўных за сваё вызваленне; міжнароднае становішча і ўзаемаадносіны СССР з капіталістычнымі краінамі, і інш.

„БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ“ разлічан:

на шырокія колы партыйнага актыва, кіруючых партыйных, савецкіх, профсаюзных і гаспадарчых работнікаў, прапагандыстаў і шырокія масы беспартыйных большэвікоў.

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

на 12 мес. — 4 р. 80 к.
на 6 мес. — 2 р. 40 к.
на 3 мес. — 1 р. 20 к.
на 1 мес. — — 40 к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА

штомесяц усімі райбюро „Саюздруку“, упаўнаважанымі па друку на прадпрыемствах, усюды на пошце і пісьманосцамі.